

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU

Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

OBWIESZCZENIE

CZĘŚĆ PIERWSZA

ZARZĄD WILEŃSKIEGO BANKU ZIEMSKIEGO

niniejszem podaje do wiadomości:

I. — Że za **nieuiszczenie zaległości** i innych należności z pożyczek przez Bank wvdanych, a również za **nieopłacenie przeterminowanych pożyczek krótkoterminowych**, odbęda się w obecności Zarządu Banku licytacje publiczne w następujących terminach:

I LICYTACJA

a) na nieruchomości miejskie:

- 1) W rejonie Wileńskiego, Nowogródzkiego, Rówieńskiego i Pińskiego Okręgów Sądowych . . . . . 21 listopada
- 2) " Białostockiego, Łuckiego i Grodzieńskiego, Okręgów Sądowych . . . . . 23 listopada

b) na nieruchomości ziemskie:

- 3) W rejonie Wileńskiego Okręgu Sądowego . . . . . 25 listopada
- 4) " Łuckiego Okręgu Sądowego 26 listopada
- 5) " Grodzieńskiego Okręgu Sądowego . . . . . 28 listopada

- 6) W rejonie Rówieńskiego Okręgu Sądowego . . . . . 30 listopada
- 7) " Pińskiego Okręgu Sądowego 2 grudnia

II LICYTACJA

a) na nieruchomości miejskie:

- 8) We wszystkich Okręgach Sądowych . . 15 grudnia

b) na nieruchomości ziemskie:

- 9) W wymienionych pod punkt. 3, 4, 5, 6 i 7 Okręgach Sądowych . . . . . 21 grudnia

II. — że licytacje odbęda się w Wilnie w gmachu Wileńskiego Banku Ziemskiego (ul. Mickiewicza 8) o godzinie 12.

III. — że, zgodnie z obowiązującymi Bank przepisami, **szczegółowe wykazy nieruchomości**, wystawionych na licytację, oraz warunki, na jakich odbęda się licytacje, **ogłoszone zostały w „Monitorze Polskim”** z dn. 8 października r. b. i ogłoszone będą w czasopiśmie wileńskim „Słowo” z dn. 21 października r. b.,

IV. — że część druga niniejszego obwieszczenia ukaże się w „Polsce Gospodarczej” z dn. 15 października r. b.

Ogłoszenie licytacji zastawów!

AKCYJNY BANK HIPOTECZNY

WE LWOWIE

podaje do powszechnej wiadomości, że

przedmioty zastawione w Kasie Zaliczkowej

od 1 lipca 1931 r. do 31 grudnia 1931 r. od Nr. 78288 do 86189 i 71832 ponadto Nr. 63604, 64722, 64723, 66166, 68539, 69883, 70734, 71832, 72568, 73194, 73631, 74526, 75394, 75395, 75396, 75397, 75399, 75955, 77670, 79614 nieodnowione lub niewykupione, **sprzedane** będą przez przedstawiciela władz skarbowych i w obecności przedstawiciela Policji na publicznej licytacji **w dn. 25 października 1932 r.** ewentualnie także i w dniach następnych o **godz. 9 przed poł.** najwięcej ofiarującemu za gotówkę.

Licytacja odbędzie się w lokalnościach gmachu Banku Hipotecznego, Pl. Halicki Nr. 15.

UWAGA I. — Celem uniknięcia znacznych kosztów cechowania przedmiotów, do licytacji przeznaczonych, zwoya się strony by we własnym swoim interesie przeprowadziły **wykupno**, względnie **prolongatę** zastawów najpóźniej do **dn. 6 października 1932 r.**

II. — W dnia licytacji jest odnowienie lub wykupno zastawów, do licytacji przeznaczonych, bezwzględnie wykluczone.

Lwów, dn. 28 września 1932 r.

D y r e k c j a

AMERYKA

JEST NAJWIĘKSZYM
RYNKIEM NA ŚWIECIE

AMERYKAŃSKO-POLSKA

IZBA HANDLOWA

W STANACH ZJEDNOCZONYCH

149 East 67th Street New York City

POŚREDNICZY W NAWIAZYWANIU
STOSUNKÓW HANDLOWYCH
POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ

KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKII
po przybyciu do Nowego Yorku
UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY

ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ
WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ ZA DARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM

W POLSCIE

załatwiał swe sprawy przez

Polsko - Amerykańską Izbę Handlową

Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

NAKŁADEM TYG. „POLSKA GOSPODARCZA”
UKAŻE SIĘ W NAJBLIŻSZYM CZASIE

Nowa Taryfa Celna Przywozowa

DO TEKSTU SAMEJ TARYFY BĘDZIE DODANY BARDZO SZCZEGÓ-
ŁOWY SKOROWIDZ WSZYSTKICH TOWARÓW, OBJĘTYCH NOWĄ
TARYFĄ, KTÓRY UŁATWI NIEZMIERNIE ORJENTACJĘ I STUDJUM
TARYFY, STANOWIĄCEJ NOWY WAŻNY ETAP W NASZYM ŻYCIU
GOSPODARCZYM.

MAJĄC WOBEC TEGO NA UWADZE WIELKIE ZAINTERESOWANIE
NOWĄ TARYFĄ CELNĄ I PRAGNĄC USTALIĆ WYSOKOŚĆ NAKŁADU
ORAZ ZAPEWNIĆ NASZYM STAŁYM ODBIORCOM MOŻLIWOŚĆ JAK
NAJSZYBSZEGO OTRZYMANIA TEGO WYDAWNICTWA, PRZYJMUJEMY
NA NIE ZAMÓWIENIA JUŻ OBECNIE.

CENA EGZ. TARYFY WYNOŚIĆ BĘDZIE ŻŁ 20.

Zamówienia przyjmuje Administracja
Tyg. „Polska Gospodarcza”
Warszawa, Elektoralna 2.

Wysyłka uskuteczniiana będzie w kolejności zamówień.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
KARTELE, CENY, EKSPORT — <i>C. P.</i>	1191	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
O RYNEK WIEJSKI DLA PRZEMYSŁU — <i>ST. KOPCZYŃSKI</i>	1193	PODATKI I OPŁATY	1206
ZYCIE GOSPODARCZE:		MONOPOLE.	1207
Rynek pracy w sierpniu 1932 r.		Nowy cennik spirytusowy — <i>Dr. M. Kasprzucki</i>	
GÓRNICSTWO I PRZEMYSŁ:		KREDYT	1208
GÓRNICSTWO WĘGLOWE	1197	Obrot kredytowy banków z zagranicą w I półroczu 1932 r. — <i>S.</i>	
PRZEMYSŁ NAFTOWY	1198	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1209
HUTNICSTWO ŻELAZNE	1198	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
PRZEMYSŁ CUKROWNICZY	1199	KREDYTOWE ROZBUDOWANIE PLANU PAPENA — <i>W. H. H.</i>	1210
HANDEL:		NA MARGINESIE KONFERENCJI W OTTAWIE — <i>WŁ. STUDNICKI</i>	1214
HANDEL ZAGRANICZNY	1199	MIĘDZYNARODOWE POROZUMIENIE DRZEWNE	1215
HANDEL WEWNĘTRZNY	1199	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Obroty towarowe spółdzielni		ANGLJA	1216
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1201	STANY ZJEDNOCZONE AM.	1216
RYNEK AKCYJNY	1202	NIEMCY	1216
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1203	CZECHOSŁOWACJA	1217
Postanowienia wykonawcze do ustawy o koncesjonowaniu przed- siębiorstw samochodowych — <i>J. G.</i>		WŁOCHY	1217
ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE.	1204	Z. S. R. R.	1217
Ruch w porcie gdańskim w sierpniu 1932 r. — <i>A. R.</i>		WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	1218
POCZTA I TELEGRAF	1205	SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	1218
KRONIKA BIEŻĄCA:		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1219
PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1205		
TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	1205		

KARTELE, CENY, EKSPORT

DYSKUSJA nad problemem karteli trwa nadal, wykazując wielką żywotność problemu, i wydaje się, że przyniesie ona wielki pożytek życiu gospodarczemu, ujawniając wszechstronnie to tak aktualne organizacyjne zagadnienie gospodarcze.

Sumując dotychczasowe wyniki dyskusji, możemy bez ryzyka popełnienia większej omyłki stwierdzić, że z toczonej dyskusji wychodzą zwycięsko tezy co do konieczności zmiany dotychczasowej polityki karteli w dziedzinie cen — w kierunku ich obniżenia i co do racji bytu gospodarczej niektórych karteli przemysłowych.

Na łamach naszego wydawnictwa niejednokrotnie wykazywaliśmy pożyteczną rolę karteli w rozwoju życia gospodarczego, nie zaniedbując, oczywiście, wykazania ujemnych stron ich działalności, a w szcze-

gólności podkreślaliśmy konieczność obniżki sztywnych cen skartelizowanej produkcji.

Punktem wyjścia dla zagadnienia obniżki cen tej produkcji nie może być wszakże sam fakt katastrofalnej obniżki cen płodów rolnych, sprzedawanych przez ich producenta poniżej opłacalności produkcji. Tego rodzaju bowiem dezyderat, żądający spadku cennika przemysłowego do poziomu cennika rolnego, t. j. dezyderat zamknięcia t. zw. nożyc cennikowych, równałby się żądaniu doprowadzenia do likwidacji całego warsztatu przemysłowego. Inne bowiem są — mimo wszystko — warunki bytowania i kalkulacji rolnej, a inne przemysłowej.

Jeżeli podnosiliśmy konieczność obniżki cen przemysłowych, to wychodziliśmy z założeń polityki czysto przemysłowej, która winna przede wszystkim zdążyć

w kierunku odzyskania utraconego konsumenta i zdobycia nowego, a więc w kierunku rozszerzenia rynku zbytu. Ponieważ zaś główny konsument polski — rolnik — poniósł wskutek dekonjunktury na płody rolne bardzo wielkie straty i katastrofalnie zubożał, przeto racjonalna polityka przemysłowa powinna iść w tym kierunku, aby umożliwić temu zubożałemu konsumentowi nabywanie produktów przemysłowych. Obniżka zaś cen produkcji skartelizowanej idzie właśnie w tym kierunku, i albo zezwoli na rozszerzenie zbytu, albo przynajmniej nie dopuści do dalszego spadku konsumpcji towarów przemysłowych. W następnym artykule niniejszego zeszytu zagadnienie to jest omówione wszechstronniej.

Przeciwko dezyderatowi obniżki cen produkcji skartelizowanej wysuwane były zazwyczaj kontrargumenty zwężonej konsumpcji i wysokich kosztów wytwarzania. Rozumiemy, że obniżka cen produkcji przemysłowej wywołuje konieczność rewizji kalkulacyjnej. Lecz twierdzimy, że mimo już przeprowadzonych obniżek kosztów poszczególnych składników produkcji — dalsza rewizja kosztów własnych zwłaszcza przemysłu skartelizowanego jest możliwa, a ze względu konjunktury nawet konieczna. Obniżka zaś cen produktów przemysłowych z pewnością wpłynie na pogłębienie konsumpcji pod tym wszakże warunkiem, że spadnie ona do poziomu istotnego dla interesu konsumenta.

Stając na tym punkcie widzenia, bynajmniej nie bronimy interesów konsumenta, jak to się zazwyczaj mówi, lecz właśnie bronimy interesów producenta, który musi przebudować swój aparat wytwórczy i dostosować go do zmienionych warunków konjunktury. Im ta zmiana nastąpi pręcej, tem dla warsztatu przemysłowego będzie lepiej.

Dalecy wszakże jesteśmy od zalecania traktowania zagadnienia obniżki cen produkcji przemysłowej w sposób n zbyt radykalny, gdyż tego rodzaju taktyka, przynosząc, oczywiście, w pierwszej linii straty przemysłowi, dałaby w konsekwencji straty całemu gospodarstwu narodowemu, a więc także i rolnictwu. Istnieją bowiem bardzo żywotne sprawy gospodarcze, związane ściśle z zagadnieniem rentowności przedsiębiorstw przemysłowych, które muszą być w interesie gospodarczym Państwa jak najintensywniej podtrzymane. Do tych zagadnień należy w pierwszym rzędzie bilans handlowy i eksport.

W toku dyskusji kartelowej padały niejednokrotnie oświadczenia co do konieczności całkowitego zaniechania t. zw. eksportu deficytowego, innymi słowy, dyskutanci wysuwali konieczność zaniechania metody dumpingowej eksportu.

Wydaje się, że tak radykalne stawianie sprawy nie da się uzasadnić żadnymi racjonalnymi argumentami gospodarczemi. Przeciwnie, rozważna i ścisła analiza bilansu handlowego i eksportu zaprowadzi

nas niechybnie do jednego wniosku, że istnieją często uzasadnione racje podtrzymywania okresowo deficytowego eksportu, tak, jak czasami istnieją okresy, kiedy przedsiębiorstwa, mając na widoku przyszłe zyski, prowadzą produkcję chwilowo ze stratami. Poza tem zaś eksport należy rozpatrywać pod kątem widzenia całości problemu bilansu handlowego, w którym ta czy inna pozycja eksportowa może kalkulować się w absolutnem obliczeniu ze stratami, lecz w globalnym rozrachunku stanowi często bardzo ważną i czynną pozycję bilansu handlowego, a co za tem idzie i bilansu płatniczego.

Naprzykład eksport węgla. Jakkolwiek nie podzielimy w całości pesymistycznych obliczeń co do wysokości strat z eksportu węgla na rynki zamorskie, to jednakże jest jasne, że eksport ten kalkuluje się obecnie bezwarunkowo pod znakiem deficytu. Stąd mógłby wypłynąć symplicystyczny wniosek, że skoro ten eksport przynosi straty, należy go niezwłocznie poniechać, co umożliwiłoby przemysłowi węglowemu znaczną obniżkę cen węgla na rynku wewnętrznym, a więc wyszłoby to — rzekomo — na korzyść gospodarstwa narodowego. Jednakże gdy sobie uprzytomnimy, że dla eksportu węgla pracuje trzydzieści tysięcy robotników, że eksport ten stanowi bardzo poważną pozycję w naszym bilansie handlowym, że wreszcie w tej chwili przemysł węglowy znajduje się w okresie walki o trwałe zdobycie zagranicznych rynków zbytu i zawarcie międzynarodowego porozumienia węglowego, które radykalnie umożliwi zamianę strat z eksportu na zyski — to już w tem oświeceniu sprawa ewentualnego zaniechania eksportu węgla będzie wyglądać całkowicie inaczej. Poza tem, z punktu widzenia przemysłowego, pewna część wydobytego węgla musiałaby być w każdym razie, choćby ze stratami, wywieziona.

Tego rodzaju argumenty nie dadzą się, oczywiście, zastosować do każdej dziedziny eksportu, a przedewszystkiem odrzucamy twierdzenie, jakoby obecny eksport produktów przemysłowych kalkulował się wogóle deficytowo. Są dziedziny eksportu, które mimo wielkich trudności w obrocie zagranicznym, kalkulują się zyskownie, aczkolwiek, być może, zyski te w porównaniu do ubiegłych okresów znacznie się zmniejszyły. Węgiel i produkty naftowe znajdują się tutaj w specjalnem położeniu.

Mimo istniejących w obrocie międzynarodowym utrudnień reglamentacyjno-finansowych, mimo wielkich barjer celnych, mimo bezprzykładnej walki konkurencyjnej — nasz bilans handlowy utrzymuje swą aktywność, jakkolwiek aktywność ta wiąże się również z naszym przesileniem gospodarczem i z kurczącym się importem. Lecz chcemy zaznaczyć przez to, że należy ocenić wysoce pozytywnie prężność eksportową niektórych dziedzin naszego życia go-

spodarczego. I to jest bardzo ważne. Ważne nie tylko pod kątem interesów bieżących, lecz przede wszystkim pod kątem interesów przyszłości. Straty więc obecne na eksporcie muszą być zaliczane do swobodnego gatunku inwestycji handlowych, które się w przyszłości z pewnością sowicie opłacą, zarówno producentowi, jak konsumentowi krajowemu.

Obniżka cen przemysłowych z konieczności wprowadzi przemysł na drogę ponownego, dokładnego zanalizowania elementów kalkulacyjnych, umożliwi obniżkę tych elementów, a więc w konsekwencji nietylko umożliwi obniżkę cen na rynku wewnętrznym, ale także zmniejszy ewentualne straty eksportowe i pozwoli na wytrwanie w międzynarodowym obrocie towarowym aż do chwili, gdy obecny kryzys zakończy swą niszczycielską działalność.

Uwagi powyższe wskazują, w jakim związku stoi sprawa cen produkcji przemysłowej z eksportem i że sprawa tych cen nie powinna prowadzić nas na błędne drogi zwalczania zagranicznej ekspansji

gospodarczej Państwa, która stanowi nietylko o jego wewnętrznej sile i konsolidacji gospodarczej, ale także o jego znaczeniu międzynarodowym.

Mamy wrażenie, iż dyskusja o kartelach i polityce ich cen dobiega do końca. Argumenty zwolenników i przeciwników karteli zostały, zdaje się, wyczerpane. Z dyskusji tej, jak zaznaczyliśmy to już wyżej, nie wynika konieczność zwalczania karteli jako formy organizacyjnej. Kartele bowiem są oparte na konieczności zrealizowania pewnych ważnych zagadnień gospodarczych, wynikających z głębokich procesów strukturalnych. Lecz także jasnym się staje, iż polityka cennikowa karteli musi ulec zmianie.

Jeżeli istotnie ta sprawa jest nie do uniknięcia, to należałoby ją załatwić szybko. Albowiem oczekiwanie przez konsumenta na obniżkę cen szkodzi przemysłowi i wywołuje dalsze „nadetatowe” zwężenie konsumpcji. Szybka więc decyzja w tych sprawach leży przede wszystkim w interesie samego przemysłu.

C. P.

O RYNEK WIEJSKI DLA PRZEMYSŁU

ZWĘŻENIE się dotychczasowych rynków zbytu w kraju i zagranicą, a jednocześnie znaczne zmniejszenie się cen naszych produktów przemysłowych na rynkach zagranicznych — stawia przemysł wobec konieczności zdobycia nowych rynków zbytu i chociaż częściowego zrekompensowania utraconych dochodów wskutek spadku cen.

O ile obecnie jest bardzo trudne (choć zabiegi w tym kierunku muszą być kontynuowane) wejście z towarami na nowe rynki zagraniczne, wymaga ono bowiem intensywnej i kosztownej propagandy oraz niskich, niejednokrotnie nie kalkulujących się dla kraju cen, o tyle dosyć łatwo — moim zdaniem — mogłoby nastąpić rozbudowanie słabo zaopatrzonych w produkty przemysłowe naszych rynków wewnętrznych.

Polska należy do rzędu krajów o najmniejszym spożyciu artykułów przemysłowych, przyczem przy najmniej $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ tych ostatnich jest sprowadzana z zagranicy.

Chłonność więc polskiego rynku handlowego na towary przemysłowe jest tylko w niewielkim stopniu wyzyskana przez naszą wytwórczość krajową. Przemysł nasz przeważnie pracuje tylko dla większych ośrodków miejskich, które zresztą po większej części sam wytworzył. Wskazują na to i przewozy kolejowe i obroty przedsiębiorstw handlowych. Dla przykładu przytaczamy rozpowszechnienie węgla kamiennego w kraju. Z ilości jego, wydobywanych w okręgu Katowickiej Dyrekcji P.K.P., po potrąceniu eksportu zagranicznego, na lokalnym rynku pozostaje ok. 50%; z ilości zaś węgla, zbywanego w kraju przez zagłębie dąbrowskie, poza okrąg Dyrekcji Warszawskiej wychodzi zaledwie kilkanaście procent. W mniejszym jeszcze stopniu rozchodzi się żelazo na terenie Państwa. Około 35% jego pozostaje w tych samych okręgach gospodarczych, gdzie go wyprodu-

kowano. Mamy więc dosyć znaczne zużycie żelaza w województwach: śląskim, warszawskim, łódzkim oraz części kieleckiego i krakowskiego. Na tych terenach zużycie wynosi przeciętnie co najmniej kilkanaście kilogramów, a często dochodzi nawet do trzydziestu kilku kg na głowę ludności. Na pozostałych terenach zużycie żelaza jest znacznie mniejsze. Nie wynosi ono nigdzie więcej niż kilkanaście kilogramów, a przeważnie mieści się w granicach kilku kilogramów. Podobne zjawiska dadzą się zauważyć i w innych dziedzinach przemysłowych, co potwierdza następujące zestawienie Gł. Urz. St., dotyczące zbytu niektórych towarów w Polsce na 1 mieszkańca w latach 1930 i 1931:

T o w a r	Rok	W o j e w ó d z t w a :				
		Cała Polska	centr.	wschodn.	zachodn.	połudn.
Tytoń (Z)	1930	22·9	21·0	11·8	38·8	24·4
	1931	20·6	19·2	10·6	34·5	21·8
Spiryтус (l)	1930	1·21	1·48	1·01	1·48	0·79
	1931	0·86	1·11	0·60	1·23	0·47
Cukier (kg)	1930	11·4	13·2	5·7	17·3	9·2
	1931	10·1				
Sól jadalna (kg)	1930	9·8	10·0	10·4	8·6	9·8
	1931	9·2	9·4	9·4	8·6	9·0
Nafta (kg)	1930	4·16	4·24	3·24	4·00	4·62
	1931	3·52	3·44	3·27	3·72	3·74
Węgiel (kg)	1930	540	426	44	1·975	274
	1931	479	409	38	1·671	246
Żelazo wal- cowane (kg)	1930	9·3	11·0	7·4	16·4	7·1
	1931	6·0	6·4	1·3	14·5	3·9
Cement (kg)	1930	24·7	23·1	9·5	49·9	23·4
	1931	16·3	14·3	5·6	35·6	15·8

Większe rozpowszechnianie wyrobów produkcji przemysłowej w miastach niż na wsi tłumaczy się ich większą kulturalnością od wsi i wyższą stopą życia ich ludności. Jak wybitnie wpływa stan kulturalny terenu na zapotrzebowanie przez ludność produkcji przemysłowej — dokładnie wykazuje powyższa tablica. Największy zbyt mają artykuły przemy-

słowe na terenach zachodnich województw, najmniejsze — w województwach wschodnich, gdzie mało kulturalna ludność wiejska dochodzi do osiemdziesięciu kilku procent ogółu ludności. Łatwo również zauważyć z tej tablicy, iż w razie pogarszania się stanu ekonomicznego terenu silniej obniża się zbytu produkcji przemysłowej na terenach mało kulturalnych niż na terenach o kulturze dosyć wysokiej. Spadek ilości zbywanych towarów w 1931 r. w stosunku do 1930 r. jest większy w województwach wschodnich i południowych niż w zachodnich i centralnych.

Sprawa rozbudowy naszego wewnętrznego zbytu dla produkcji przemysłowej jest więc ściśle związana z akcją podniesienia kultury niektórych naszych terenów, a przede wszystkim kultury naszej wsi. Rozbudowa ta pójdzie tem prędzej i tem silniej, im więcej będzie przemysł uwzględniał ekonomiczne warunki wsi, dostosowując do nich swoje ceny i jej potrzeby, oraz więcej współdziałał rozwojowi własnej produkcji wsi. Trwający od 3 lat spadek produkcji przemysłowej bardzo poważnie pogłębił się w 1931 r., kiedy nastąpiło załamanie się produkcji wsi na tle obniżenia się uprawy rolnej. Dla wyjaśnienia powyższego podajemy następujące zestawienie Gł. Urz. St., charakteryzujące produkcję wsi:

		Powierzchnia tys. ha	Ogólny zbiór roczny miljn. q	Przeciętny zbiór q z ha
Pszonica	1927/31	1.508	19.1	12.7
	1931	1.819	22.6	12.5
Żyto	1927/31	5.714	63.3	11.1
	1931	5.772	57.0	9.9
Jęczmień	1927/31	1.208	14.8	12.3
	1931	1.272	14.8	11.6
Owies	1927/31	2.114	24.5	11.6
	1931	2.172	23.1	10.6
Ziemniaki	1927/31	2.594	296.1	114
	1931	2.718	309.5	114
Buraki cukrowe	1927/31	202	41.9	208
	1931	149	27.6	186

Z powyższego zestawienia widać, iż w 1931 r. pomimo dosyć znacznego powiększenia powierzchni uprawy zbiorów głównych ziemniaków (zbóż kłosowych, ziemniaków i buraków) zmniejszyły się i to w tak znacznym stopniu, iż tego zmniejszenia nie można przypisać tylko nieurodzajowi.

Zbyt wysokie ceny na towary przemysłowe przy jednoczesnym szybkim spadku cen płodów rolnych spowodowały, iż towary te stały się już w 1930 r. niedostępne dla ludności wiejskiej. Zmniejszono więc w dużym stopniu zakupy nawozów sztucznych, co — jak to powyżej zaznaczyliśmy — wybitnie odbiło się na uprawie roli, a w następstwie na jej wydajności i ogólnej produkcji.

Wskaźniki cen, płaconych producentom w latach gospodarczych 1927/28 — 1930/31 (1927/28 r. = 100)

	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31
Pszonica	100	78	70	52
Żyto	100	80	45	44
Jęczmień	100	80	50	50
Owies	100	83	49	53
Ziemniaki	100	93	52	67
Wieprze żywej wagi	100	92	103	21
Mleko	100	110	100	86
Jaja	100	109	86	77

Wskaźniki cen artykułów przemysłowych w latach 1927/31 (1927 r. = 100)

	1927	1928	1929	1930	1931
Ceny hurtowe	100	104	103	94	79
„ detaliczne	100	107	110	111	98

Gdy ceny artykułów rolnych bardzo silnie spadają już od 1928 r., ceny artykułów przemysłowych w detalu podnoszą się do 1930 r. i dopiero w 1931 r. zaczynają spadać. W 1931 r. pierwsze wykazują spadek kilkudziesięcioprocentowy, drugie — zaledwie kilkuprocentowy w stosunku do poziomu w 1927 r.

Badając rozwój cen w Polsce, łatwo przychodzimy do wniosku, że utrzymanie wysokich cen przemysłowych jest spowodowane nie tylko przez samych producentów, ale w dużej mierze i przez handel. Nie mamy danych do obliczenia całej skali szkodliwego dla przemysłu oddziaływania handlu przy śrubowaniu cen jego artykułów. Rozpatrując powyżej podane zestawienie cen artykułów przemysłowych w hurcie i detalu, przychodzimy jednak do wniosku, że śrubowanie cen artykułów przemysłowych w detalu jest o wiele większe niż w hurcie.

Wskaźniki cen płodów rolnych w 1927/31 (1927 r. = 100)

	1927	1928	1929	1930	1931
Ceny hurtowe	100	97	86	69	60
„ detaliczne	100	104	103	94	79

Porównując przedtem już podane wskaźniki cen produktów, nabywanych bezpośrednio u rolnika, ze wskaźnikami cen artykułów rolnych w hurcie i detalu, widzimy, jak i przy artykułach przemysłowych, że handel i w tym wypadku powoduje nadmierną, nieumotywowaną ani kosztami handlowymi, ani racjonalnymi dochodami, rozpiętość między cenami producenta i odbiorcy. Taki system wymiany nie sprzyja rozpowszechnieniu artykułów przemysłowych w kraju z następujących powodów: 1) wskutek nadmiernej wysokości cen bez korzyści dla przemysłu osłabia on siłę kupna wsi; 2) podnosi koszty utrzymania ludności rolniczej i przemysłowej oraz koszty prowadzenia ich warsztatów pracy, podrażając tem samem i koszty samej produkcji; 3) płacąc mało, a biorąc dużo, handel, pośredniczący między obydwoma odłamami ludności produkującej, wyciąga od niej na swoją korzyść nadmierne ilości kapitału obrotowego; 4) starając się o utrzymanie jak największej rozpiętości między ceną nabycia produktu a ceną sprzedaży, mało bierze pod uwagę potrzeby wytwórców i zagadnienie rozbudowy rynku zbytu produkcji przemysłowej.

Jak największe zbliżenie rolnika i przemysłowca w celu ominięcia zbytecznego i szkodliwego pośrednictwa przy wymianie ich produktów jest tym drugim momentem, który, powodując większe dostosowanie się cen artykułów przemysłowych do cen płodów rolnych, może w dużym stopniu przyczynić się do rozbudowy wewnętrznego rynku zbytu dla nich. Oczywiście, chodzi tu tylko o pośrednictwo zbędne, sztuczne i drogie, gdyż handel dobrze zorganizowany, aktywny i tani może często odegrać pierwszorzędną rolę twórczą w rozbudowie rynku wewnętrznego, często daleko lepiej niż ciężkie i nieudolnie prowadzone aparaty sprzedaży lub zakupów samego przemysłu czy rolnictwa.

Trzecim czynnikiem, wpływającym bardzo silnie na rozpowszechnienie produkcji przemysłowej na terenie, szczególnie jej półproduktów, są rzemiosła i warsztaty drobnego przemysłu. Im teren ma większą ludność przemysłową i im więcej znajduje się na nim rzemieślników, tym silniejszym konsumentem jest on dla produktów przemysłowych. Największym spożywcą produkcji przemysłowej są wo

jewództwa zachodnie, gdzie ludność przemysłowa dochodzi do 50%, najmniejszym—ziemie wschodnie, gdzie ludność ta jest bardzo nieliczna. Produkcja przemysłowa może się rozpowszechniać tylko wtenczas w większej ilości na terenie, kiedy na nim znajduje się dostateczna liczba fachowców, którzyby przerabiali jej półfabrykaty na artykuły gotowe do użycia oraz umieli naprawiać wszelkie uszkodzenia, powstające przy ich użyciu.

W ludność rzemieślniczą Polska naogół jest zao patrzoną bardzo słabo i niejednolicie. W całym kraju wypada przeciętnie na jednego zarejestrowanego rzemieślnika 115 mieszkańców, przyczem w województwach mniej kulturalnych: wschodnich i południowych, liczba ta waha się w granicach 140 (wschodnie)—197 (południowe), a w kulturalnych województwach: zachodnich i centralnych—85 (zachodnie)—94 (centralne).

Gdzie rzemieślników jest mało, rozpowszechnia się przemysł ludowy. Bardzo silnie jest on rozwinięty w województwach wschodnich i południowych oraz na niektórych terenach województw centralnych; w województwach zachodnich przemysł ludowy występuje bardzo słabo. Wieś nasza—poza wojew. zachodniemi—prawie nie ma rzemieślników. Tem tylko można tłumaczyć to słabe używanie przez nią artykułów przemysłowych z którymi ani przeciętny wieśniak, ani nawet uzdolniony wytwórca ludowy nie zawsze umie się obchodzić i odpowiednio je zastosować.

Biorąc to, cośmy powiedzieli, pod uwagę, możemy stwierdzić, iż o wydatniejszym używaniu artykułów przemysłowych na wsi nie decyduje tylko jej stan ekonomiczny, ale i cały szereg innych czynników. O wiele ważniejszą rolę odgrywają tu wskazane powyżej czynniki, a przede wszystkim kulturalność wsi i łatwość na jej terenie o rzemieślnika, któryby umiał produkcję przemysłową dostosować do potrzeb życia i odpowiednio ją konserwować. Tem niemniej, gdy idzie o rozbudowanie wewnętrznego rynku zbytu na wsi dla towarów przemysłowych, należy bacznie brać pod uwagę jej stan ekonomiczny. Rok 1931 był poniekąd przełomowy pod względem gospodarczym na wsi. Wpłynęło to na znaczne obniżenie siły kupczej wsi. Wskutek zaznaczonych zmian w cenach i wielkości produkcji wieś straciła w stosunku do 1927 r.—określu największej jej siły kupczej—ok. 40% swoich dochodów.

W stosunku jednak do lat, poprzedzających 1927 r., kiedy i ceny były znacznie niższe i zasiewy mniejsze niż w 1927 r., spadek dochodów wsi okazuje się znacznie mniejszym. Konsumpcja Polski w 1931 r. w stosunku do tych ostatnich lat (przed 1927 r.) niewiele spadła i to tylko dla niektórych artykułów. Dla szeregu artykułów spożywczych, a szczególnie zbóż chlebowych, do pewnego stopnia wzrosła. Zresztą konsumpcja ta była już dawniej o wiele wyższa niż na zachodzie Europy. Obniżenie się produkcji płodów rolnych na wsi nastąpiło nie na tle osłabienia konsumpcji wsi, czy też całego naszego społeczeństwa, i ich złego stanu ekonomicznego, lecz na tle obecnych złych (kryzysowych) warunków gospodarczych kraju, powodujących nierentowność jakichkolwiek nakładów na podniesienie gospodarki rolnej.

Dla rolnika w dzisiejszym układzie cen używanie, na przykład, nawozów sztucznych i ulepszonych maszyn przeważnie się nie opłaca. Rolnictwo przeto mimowoli przechodzi od intensywnego do ekstensywnego gospodarstwa na roli, starając się jednocześnie zmniejszenie wydajności zastąpić większym obszarem uprawy.

Jeżeli więc konsumpcja całego szeregu artykułów w Polsce nie tylko nie maleje, ale nawet wzrasta, to nie można mówić o wyczerpaniu się siły kupczej naszej wsi, która jest jednak głównym odbiorcą tych artykułów. Siła ta istnieje jeszcze w dużym stopniu i przy odpowiednim podejściu do społeczeństwa wiejskiego oraz należytem zorganizowaniu wymiany towarów rolnych na przemysłowe, te ostatnie mogą jeszcze znacznie powiększyć swoje rozpowszechnienie na wsi. Jako propaganda artykułów przemysłowych nie wystarczy tu jednak tylko reklama handlowa. Wieś była i jest tak często wyczerkiwana i przez zgłaszających się do nich agentów handlowych i nawet przez działaczy społecznych, że dziś nie ufa nikomu i nie wprowadza nowych artykułów, ani nie inicjuje nowych urządzeń u siebie, dopóki gdziekolwiek nie przekona się o ich realnym użytku. Wypływa to również z absolutnej ignorancji elementu wiejskiego co do produkcji przemysłowej, jej użyteczności i sposobów użycia. Dziś żydek-faktor, który jest w stałym kontakcie z ludem, ma większe powodzenie i zaufanie na wsi, pomimo lichoty dostarczanego towaru, od gołosłownych poczynań inteligencji. Najszumniejsze reklamy, najmańdrzejsze książki, najlepsze kursy teoretyczne nie skłonią wsi do nabycia najpożyteczniejszego artykułu przemysłowego, o ile ona nie zobaczy skutków jego użycia w praktyce. Wieś lubi fakty realne. Niech zobaczy nawóz sztuczny i sprawdzi jego dobre działanie i dobrze uświadomi sobie, gdzie, kiedy i w jakich proporcjach winna go używać, a od razu masowo rzuci się na niego, o ile on będzie się kalkulował pod względem ceny; niech zobaczy wzory taniego, a trwałego budownictwa i zapozna się z niem dobrze, to po pierwszej udanej próbie zacznie się budować tym systemem; niech zapozna się z dobrą maszyną i nauczy się z nią obchodzić, a ma ją przytem gdzie na wypadek zepsucia się naprawić—licznie zacznie ją nabywać. Na tem tle wskutek swojej nieświadomości ludność wiejska jest często „nabierana”. Niejednokrotnie, pokazawszy jej dobry artykuł, agent-spekulant wciska jej potem lichy bezwartościowy falsyfikat.

Dzisiejsza propaganda produkcji przemysłowej na wsi ma więc cały szereg zadań do spełnienia, a przede wszystkim zapoznanie realne wsi z wzorami odpowiednich dla niej artykułów przemysłowych i sposobami ich użycia, zdobycie zaufania wsi solidnością swojej akcji, przekonanie ludności wiejskiej, iż przy pomocy środków przemysłowych życie na wsi można uczynić o wiele łatwiejszem i kulturalniejszym niż dotychczas. Czy można to uczynić sposobem publikacji anonów? Napewno nie. Do tego trzeba wychować społeczeństwo wiejskie, wpoić w niego pewną dozę krytycyzmu w stosunku do obecnych form jego bytowania i wyrobić dążność do przejścia do nowych lepszych warunków życia.

St. Kopczyński

ŻYCIE GOSPODARCZE

KONFERENCJA W KLUBIE B. B. W. R. W SPRAWIE ZNIŻKI CEN KARTELOWYCH. — Dn. 4 b. m. w lokalu klubu parlamentarnego B. B. W. R. odbyła się pod przewodnictwem P. Prezesa Sławka całodzienna konferencja w sprawie zbyt wysokich cen produktów przemysłu skartelizowanego. Wzięli w niej udział: prezydium klubu B. B. W. R. in corpore, kilkudziesięciu posłów i senatorów, reprezentujących rolnictwo większe i drobne, przemysł, handel, rzemiosło oraz świat pracy, jak również przedstawiciele Rządu.

Na wstępie wysłuchano postulatów drobnego rolnictwa, zreferowanych przez przedstawicieli grupy ludowej. Mówcy, poparci przez przedstawicieli większego rolnictwa, poddali wyczerpującej krytyce dotychczasową politykę cen karteli, podnosząc m. in. że polityka ta pogłębia złą sytuację gospodarczą rolnictwa, osłabiając je jako dłużnika, konsumenta i podatnika. Polityka wysokich cen karteli wywołuje głód towarów, kurcząc produkcję i zbyt, ponieważ rolnictwo i reszta społeczeństwa, wyczerpana finansowo, nie jest zdolna nabywać towary przemysłu skartelizowanego po cenie nieuspółmiernie wyższej od cen produktów rolnych i przemysłu nieskartelizowanego.

Wysokie ceny kartelowe są przeciwstawieniem polityki deflacyjnej, prowadzonej zarówno na odcinku kredytowym przez ograniczenie obiegu pieniężnego, jak i skarbowym — przez obniżanie budżetu państwowego i budżetów publicznych. Zmiana dotychczasowej polityki cen karteli leży w dobrze zrozumiałym interesie tych ostatnich, albowiem likwidacja kryzysu gospodarczego zacznie się od zwiększenia popytu na towar i to na towar tani. Wobec czego jak najszybsze dostosowanie ceny towarów przemysłu skartelizowanego do obecnych warunków jest kluczem wyjścia z kryzysu.

Gdyby przemysł skartelizowany wykazywał w dalszym ciągu niezdolność do radykalnej zmiany dotychczasowej polityki cen, powstałoby zagadnienie, czy jest celowe z państwowego punktu widzenia utrzymywanie tej formy organizacji przemysłu.

W konkluzji przedstawiciele rolnictwa apelowali do przemysłu, aby kartele użyły swej organizacji nie do utrzymania wysokich cen, lecz również do takiego zrewidowania kosztów produkcji, aby ceny te mogły być w jak najszybszym czasie wydatnie obniżone.

Po przemówieniu przedstawicieli rolnictwa wywiązała się ożywiona dyskusja, w której przedstawiciele sfer przemysłowych starali się usprawiedliwić do pewnego stopnia dotychczasową politykę karteli. Powoływano się przytem m. in. na konieczność utrzymania rentowności przedsiębiorstw oraz utrzymania zdolności konkurencyjnej na rynkach zagranicznych. Wyrażano obawę, że słuszna w zasadzie obniżka cen może spowodować nieopłacalność warsztatów produkcji. Wykazywano również doniosłość istnienia karteli w pewnych gałęziach przemysłu z państwowego punktu widzenia. Wysłunięto wreszcie argument stosunkowo małego udziału artykułów przemysłowych w produkcji rolniczej, wskutek czego obniżka cen przemysłowych w słabym stopniu mogłaby się odbić na poprawie sytuacji rolnictwa.

W odpowiedzi na te argumenty przedstawicieli przemysłu ze strony przedstawicieli rolnictwa i świata pracy podnoszono z naciskiem, wskazując na jednomyślną nieomal opinię całego społeczeństwa, że dotychczasowa polityka cen karteli utrzymać się nie da, i apelowano do przedstawicieli przemysłu w klubie B. B. W. R., aby wykorzystali cały swój wpływ na sfery, przez nich reprezentowane, w kierunku poddania tej polityki gruntownej rewizji.

W dyskusji zabierali głos również przedstawiciele Rządu PP. Wiceministrowie: Lechnicki, Doleżał i Jastrzębski. P. Wicemini-

ster Jastrzębski scharakteryzował wysiłki Rządu w kierunku reorganizacji monopoli i redukcji kosztów handlowych i kosztów produkcji. W dziedzinie tej osiągnięto wydatne wyniki, które pozwoliły zrównoważyć spadek dochodów brutto i utrzymać wpłatę do Skarbu Państwa nieomal na poziomie preliminowanym. Po przeprowadzonej reorganizacji, upłynięciu i zmniejszeniu rewanżu, monopole sięgnęły do najskuteczniejszego środka utrzymania zbytu, t. j. zniżki cen. Przeprowadzona w ostatnich tygodniach zniżka cen wyrobów monopoli spirytusowego w granicach od 25% do 40% i monopoli tytoniowego od 10% do 15% stanowią bardzo poważną ulgę dla społeczeństwa, gdyż zdejmują z konsumentów z 120 miljn. rocznie. Akcja, przeprowadzona na terenie monopoli państwowych, może służyć jako przykład celowego dostosowania się do zmienionych warunków gospodarczych.

Po dłuższej, na wysokim poziomie utrzymanej dyskusji przekazano Prezydium Klubu B. B. W. R. zgłoszone wnioski celem przedstawienia ich Rządowi dla praktycznego zużytkowania.

RYNEK PRACY W SIERPNIU 1932 R. — Położenie na rynku pracy w sierpniu wykazało poprawę. Liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w P. U. P. P., zmniejszyła się z 219.884 do 175.927, liczba częściowo zatrudnionych zaś ze 128.352 do 125.723. Przyczyny tego zjawiska tkwią przede wszystkim w sezonowym, bądź nawet ponadsezonowym wzroście zatrudnienia, częściowo zaś w zaprzestaniu rejestracji przez bezrobotnych, tracących prawo do zasiłków.

Poniższe zestawienie podaje liczby zarejestrowanych bezrobotnych w początkach poszczególnych miesięcy ostatnich 4 lat:

	1929	1930	1931	1932
Styczeń	126.429	186.427	303.148	289.057
Luty	160.843	249.462	345.295	332.512
Marzec	177.462	282.568	365.648	343.846
Kwiecień	170.494	295.612	379.021	352.754
Maj	149.093	273.717	355.102	328.686
Czerwiec	122.771	228.321	320.109	279.138
Lipiec	106.622	207.258	276.378	244.857
Sierpień	97.191	194.279	261.059	219.884
Wrzesień	91.512	176.810	251.608	175.927
Październik	83.063	167.454	251.378	
Listopad	93.800	167.349	253.355	
Grudzień	126.644	211.918	261.964	

Liczby częściowo zatrudnionych w ciągu tegoż okresu podaje następujące zestawienie (w początkach miesięcy):

	1929	1930	1931	1932
Styczeń	21.726	36.663	103.707	144.489
Luty	15.847	88.717	194.434	155.282
Marzec	16.554	117.973	194.148	140.829
Kwiecień	16.967	109.519	118.753	170.399
Maj	21.791	142.647	109.442	146.207
Czerwiec	26.343	127.511	153.991	174.015
Lipiec	30.299	94.065	151.077	145.069
Sierpień	36.044	78.117	119.518	128.352
Wrzesień	38.837	89.811	128.491	125.723
Październik	35.067	63.183	125.225	
Listopad	34.572	119.498	122.853	
Grudzień	36.111	97.127	134.362	

Z całkowitej liczby częściowo zatrudnionych 1 dzień w tygodniu pracowało 2.731 osób, 2 dni — 15.796 osób, 3 dni — 37.409 osób, 4 dni — 37.891 i 5 dni — 31.896 osób.

Poniższe zestawienie podaje liczby zarejestrowanych bezrobotnych według grup zawodowych (w początkach miesięcy):

	Sierpień	Wrzesień
Górnicy	24.223	22.965
Hutnicy	7.204	9.168
Metalowcy	29.087	22.363

Włókiennicy	21.641	9.881
Budowlani	21.076	15.478
Umysłowi	35.958	30.012
Pozostali	80.695	66.060
Ogółem:	219.884	175.927

Zatrudnienie górnictwa węglowego uległo w sierpniu nieznacznej poprawie, naskutek sezonowej poprawy zbytu, znaczącej się przedewszystkiem we wzroście eksportu. Wydobycie ropy naftowej wykazało natomiast lekki spadek. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych górników zmniejszyła się.

W hutnictwie żelaznym, dzięki większym zamówieniom zagranicznym, wytwórczość wybitnie wzrosła, zwłaszcza w dziale surówki. W hutnictwie cynkowym i ołowianem natomiast — mimo poprawy cen obu tych metali — produkcja wykazała spadek. Bezrobocie wśród hutników wzrosło, przedewszystkiem naskutek racjonalizacji w hutnictwie żelaznym.

W przemyśle metalowym sytuacja nie doznała zmiany. Nieco lepiej zatrudnione były fabryki obrabiarek do metali — dzięki otrzymanym zamówieniom eksportowym, oraz fabryki maszyn elektrycznych. Fabryki budowy mostów i konstrukcyj żelaznych otrzymały nowe zamówienia na kilka najbliższych miesięcy. Stabo nadal zatrudnione były fabryki maszyn i narzędzi rolniczych z powodu braku zbytu i trudności w otrzymaniu zapłaty za sprzedane w poprzednich latach maszyny. Zatrudnienie odlewni nie doznało poprawy i wytwórczość ich była znacznie mniejsza niż lat poprzednich. Wskutek spadku zamówień stan zatrudnienia fabryk szrub i nitów zmniejszył się, natomiast fabryki drutu i gwoździ były lepiej zatrudnione.

W przemyśle bawełnianym łódzkim w związku ze zwykłą cen bawełny ożywił się zbył, naskutek czego zatrudnienie uległo poprawie. Zapasy przędzy, mimo zwiększonego uruchomienia przędzalni, zmalały w ciągu sierpnia, wobec czego zamierzone jest dalsze zwiększenie zatrudnienia. Również w prze-

myśle wełnianym łódzkim zaznaczyła się poprawa zatrudnienia. W przemyśle wełnianym bielskim przędzalnie czesankowe były dobrze zatrudnione przy wykończaniu dostaw na sezon zimowy. W okręgu bielskim fabryki pracowały intensywnie nad odrabianiem zaległości z okresu strajku. Większość zakładów czynna była na 2 zmiany. W przemyśle dzianym — po ukończeniu strajku — produkcja na sezon zimowy została podjęta. W przemysłach jutowym i konopnym, w wytwórnich konfekcji i kapeluszy zatrudnienie nie wyazało poprawy.

Zatrudnienie przemysłu budowlanego, w związku z ograniczeniem wszelkich inwestycji, utrzymuje się na niskim poziomie. Budownictwo mieszkaniowe przytem sprowadza się niemal w całości do drobnego budownictwa.

Trudna sytuacja na rynku pracy znajduje swój wyraz m. in. w obniżeniu płac zarobkowych. Tak więc w większych zakładach włókienniczych okręgu łódzkiego — mimo silnego oporu robotników — zredukowano w ciągu sierpnia płace przeciętnie o 15%, w mniejszych o 10 — 15%, w kopalniach rudy żelaznej okręgu częstochowskiego o 8%, w przemyśle naftowym wyniki strajk z powodu żądania przemysłu niżki płac o 10%, zlikwidowany dopiero w II połowie września. Ponadto przeprowadzono szereg niżek o charakterze lokalnym, m. in. w niektórych przedsiębiorstwach m. st. Warszawy.

Z MINISTERSTWA ROLNICTWA

USTAPIENIE P. WICEMINISTRA LEŚNIEWSKIEGO. — W dn. 4 b. m. ustąpił ze swego stanowiska i przeniesiony został w stan spoczynku Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych P. Wiktor Leśniewski.

P. Wiceminister Leśniewski piastował swoje stanowisko od 1928 r.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

PŁACE ROBOTNICZE. — W zesz. 40/1932 tyg. „Polska Gospodarcza” (str. 1170), omawiając ruch płac robotniczych, wskazaliśmy, że od lutego r. b. jest obliczany nowy wskaźnik płac robotniczych, oparty na statystyce wypłaconych zarobków i przepracowanych robotniko-godzin. Poprzedni wskaźnik, opierający się na stawkach, ustalonych w umowach zbiorowych, przestał reprezentować właściwy stan rzeczy, gdyż: 1) normami umownymi objęte jest tylko ok. 40% zarobków robotniczych w przemyśle, 2) nawet w gałęziach, podlegających umowom, obecnie w okresie kryzysu czynione są na szeroką skalę w poszczególnych zakładach wyłomy w normach umownych. Dla umożliwienia porównań szacunkowo obliczono za okres poprzedni wskaźnik płac, odpowiadający nowemu. Ostatnio Gł. Urząd Stat. podał wskaźnik płac za okres luty — maj r. b., który w zestawieniu z liczbami szacunkowymi za poprzednie lata przedstawia się następująco:

	Płace nominalne (1927 = 100)			
	1929	1930	1931	1932
Styczeń	115.7	120.4	115.9	108.0
Luty	115.7	120.3	113.7	105.0
Marzec	118.6	120.0	112.5	104.1
Kwiecień	119.3	119.6	111.5	103.2
Maj	119.6	119.4	111.2	104.2

Jak widzimy, płace w maju r. b. w stosunku do maja 1929 r. wykazują spadek o ok. 13%. Płace obecne są o ok. 4% wyższe od płac z początku okresu ożywienia (1927 r.). W r. b. płace wykazują w dalszym ciągu tendencję niżkową, zahamowaną jakgdyby w maju r. b.

Wskaźnik nominalny podaje cenę pracy (za jednostkę) w stosunku do pieniądza, wskaźnik realny — cenę pracy w stosunku do towarów.

Otóż, wskaźnik płac realnych został przez Gł. Urz. Stat. obliczony według wskaźnika kosztów utrzymania w Warszawie i przedstawia się następująco:

	Płace realne (1927 = 100)			
	1929	1930	1931	1932
Styczeń	113.8	123.4	130.8	134.3
Luty	110.3	126.8	129.9	130.4
Marzec	113.5	128.2	128.1	130.8
Kwiecień	112.8	126.7	124.7	125.7
Maj	114.7	127.6	124.4	123.8

Jak widzimy, płace realne w r. b. kurczą się silnie; w ciągu 5 miesięcy spadek ich wyniósł blisko 8%. Płace z maja r. b. są niższe (mimo silnego spadku cen) niż w maju r. ub. i niż w maju 1930 r. Wobec jednak skurczenia się zatrudnienia ten wzrost ceny pracy w stosunku do towarów nie dał zwiększenia się dochodów robotniczych, a więc i siły nabywczej; dochody te bowiem nie stanowią jednocześnie nawet $\frac{1}{4}$ stanu z 1927 r.

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO WE WRZESNIU 1932 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

Kraje	Wrzesień			Sierpień		Wzrost (+) lub zmniejszenie (-) w stos. do sierpnia 1932
	1929	1930	1931	1932	1931	
Rynki licencyjne	508	351	297	150	127	— 23
Austria	312	208	189	116	93	— 23
Czechosłowacja	70	70	59	30	30	—
Jugosławia	15	5	5	2	3	+ 1
Niemcy	—	—	1	1	—	— 1
Węgry	111	68	43	1	1	—
Rynki, objęte konwencją eksport.	636	700	960	678	697	+ 19
Dania	154	135	174	111	127	+ 16
Norwegia	38	33	79	83	62	— 21
Szwecja	234	300	314	271	277	+ 6
Estonja	3	2	4	2	2	—
Finlandja	49	42	82	41	77	+ 36
Łotwa	38	40	55	5	1	— 4
Litwa	4	9	11	1	1	—
Kłajpeda	6	4	9	3	2	—
Islandja	—	2	11	3	5	+ 1
Belgia	—	—	61	18	19	+ 21
Francja	59	79	50	60	71	+ 11
Holandia	5	8	15	3	3	—
Włochy	46	46	95	77	50	— 27
Inne rynki europejskie	21	27	23	34	25	— 9

Irlandja	—	—	—	22	15	—	7
Szwajcaria	10	15	10	8	7	—	1
Rumunia	11	7	6	4	3	—	1
Z. S. R. R.	—	5	6	—	—	—	—
Portugalia	—	—	1	—	—	—	—
Rynki pozaeuro- pejskie	12	10	6	6	17	+	11
Algier	—	10	2	6	7	+	1
Turcja Azjatycka	—	—	4	—	3	+	3
Brazylja	12	—	—	—	—	—	—
Argentyna	—	—	—	—	7	+	7
Węgiel okrętowy	63	84	60	21	28	+	7
Razem zagranicę:	1.240	1.172	1.346	889	894	+	5
W. M. Gdańsk	42	30	33	27	26	—	1
Ogółem:	1.282	1.202	1.379	916	920	+	4
Przeładunek wę- gla w portach:							
w Gdańsku	499	483	600	317	365	+	48
w Gdyni	234	285	408	389	386	—	3
Razem:	733	768	1.008	706	751	+	45

Ekspert węgla we wrześniu przy tej samej liczbie (26) dni roboczych, co w sierpniu, wzrósł o 4 tys. t i wynosił 920 tys. t. Wzrost eksportu dotyczył wyłącznie rej. dąbrowskiego, skąd wywieziono 170 tys. t, t. j. o 19 tys. t więcej w porównaniu z sierpniem; z rej. śląskiego wyeksportowano 749 tys. t, t. j. o 15 tys. t mniej; wywóz z rej. krakowskiego utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca i wynosił 1 tys. t.

Z powyższych wymienionych ilości na rynki licencyjne wywieziono ogółem 127 tys. t, t. j. o 23 tys. t mniej, przy czym spadek wywozu dotyczył tylko Austrii.

Wywóz na rynki, objęte konwencją eksportową, wzrósł o 19 tys. t i wynosił 697 tys. t, przy czym zwiększył się wywóz do Finlandji, Danji, Francji i Szwecji w związku z pewnym sezonowym ożywieniem na tych rynkach. Natomiast eksport do Norwegji i Włoch wykazał dość poważny spadek. Wysyłki do innych krajów, objętych tą grupą rynków, utrzymały się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca.

Na inne rynki europejskie wywieziono ogółem 25 tys. t, t. j. o 9 tys. t mniej, głównie wskutek zmniejszonych wysyłek do Irlandji. Na rynki pozaeuropejskie wyeksportowano we wrześniu ogółem 17 tys. t, t. j. o 11 tys. t więcej niż w sierpniu, głównie z powodu wznowienia wysyłek do Argentyny i Turcji.

Ilość wywiezionego węgla okrętowego zwiększyła się o 7 tys. t i wynosiła 28 tys. t. Wywóz do W. M. Gdańska zmniejszył się o 1 tys. t i wynosił 26 tys. t.

Udział poszczególnych rynków w ogólnym eksporcie węgla we wrześniu w porównaniu z sierpniem przedstawiał się następująco (w %):

	Sierpień	Wrzesień
Rynki licencyjne	16,38	13,80
Rynki, objęte konwencją eksportową	74,02	75,76
Inne rynki europejskie	3,71	2,72
Rynki pozaeuropejskie	0,65	1,85
Węgiel okrętowy	2,29	3,04
W. M. Gdańsk	2,95	2,83
Ogółem:	100,00	100,00

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę wynosiła we wrześniu przy 26 dniach ok. 35,5 tys. t, a zatem utrzymała się na poziomie poprzedniego miesiąca. Wysyłka ta z rej. śląskiego wynosiła ok. 29 tys. t, a z rejonu dąbrowskiego ok. 6,5 tys. t.

Przeładunek w portach w miesiącu sprawozdawczym wzrósł o 45 tys. t i wynosił 751 tys. t, z czego na Gdańsk przypada 365 tys. t, t. j. o 48 tys. t więcej, a na Gdynię 386 tys. t, czyli o 3 tys. t mniej w porównaniu z sierpniem.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

UCZCZENIE PAMIĘCI IGNACEGO ŁUKASIEWICZA.

Dn. 23 października r. b. zostanie odsłonięty w Krośnie pomnik Ignacego Łukasiewicza, pioniera polskiego przemysłu naftowego.

Ignacy Łada-Łukasiewicz, urodzony w 1822 r. w Zadusznikach nad Wisłą w pow. tarnowskim, z zawodu dyplomowany magister farmacji, rozpoczął wspólnie z kolegą, również farmaceutą, Janem Żechem, w 1852 r. badania nad dystalacją oleju skalnego. Owocem tych badań i mozolnych doświadczeń było odkrycie płynu, nadającego się do celów oświetlenia.

Celem praktycznego użytkowania tego płynu zaprojektował Łukasiewicz pierwszą na świecie lampę naftową, którą wykonał

lwowski blacharz nazwiskiem Bratkowski. Lampa ta zabyła po raz pierwszy w powszechnym szpitalu we Lwowie, wywołując entuzjazm mieszkańców tego miasta.

Po dokonaniu tego doniosłego odkrycia przenosi się Łukasiewicz początkowo do Gorlic, gdzie, mając pod ręką źródła ropy naftowej, stwarza większe laboratorium, przeznaczone do przeprowadzania dalszych prób w fabrykacji nafty. Następnie buduje dystalarnię w Polance pod Krosnem, gdzie odbywa się już na sposób fabryczny przeróbka ropy naftowej. W 1870 r. przenosi tę dystalarnię do Chorkówki, położonej w pobliżu pierwszej — jak na owe czasy — racjonalnej i w surowiec obfitej kopalni w Bóbrce obok Krosna.

Tutaj poświęca Łukasiewicz resztę swego życia (umarł w 1882 r.) cichej pracy nad dalszym udoskonalaniem dystalacji ropy.

Z inicjatywy byłego krośnieńskiego Starosty P. E. Rappego i dzięki ofiarnej pracy stworzonego pod jego prezesurą Komitetu Uczczenia Ignacego Łukasiewicza stanie w Krośnie, w kolebce polskiego przemysłu naftowego, pomnik, który utrwali pamięć tak zasłużonej dla rozwoju tego przemysłu postaci, jaką był ś. p. Ignacy Łukasiewicz.

W z związku z odsłonięciem pomnika Ignacego Łukasiewicza zwołuje równocześnie Rada Zjazdów Naftowych VI Zjazd Naftowy w Krośnie na dz. 22 i 23 października r. b.

S.

HUTNICTWO ŻELAZNE

ODNOWIENIE SYNDYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH¹⁾.

— W dn. 29/IX r. b. odbyło się w Katowicach posiedzenie członków Syndykatu Polskich Hut Żelaznych, na którym została ostatecznie przedyskutowana i przyjęta przez huty nowa redakcja umowy. Nowa umowa, przedłużająca Syndykat na dalszy okres 3 lat — do dn. 31 XII 1935 r., została ostatecznie podpisana przez wszystkie huty.

Zasady samego Syndykatu pozostały bez zmian, pewne jednak odchylenia od dawnych norm nastąpiły w sposobach finansowego prowadzenia instytucji oraz co do klucza; mianowicie, Hucie Bankowej została przyznana pewna nadwyżka jej kwoty, uzależniona jednak od wysokości ogólnego napływu obrotów.

Poza tem, wobec bardzo trudnego położenia hutnictwa i braku obrotów krajowych, została przeprowadzona daleko posunięta oszczędność zarówno w wydatkach rzeczowych, jak i personalnych, począwszy od kierownictwa Syndykatu. Nieuniknione też były redukcje personelu. Oddział warszawski Syndykatu jest skasowany, pozostała jedynie ekspozytura z bardzo nielicznym personelem, mająca na celu obsłużenie instytucji państwowych, w pierwszym rzędzie Ministerstwa Komunikacji. Sprawy klienteli prywatnej całego rejonu, jaki był obsługiwany przez oddział warszawski, zostały przeniesione do centrali w Katowicach. Będzie to, niewątpliwie, duże utrudnienie dla tej klienteli, i można mieć nawet pewne wątpliwości, czy się ono opłaci, szczególnie jeżeli się weźmie pod uwagę coraz silniej zaznaczającą się walkę konkurencyjną z żelazem zagranicznym.

ODKRYCIE RUDY MANGANOWEJ.—Między Jasłem i Sanokiem przy pracach, prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny, natrafiono na rudę manganową (węglanową), zawierającą w stanie surowym 35—37% manganu i 12—13% żelaza. Ruda tego rodzaju jest znana pod nazwą „rovoczosit”. Dla celów metalurgicznych ruda taka musiałaby być wyprażona, i wówczas zawartość manganu podniosłaby się do 48 — 49%. Dodatnią stroną jest jeszcze okoliczność, że prażenie tej rudy jest tanie i wynosiłoby zaledwie 20 — 25% kosztów prażenia rudy żelaznej. Jednakże nie wyjaśniono jeszcze dostatecznie sposobu załęgania odkrytej rudy, co ma zasadnicze znaczenie dla okre-

¹⁾ P. notatkę w zesz. 32/1932, str. 937.

ślenia jej wartości przemysłowej. Dla tego, ażeby mogła być ona eksploatowana dla przemysłu, winna zalegać mniej lub więcej równomiernie pokładami na większej przestrzeni o grubości nie mniej niż 25—30 cm. Jak dotąd, przestrzeni takich jeszcze nie znaleziono, natomiast odkryto powyższą rudę w formie oddzielnych gniazd na głębokości miejscami 2—3 m od powierzchni ziemi; tego rodzaju jednak zaleganie nie nadaje jeszcze rudzie wartości przemysłowej. Prace nad wynalezieniem takich terenów są prowadzone, do czasu jednak skonstatowania ich egzystencji o wartości przemysłowej tej rudy nic mówić nie można.

Znalezienie rudy manganowej o znaczeniu przemysłowym miałyby dla hutnictwa polskiego niezmiernie wielką wagę, gdyż, jak dotąd, cały mangan, niezbędny przy procesach hutniczych, musimy sprowadzać z zagranicy, głównie z Z.S.R.R., częściowo zaś ze Szwecji, Rumunii i nawet Indji. Ilości, przywiezione w ostatnich latach, wynosiły: w 1928 r. 41.380 t wartości zł 6.125 tys., w 1929 r. 56.000 t wartości zł 8.436 tys., w 1930 r.

36.529 t wartości zł 5.937 tys. i w 1931 r. 39.795 t wartości zł 3.993 tys.; w r. b. w ciągu 8 miesięcy przywieziono 3.060 t o wartości zł 175 tys. W ciągu więc ostatnich 4½ lat przywieziono rudy manganowej za ogólną sumę zł 24.666 tys. Jest to więc już bardzo poważny wywóz naszej waluty zagranicę, którego jeżeli nie w całości, to choć w znacznej części, dałoby się uniknąć, gdybyśmy mieli rudę własną. Poza tem ruda własna w znacznym stopniu potaniłaby ferromangan, który wówczas mógłby się stać naszym stałym produktem wywozowym. Wreszcie, ma to również poważne znaczenie i dla obrony kraju, gdyż w razie zamknięcia dowozu z zagranicy nasza możność fabrykacji stali byłaby utrzymana.

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY

WYZNACZENIE PROWIZORYCZNYCH KONTYNGENTÓW CUKRU — p. str. 1206.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

ZWIĄZEK IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH W SPRAWIE HANDLU KOMPENSACYJNEGO. — Zjazd Związku Izby Przemysłowo-Handlowych w dn. 28 ub. m. zastanawiał się nad wysoce aktualnym zagadnieniem handlu kompensacyjnego. Zjazd stanął na stanowisku, że t. zw. obrót kompensacyjny traktowany być może jedynie jako konieczność przejściowa, stosowana w obronie stanu posiadania naszego eksportu. Związek Izby uznał w zasadzie za celowe tworzenie instytucji, ułatwiających życiu gospodarczemu wykonywanie transakcji wymiennych, podkreślając, iż instytucje te nie mogą mieć charakteru przedsiębiorstw, obliczonych na zysk.

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLU KOMPENSACYJNEGO. — W tych dniach powstała specjalna organizacja w formie spółki handlowej (sp. z ogr. odp.), mająca na celu racjonalne ujęcie rozwijającego się w ostatnich czasach handlu kompensacyjnego z zagranicą. Spółka ta nie będzie przeprowadzała transakcji kupieckich, a jedynie będzie dążyć do ułatwiania wykonywania transakcji kompensacyjnych między firmami handlowymi, tak importowymi, jak i eksportowymi, nie posiadając zresztą wyłączności. Organizacja powyższa powstała pod nadzorem i z inicjatywy naczelnych organizacji przemysłowych i handlowych, i we władzach jej — prócz przedstawicieli tych instytucji — będą reprezentowani również przedstawiciele rolnictwa. Specjalną uwagę będzie musiała poświęcić nowa organizacja rozwikłaniu spraw finansowych, wynikających z transakcji kompensacyjnych z krajami, które stosują rygorystyczne ograniczenia dewizowe. Ostrożna inicjatywa w podejmowaniu transakcji kompensacyjnych — czy to w stosunku do poszczególnych krajów, czy też w stosunku do odpowiednich grup towarów — znajduje się również w planach działalności powyższej spółki.

WYWÓZ JAJ DO NIEMIEC WOBEC REWIZJI TRAKTATU NIEMIECKO-JUGOSŁOWIAŃSKIEGO. — W początku września r. b. wymówiony został przez Niemcy traktat handlowy z Jugosławią z października 1927 r. — termin ekspiracji traktatu przypada na początek marca 1933 r. Wymówienie tego traktatu ma dla Polski specjalne znaczenie z punktu widzenia naszych możliwości eksportowych do Niemiec w zakresie jaj. Obecnie eksport jaj z Polski podlega niemieckiemu cłu autonomicznemu, wynoszącemu RM 30, podczas gdy inne państwa korzystają z cła konwencyjnego, wynoszącego RM 5. Cło w wys. RM 5 zafiksowane było w traktatach Niemiec z Turcją, Włochami i Jugosławią; pierwsze 2 traktaty zrewidowane zostały w kierunku zniesienia cła konwencyjnego na jaja, obecnie pozostaje tylko Jugosławią. Nie ulega wątpliwości, że wobec zamierzonych przez Rząd Rzeczypospolitej posunięć w kierunku ochrony rolnictwa przed importem z zagranicy oraz znaczną rozpiętością między cłem autonomicznym a konwencyjnym na jaja Niemcy będą starali się uwolnić w nowym traktacie z Jugosławią od związania cła na jaja.

Polska, pomimo 6-krotnie wyższego cła, które opłaca w porównaniu do innych państw, wywozi stale do Niemiec poważne

ilości jaj (w 1931 r. import z Polski do Niemiec wyniósł przeszło RM 4 miljn.). Zniesienie cła konwencyjnego i tem samem wyrównanie dla nas warunków konkurencyjnych na rynku niemieckim, dałoby nam możliwości zwiększenia wywozu jaj do Niemiec.

HANDEL WEWNĘTRZNY

REGULOWANIE CEN PRZEDMIOTÓW POWSZEDE-NIEGO UŻYTKU. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 82 ukazało się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, zmieniające rozporządzenie wykonawcze z dn. 29/X 1929 r. o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły.

Rozporządzenie to oparte jest o ustawę z dn. 31/VIII 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku, która w swym art. 1 przewiduje, że „celem zaopatrzenia rynku wewnętrznego w przedmioty powszedniego użytku, tudzież zapobiegania zwycze cen na te przedmioty, uprawnia się Ministra Spraw Wewnętrznych, aby po wysłuchaniu czynników fachowych i w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa oraz Robót Publicznych regulował: a) przemiał zbóż chlebowych i wypiek, b) ceny przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, odzieży, obuwia, nafty, węgla, żelaza i cegły, w szczególności przez wyznaczanie cen tych artykułów na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany”.

Rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy, wydane dn. 29/X 1929 r., przekazało uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych wojewodom z prawem dalszego przekazywania tych uprawnień na władze administracyjne niższej instancji. Jednocześnie rozporządzenie to wymieniało następujące artykuły, których ceny mogły podlegać regulacji przez władze administracyjne: mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, szmalc, wyroby masarskie oraz cegłę. Ostatnie rozporządzenie — z dn. 20/IX r. b. — rozszerza zakres uprawnień władz administracyjnych do regulowania cen na artykuły: odzież, obuwie, naftę, węgiel i żelazo.

Rozporządzenie to, które weszło w życie z dniem 30/IX r. b., zamiast dawnej nazwy, nosi tytuł: o regulowaniu cen przedmiotów powszedniego użytku.

OBROTY TOWAROWE SPÓŁDZIELŃ. — Obroty towarowe spółdzielni w okresie kryzysu uległy poważnej redukcji, mniejszej jednak niż obroty handlu prywatnego. Zwłaszcza dotyczy to obrotów spółdzielni spożywczych, gdyż w okresie kryzysu konsumenci większą wagę przywiązują do najtańszego

o najlepszego zaopatrzenia się w artykuły pierwszej potrzeby. Natomiast jeśli chodzi o obroty, związane ze zbytem własnych produktów, zwłaszcza na eksport, oraz obroty narzędziami i artykułami pomocniczymi w produkcji — to spadły one znacznie silniej od obrotów spożywczych i mniej więcej równoległe do spadku odpowiednich obrotów handlu prywatnego. To jest zrozumiałe ze względu na to, że eksport skurczył się bardzo silnie, a w produkcji rolnej (bo o tę tu głównie idzie) nastąpiła znaczna ekstensyfikacja i zanik wszelkich inwestycji i renowacji, natomiast spożycie — zwłaszcza spożycie artykułów pierwszej potrzeby — skurczyło się znacznie słabiej (spożycie miejskie silniej dopiero w r. b.) jako z natury mniej elastyczne. Poza tem zauważyć należy, że na skurczenie się wartości obrotów central spółdzielni oddziaływał w dużym stopniu znaczny spadek cen; ilościowo (wagowo) obroty skurczyły się niewątpliwie znacznie słabiej.

Powższe uwagi potwierdza następujące zestawienie, dotyczące okresu ostatnich 2 lat i uwzględniające obroty hurtowni towarowych spółdzielni (central gospodarczych). Takich central gospodarczych — eliminując centrale spółdzielni kredytowych — jest 64, mianowicie: 1) 47 central spółdzielni spożywczych: Związek „Społem” i jego 7 związków okręgowych, Związek Ekonomiczny Spółdz. Kółek Rolniczych w Krakowie, „Centrosojuz” i „Narodna Torhowla” we Lwowie oraz 36 central powiatowych Związku Spółdz. Ukraińskich we Lwowie, 2) 11 central spółdzielni rolniczo-handlowych: Centrala Spółdzielni Roln.-Handlowych, Centrala Handlowa Spółdzielni Polskich, Kooperacja Rolna — w Warszawie, Centrala Spółdzielni Roln.-Handlowych w Wilnie, Pomorskie Stow. Roln.-Handlowe w Toruniu, Hurtownia Towarów „Raiffeisen” w Katowicach, Syndykat Rolniczy w Krakowie, Centrala Towarowa Spółek Niemieckich w Łodzi, Centrala Rolników, Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft, Zw. Centrala Maszyn — w Poznaniu, 3) 6 central spółdzielni mleczarskich: Związek Gospodarczy Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu, Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie, Małopolski Związek Mleczarski w Krakowie, Centrala Mleczarska „Molkerei Zentrale” w Poznaniu, Krajowy Związek Mleczarski, „Masłosojuz” we Lwowie, Krajowy Związek Spółdzielni „Dnitrosian” we Lwowie. Otóż, obroty ogromnej większości tych spółdzielni przedstawiały się następująco (w miljn. zł):

	Cały rok	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Obroty ogółem:					
1930	366·2	98·4	93·7	99·5	74·6
1931	258·1	61·1	71·2	67·4	58·4
Centrale spożywcze:					
1930	131·8	30·4	33·7	34·4	33·3
1931	108·9	27·2	26·8	28·2	26·7
Centrale rolniczo-handlowe:					
1930	162·2	51·9	41·1	44·3	24·9
1931	89·6	20·8	29·2	21·3	18·3
Centrale mleczarsko jajczarskie:					
1930	72·1	16·1	18·8	20·8	16·4
1931	59·6	13·1	15·2	18·0	13·3

Jak widzimy, gdy obroty central spółdzielni spożywczych spadły tylko o 17·4% i o tyleż obroty central spółdzielni mleczarsko-jajczarskich, to obroty central spółdzielni rolniczo-handlowych obniżyły się aż o 44·8%. Spadek obrotów central rolniczo-handlowych w silnym stopniu nastąpił w końcu 1930 r.; w obrotach central mleczarsko-jajczarskich widzimy duże wahania sezonowe, ale silniejsze skurczenie się obrotów nastąpiło też już w końcu 1930 r.; natomiast w centralach spółdzielni spożywczych niższa obrotów zaczęła się dopiero od początku 1931 r.

Jeśli chodzi o podział terytorjalny obrotów — według siedziby hurtowni, to przedstawia się on następująco (w miljn. zł):

Województwa	1930	1931
Centralne i wschodnie	162·8	118·2
Zachodnie	128·9	89·0
Południowe	74·5	50·9

Jak widzimy, spadek obrotów w hurtowniach, działających na terenie województw południowych, wyniósł najwięcej — 31·7%, prawie tyleż, bo 31·0%, wyniósł spadek obrotów hurtowni z siedzibą w województwach zachodnich, najniższy, bo stanowiący tylko 27·4%, był spadek obrotów w województwach centralnych i wschodnich, t. j. tam, gdzie istnieje przewaga spółdzielni spożywczych.

Spadek obrotów w 1931 r. podkreślił silnie przewagę w obrotach hurtowni artykułów spożywczych i pierwszej potrzeby — kosztem produktów rolniczych i materiałów oraz artykułów pomocniczych. Widzimy to z następującego szczegółowego zestawienia obrotów w 1931 r. (w miljn. zł):

Artykuły spożywcze i pierwszej potrzeby	95·4
Materiały opałowe	9·1
Ziemniaki	31·6
Nabiał	50·3
Jaja	1·2
Nawozy sztuczne	31·6
Pasze	6·2
Nasiona	2·2
Materiały budowlane	2·8
Maszyny i narzędzia rolnicze	3·6
Materiały mleczarskie	0·9
Żelazo i galanteria żelazna	1·3
Różne	21·8

Udział central gospodarczych (hurtowni) spółdzielni w handlu zagranicznym Polski wzrastał (w liczbach absolutnych) aż do 1930 r. i dopiero w r. ub. uległ silnemu skurczeniu. Coprawda, import — w związku z pogarszaniem się koniunktury oraz z zastępowaniem stopniowem artykułów zagranicznych krajowemi — obniżał się już od 1929 r., ale eksport silnie rozwijał się i wzrastał aż do 1930 r. i dopiero w 1931 r. wykazuje gwałtowne załamanie. Liczbowo sytuacja handlu hurtowni spółdzielni z zagranicą przedstawiała się następująco (w miljn. zł)¹⁾:

	Obroty ogółem	Przywóz	Wywóz
1927	46·3	28·4	17·9
1928	59·1	31·6	27·6
1929	82·8	25·1	57·8
1930	102·5	24·7	77·8
1931	57·6	8·5	49·1

Jak widzimy, import w 1931 r. spadł mniej więcej do 1/3 importu z 1930 r. czy z 1929 r. Podług poszczególnych artykułów przedstawia się on, jak następuje (w miljn. zł):

	1928	1929	1930	1931
Artykuły kolonialne	2·7	1·9	2·6	1·3
herbata	0·7	0·5	1·0	0·5
kakao	0·1	0·2	0·3	0·1
kawa	0·9	0·6	0·5	0·3
korzenie	0·9	0·6	0·8	0·3
Inne artykuły spożywcze	6·3	6·3	3·5	0·8
owoce	0·4	0·4	0·5	0·4
ryż	1·6	1·0	—	—
śledzie	0·5	0·6	0·5	0·2
tłuszcze jadalne	3·8	4·3	2·5	0·2
Artykuły dla rolnictwa	19·8	15·3	16·7	5·4
nasiona, pasze i strączkowe	3·4	2·5	1·7	1·0
nawozy sztuczne	12·8	10·9	13·9	4·0
maszyny rolnicze i części	3·5	1·7	0·9	0·3
przybory mleczarskie	0·1	0·1	0·1	0·1

Jak widzimy, artykuły kolonialne, choć w 1931 r. obniżyły się w stosunku do 1930 r. do połowy, wykazują jeszcze stosunkowo najmniejszy spadek. Najsilniej spadł import innych artykułów spożywczych wobec zaniechania od 1930 r. importu ryżu (uruchomienie łuszczarni) i wobec zaniku (w 1931 r.) importu tłuszczów jadalnych. Stanowiące gros importu — artykuły dla rolnictwa — utrzymywały się do 1930 r. na dość wysokim poziomie i dopiero w 1931 r. skurczyły się do 1/3, przyczem najsilniej spadł import nawozów sztucznych.

W eksporcie spółdzielni (hurtowni) dominują zboża (wraz z mąką) oraz nabiał, jak to widzimy z poniższego zestawienia (w miljn. zł):

	1928	1929	1930	1931
Zboże i mąka	3·2	13·4	35·2	13·9
Masło i jaja	21·3	39·1	38·6	32·6
Ziemniaki i przetwory	0·1	0·7	0·3	0·6
Nasiona, pasze i strączkowe	0·2	1·7	1·8	1·1
Trzoda chlewna	1·5	1·2	0·6	0·1
Meble gięte	1·3	0·7	0·5	0·1

Główną przyczyną załamania się eksportu w 1931 r. był gwałtowny spadek eksportu zbóż i mąki, silnie przejściowo zwiększonego w 1930 r. Natomiast eksport nabiału malał od 1930 r. — w pierwszym roku nieznacznie, w 1931 r. — już silniej. Inne pozycje są mało znaczące, przyczem podkreślić

¹⁾ Uwzględniono 20 central oraz oddziały.

należy zanik eksportu mebli — jednocześnie z likwidacją ekspozytury Związku „Społem” w Londynie.

Ogólnie co do spadku obrotów zagranicznych powiedzieć należy, że obniżyły się one wartościowo w dużym stopniu dzięki spadkowi cen, który w zakresie zwłaszcza produktyw rolnym przybrał ogromne rozmiary.

Kierunki handlu zagranicznego spółdzielni (central gospodarczych) ilustruje nam następujące zestawienie (w miljn. zł):

	1929		1930		1931	
	import	eksport	import	eksport	import	eksport
Niemcy	6.6	34.4	6.8	27.3	3.2	17.4
Belgia	0.3	0.0	1.1	12.7	0.9	9.5
Szwajcaria . . .	—	0.6	—	6.1	—	5.9
Anglia	1.6	16.1	2.1	12.5	0.8	4.9
Austria	0.1	1.5	0.2	1.2	0.0	2.1
Francja	0.2	0.0	0.4	0.5	0.6	1.5
Czechosłowacja	—	0.2	—	1.1	—	1.6
Dania	—	2.7	—	6.2	—	1.4
Holandja	1.8	0.0	2.0	2.5	0.8	0.2
Norwegia	4.7	0.6	2.9	0.9	0.6	0.1
Stany Zjedn. . .	3.9	—	2.1	—	0.3	—
Włochy	0.2	—	0.3	—	0.2	—
Rumunia	0.5	—	0.3	—	0.1	—
Łotwa	—	0.2	—	0.8	—	—
Szwecja	0.4	—	0.2	—	0.0	—
Inne państwa . .	0.4	0.0	0.5	0.6	0.2	0.2
Gdańsk	4.2	1.8	5.7	5.6	0.7	4.3

W eksporcie silny spadek widzimy w obrotach z Niemcami, Anglią, Danią, Holandją, w mniejszym stopniu z Belgią, Szwajcarią. Silnie zmniejszył się jednocześnie import z Niemiec, Anglii, Holandji, Norwegii, Stanów Zjedn. Centrale spółdzielcze importowały z Niemiec głównie nawozy sztuczne, z Belgii — również nawozy sztuczne, z Anglii — herbatę, korzenie, śledzie, z Holandji — artykuły kolonialne, z Francji — nawozy sztuczne (dawniej i tłuszcze), z Norwegii — również nawozy i t. p. Do Niemiec centrale eksportowały przede wszystkim masło i zboże, do Belgii — to samo, do Szwajcarii — masło i jaja, do Anglii — masło i meble, do Austrii — masło i jaja, do Francji — zboże i masło, do Czechosłowacji — masło, jaja, nasiona i paszę i t. d.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 16 do 30 września r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	16—22/IX		23—30/IX		Wzrost (+) Spadek (—)
	zł	\$	zł	\$	
Pszenica					
Warszawa	28.40	3.19	26.12½	2.93½	— 8.0
Poznań	25.50	2.86½	24.00	2.69½	— 5.8
Lwów	24.12	2.71	23.65	2.65½	— 1.9
Przeciętna . . .	26.00½	2.92	24.59	2.76	— 5.4
Żyto					
Warszawa	16.45	1.85	16.10	1.81	— 2.1
Poznań	15.76½	1.77	15.29	1.71½	— 2.9
Lwów	16.37½	1.84	15.62½	1.75½	— 4.5
Przeciętna . . .	16.19½	1.82	15.67	1.76	— 3.2
Owies					
Warszawa	16.20	1.82	16.62½	1.86½	+ 2.6
Poznań	12.79	1.43½	13.00	1.46	+ 1.6
Lwów	14.22	1.59½	14.37½	1.61½	+ 1.0
Przeciętna . . .	14.40	1.61½	14.66½	1.64½	+ 1.8
Jęczmień browarowy					
Warszawa	18.50	2.07½	18.91½	2.12	+ 2.2
Poznań	20.00	2.24½	19.25	2.16	— 3.7
Lwów	—	—	17.75	1.99	—
Przeciętna . . .	—	—	18.63½	2.09	—

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

	Jęczmień zwykły				
	Warszawa	Poznań	Lwów	Przeciętna	
	16.25	16.37½	14.25	15.62	—
	1.82½	1.84	1.60	1.75½	—
	16.25	15.85	14.25	15.45	—
	1.82½	1.78	1.60	1.73½	—
	—	—	—	—	— 3.2
	—	—	—	—	— 1.0

— Na rynkach zbóż chlebowych panowała w okresie sprawozdawczym (od 26 września do 1 października) tendencja słabsza, pociągając za sobą dalszą zniżkę większości cen. Na giełdzie warszawskiej pszenica zniżkowała w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego o zł 1.50—2.00 na 100 kg, mąka pszenna o zł 2.00, żytnia zależnie od gatunku o zł 1.00—2.00, otręby pszenne o zł 0.50, żytnie zaś o zł 0.25; wyjątek stanowi jęczmień browarowy, który uzyskał nieznaczna poprawę ceny (o zł 0.50), żyto zaś i owies pozostały bez zmiany. Giełda poznańska wykazuje mniej liczne i mniejsze zmiany: nieco zniżkowała żyto, jęczmień przemiatłowy oraz mąka żytnia, silniej zaś jęczmień browarowy (o zł 0.75—1.75). Podobnie kształtowały się ceny na rynku gdańskim, gdzie nieznaczne naogół straty poniosły: żyto, wszystkie gatunki jęczmienia oraz otręby pszenne. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych przy ograniczonej podaży utrzymała się w okresie sprawozdawczym tendencja dość spokojna.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica jednolita 25.50—26.00 (27.00—28.00), — zbierana 24.50—25.00 (26.00—27.00), żyto 15.75—16.25 (16.00—16.25), jęczmień brow. 11.4 hfl. 18.50—19.50 (18.00—19.00), — przemiatłowy 16.00—16.50 (16.00—16.50), owies jednolity 16.50—17.50 (16.50—17.50), — zbierany 16.00—16.50 (16.00—16.50), mąka pszenna luksusowa 45.00—50.00 (47.00—52.00), — pszenna 4/0 40.00—45.00 (42.00—47.00), — żytnia pyłkowa 28.00—30.00 (30.00—32.00), — siatkowa 22.00—24.00 (23.00—25.00), — razowa 22.00—24.00 (22.00—24.00), otręby pszenne grube 10.50—11.00 (11.00—11.50), — pszenne średnie 10.00—10.50 (10.50—11.00) — żytnie 8.25—8.75 (8.50—9.00).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 23.50—24.50 (23.50—24.50), żyto 15.00—15.30 (15.20—15.50), jęczmień brow. 17.75—19.75 (19.50—20.50), — przemiatłowy 64 do 66 kg 15.00—15.50 (15.50—16.00), — 68 kg 15.50—16.40 (16.00—17.00), owies 12.75—13.25 (12.75—13.25), mąka pszenna 65%owa wraz z workiem 37.50—39.50 (37.50—39.50), — żytnia 65%owa wraz z workiem 23.00—24.00 (23.75—24.75), otręby pszenne grube 10.00—11.00 (10.00—11.00), — pszenne średnie 9.00—10.00 (9.00—10.00), — żytnie 8.75—9.00 (8.75—9.00).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): żyto nowe przemiatłowe 10.00, — eksportowe 120 hfl. 9.80—9.85 (10.15), jęczmień nowy wyborowy 10.50—11.50 (11.25—12.25), — średni 10.10—10.30 (10.40—10.65), — mierny 108 hfl 9.75—10.10 (10.10—10.40), owies 9.00, rzepik drobnoziarnisty 26.00—30.00, otręby pszenne 6.75 (7.25).

CHMIEL

— Targi Chmielowe w Lublinie, których okres trwania przedłużono do dn. 6 października, w pierwszych dniach miały obroty niezbyt wielkie przy dużym zainteresowaniu i mocnej tendencji dla gatunków wyborowych.

Lublin. — Ceny orientacyjne — w zł za 50 kg: chmiel wyborowy 120.00, chmiel I 90.00—105.00, — II do 60.00.

BYDŁO I MIĘSO

— Od dłuższego czasu panująca depresja na rynku zwierząt rzeźnych utrudnia w dużej mierze uchwycenie normalnej tendencji rynkowej. Podaż materiału rzeźnego nosi w dalszym ciągu charakter przymusowy, a nieopłacalność opasowego chowu bydła powoduje, iż przeważająca ilość materiału na targowiskach bydłych składa się z braków hodowlanych oraz nłódzieży. Stąd też we wrześniu zaznaczyła się zwykła tendencja cen dla wartościowego materiału rzeźnego przy jednoczesnym spadku cen na wybrakowane krowy i buhaje.

W związku z sezonowym zmniejszeniem się podaży cieląt panowała na targowicach ciężkiej trzody słoninowej dzięki stałemu zapotrzebowaniu ze strony krajowego przemysłu tłuszczowego. Należy podkreślić celowość wprowadzenia skutecznej ochrony celnej przed przywozem tłuszczów obcych, które to posunięcie było w swoim czasie dość ostro krytykowane przez pewne ugrupowania przemysłu mięsnego w Polsce. Obecna

sytuacja wykazuje aż nadto dobitnie, jak płonne były obawy przed niedoborem krajowej produkcji tłuszczowej.

Zakupy trzody bekonowej przez przemysł bekonowy ostatnio nieco zmalały, nietyłe z powodu pogorszenia się sytuacji rynkowej w Anglii, ile z braku dostatecznej podaży surowca, odpowiadające ściśle wymaganiom przemysłu. Pomimo utrwalenia się działalności przemysłu bekonowego w kraju pogłowie trzody bekonowej wykazuje w dalszym ciągu duże braki.

Warszawa. — Notowano w/g Giełdy Mięśnej — w zł za 100 kg żywej wagi loco targowica: krowy lepiej odżywione 60 — 70, — gorsze 50 — 55, cielęta 105 — 115, świnie słoninowe pow. 150 kg wagi 120 — 130, — o wadze 130 — 150 kg 110 — 115, — mięsne o wadze 110 kg 85 — 95. Na targu trzody chlewnej tendencja ożywiona, towar słoninowy w zapotrzebowaniu.

Poznań. — Urzędowe sprawozdanie Komisji Notowań Cen — w zł za 100 kg żyw. wagi loco: woły pełnom. wytucz. nieoprzęd. 68 — 72, — mięsiste tucz. do lat 3 60 — 66, — starsze 48 — 54, — miernie odzyw. 42 — 46, buhaje wytucz. pełnom. 54 — 58, — tucz. mięsiste 48 — 52, — nietucz. dobrze odzyw. 42 — 46, — miernie odzyw. 38 — 40, krowy i jałowice wytucz. pełnomięsiste 68 — 72, — tuczone mięsiste 52 — 66, miernie odzyw. krowy 26 — 30, młodzież dobrze odzyw. 40 — 44, — miernie odzyw. 34 — 38, cielęta najprzedn. wytucz. 90 — 100, — tuczone 80 — 86, — dobrze odzyw. 70 — 76, — miernie odzyw. 56 — 60; owce wytucz. pełnom. 52 — 56; świnie pełnom. od 120 do 150 kg wagi 108 — 112, — od 100 do 120 kg 108 — 112, — od 80 do 100 kg 102 — 106, — mięsiste ponad 80 kg 90 — 96, — maciory i późne kastraty 90 — 104. Przebieg targu spokojny

MASŁO

— We wrześniu na rynku krajowym, panowała spokojna tendencja i słabe obroty, naskutek ograniczonych rozmiarów wewnętrznego zapotrzebowania. W porównaniu do sierpnia ceny nieznacznie wzrosły, przyczem zaznaczył się wyraźnie korzystniejszy nastrój rynkowy dla produktu pierwszego gatunku w porównaniu do niższych gatunków, których zbyt hurtowy jest bardzo utrudniony.

Poprawa sytuacji rynkowej w kraju jest w większym stopniu niż przy innych produktach zależna od warunków zbytu na rynkach obcych, głównie angielskim, jednakże zagadnienie powyższe łączy się ściśle z poprawą jakości masła i usprawnieniem naszego aparatu handlowego.

Warszawa. — Ostatnie hurtowe notowania masła w/g Komisji Nabiałowej — w zł za 1 kg wynosiły: masło wyborowe 3'40, — deserowe 2'80, — solone mleczarskie 2'80, — osełkowe 2'50. Tendencja utrzymana.

Łódź. — Hurtowe notowania masła — w zł za 1 kg wynosiły: masło wyborowe 3'50, — deserowe 3'25, — solone 3'00, — osełkowe 2'70. Dowozy duże, zapotrzebowanie normalne.

Lublin. — Hurtowe notowania masła — w zł za 1 kg w/g Izby Przemysł.-Handl. wynosiły: masło wyborowe 3'45, — deserowe 3'20, — kuchenne 3'00, — osełkowe wiejskie 2'60. Tendencja spokojna.

Sosnowiec. — Hurtowe notowania — w zł za 1 kg wynosiły: masło wyborowe I gat. 3'40 — 3'50, — śmietankowe II gat. 3'30, — wiejskie osełkowe 3'20. Tendencja nieco mocniejsza.

JAJA

— Pomyślna sytuacja rynkowa na jaja, panująca od pewnego czasu, w jaskrawym odróżnieniu od innych pokrewnych produktów, została we wrześniu spotęgowana w poszczególnych ośrodkach jajczarskich handlem spekulacyjnym. W Małopolsce dało się powszechnie zaobserwować zjawisko magazynowania towaru przez drobnych dostawców w nadziei uzyskania wyższej ceny w okresie późniejszym. Powyższy stan rzeczy, poza częściowym dezorganizowaniem aparatu eksportowego, wpłynęło niewątpliwie na pogorszenie się jakości jaj, przetrzymywanych ze względów spekulacyjnych w nieodpowiednich magazynach.

Warunki eksportowe są korzystne, aczkolwiek rynki obce ustosunkowują się niechętnie do każdej zmiany cen importowanego towaru; ponadto szereg ograniczeń i licznie wprowadzane cła w dużej mierze działają paraliżująco na znaczniejsze ożywienie się handlu eksportowego jajami.

Ujemne następstwa pociąga za sobą niedostatecznie ściśle przestrzeganie przepisów standaryzacyjnych odnośnie segregowania jaj, co dość często zdarza się naszym eksporterom.

Widoki na przyszłość przedstawiają się korzystnie, ponieważ produkcja jaj w dalszym stopniu słabnie, konsumpcja natomiast wykazuje pewną poprawę.

Warszawa. — Związek Spółdzielni Jajczarskich i Mleczarskich notował w hurcie — w zł za skrzynię à 1.440 szt.: jaja oryginalne z dostaw spółdzielczych zł 120—130. Tendencja utrzymana.

Łódź. — Hurtowe notowania jaj za skrzynię — w zł à 1.440 szt. wynosiły: jaja oryginalne 120—135. Tendencja mocna.

Tarnopol. — Notowania — w zł franco granica hurt za skrzynię à 1.440 szt. wynosiły: jaja eksportowe 137. Tendencja niejednorodna, naskutek znacznej spekulacji na przetrzymanie towaru.

SKÓRY

— Mocna tendencja na rynkach zagranicznych dla skór surowych i związana z nią wyżka cen pozwoliły ostatnio na zwiększenie eksportu. Również zapotrzebowanie na potrzeby rynku wewnętrznego wzrosło.

Kraków. — Notowania Centrali Targowej — w zł za 1 kg (w nawiasach podane są ostatnie notowania): skóry wołowe 0'90 — 1'30 (1'00), — krowie 0'85 (0'80), — z jałowek 0'80 (0'85); za 1 sztukę: skóry cielęce 3'00 — 4'00 (2'50 — 4'00).

Grudziądz. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg: skóry bydlęce solone ciężkie, średnie i lekkie 0'70, — owcze solone krótkowłnistie 0'60; za 1 sztukę: skóry cielęce solone gburskie 1'10, — cielęce solone rzeźniczkowe 2'10, — końskie 6'00 — 7'00, — kozie 1'00 — 1'50.

Lwów. — Notowania skór surowych Centralnej Targowicy Miejskiej — w zł za 1 kg: skóry bydlęce lekkie 0'65, — ciężkie 0'65, — cielęce rzeźniczkowe 3'00, — cielęce prowincjonalne 2'50; za 1 sztukę: skóry końskie duże 6'00, — małe 3'00.

Wilno. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg: skóry bydlęce 0'70 — 0'75; za 1 sztukę: skóry cielęce 2'80 — 3'00, — końskie 9'00 — 10'00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 24 września do 1 października 1932 r.

— Zainteresowanie akcjami na giełdzie warszawskiej uległo w okresie sprawozdawczym bardzo znacznemu ograniczeniu; przy słabej tendencji większość notowanych akcji wykazuje straty w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Znacznie zmniejszone obroty koncentrowały się na akcjach bankowych oraz przedsiębiorstw metalurgicznych.

W grupie akcji bankowych notowano nadal wyłącznie akcje Banku Polskiego, które w rezultacie tygodniowym zniżkowały o zł 1'50 na akcji. Z akcji przedsiębiorstw chemicznych doszło do notowań akcji S. A. Eksploatacji Soli Potasowych — po kursie dotychczasowym. Grupa akcji przedsiębiorstw cukrowniczych była w okresie sprawozdawczym mało ożywiona; sporadyczne transakcje akcjami Warsz. T-wa Fabryk Cukru dokonywane były po kursie o zł 1'00 niższym. Poza tem notowane były jedynie akcje przedsiębiorstw metalurgicznych: akcje Lilpopa oraz Starachowic wykazują nieznaczne zniżki (o 25 na akcji), Ostrowiec natomiast obniżył się nieco silniej — o zł 1'50.

Na giełdach prowincjonalnych okres sprawozdawczy nie przyniósł poważniejszych zmian — obroty akcjami były nadal ograniczone; kursy zaś nie wykazują większych różnic w porównaniu z notowaniami tygodnia poprzedniego.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 1/X
Bank Polski	zł 100	89'50	88'00	89'00
S. A. Eksploatacji Soli Potasowych	zł 100	75'00	75'00	—
Warsz. T-wo Fabryk Cukru	zł 100	19'00	19'00	—
Lilpop	zł 25	14'00	13'50	—
Ostrowiec — I—III em. serja B	zł 50	33'00	33'00	—
Starachowice	zł 50	9'50	9'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski — 91'00 (89'00 — 88'00), Zieleniewski — 11'00, Elektrownia — 13'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym zupełnie nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 89'00—87'00 (88'00—87'00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

POSTANOWIENIA WYKONAWCZE DO USTAWY O KONCESJONOWANIU PRZEDSIĘBIORSTW SAMOCHODOWYCH. — W jednym z najbliższych numerów „Dz. Ust. R. P.” ma być ogłoszone uzgodnione z zainteresowanymi Ministrami rozporządzenie Ministra Komunikacji, zawierające postanowienia wykonawcze do ustawy z dn. 14/III r. b. „o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznymi¹⁾), ustalającej jedynie ogólnikowo sformułowany obowiązek uzyskania koncesji na prowadzenie zarobkowego przedsiębiorstwa samochodowego.

To też rozporządzenie wykonawcze jest bardzo szczegółowe i zawiera dużo postanowień, które normalnie znajdują się w tekście ustawy, jak np. ściśle sformułowanie pojęć: przewóz zarobkowy, linia przewozowa, sieć linii, oznaczony kierunek przewozu, obszary przewozowe i t. p.

Najważniejsze są, oczywiście, postanowienia, określające tryb i warunki udzielania koncesyj. Ubiegający się o koncesję (bez prawa wyłączności) na przewóz osób składa władzy wojewódzkiej, na której obszarze znajduje się siedziba przedsiębiorstwa, podanie, zawierające: imię, nazwisko, przynależność państwową i miejsce zamieszkania koncesjonariusza; ilość, rodzaj, typ i pochodzenie pojazdów z podaniem ich wagi własnej oraz ilości miejsc; określenie linii lub kilku linii, na których ma się odbywać przewóz, z podaniem długości ich oraz wskazaniem miejsc postojów; uzasadnienie potrzeby uruchomienia linii ze stanowiska potrzeb komunikacyjnych i gospodarczych; projekt taryf przewozowych i rozkładu jazdy; dane co do możliwości sfinansowania i prowadzenia przedsiębiorstwa, wreszcie dane co do kaucji lub polisy ubezpieczeniowej, gwarantujących zaspokojenie roszczeń podróżnych, personelu i osób trzecich z tytułu szkód na zdrowiu lub mieniu.

Władza wojewódzka przesyła odpis podania właściwej izbie przemysłowo-handlowej dla udzielenia opinii, poczem udziela koncesji w porozumieniu z właściwą władzą kolejową, pocztową i wojskową, przyczem udzielenie koncesji może być odmówione, jeżeli wymienione czynniki uznają, że wykonanie koncesji może narazić na szkodę interes publiczny.

Warunki, na których udzielona jest koncesja, określa dokument koncesyjny. W zakresie przewozu osób zasadniczymi warunkami są: zatwierdzenie taryf przewozowych i rozkładu jazdy, obowiązek wydawania podróжным biletów i prowadzenia statystyki ruchu osobowego, obowiązek przewozu poczty za słusznym wynagrodzeniem, wreszcie obowiązek złożenia kaucji na zabezpieczenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody, powstałe wskutek wykonywania przewozów. Wysokość kaucji ustanawia się na zł 1.200 od każdego płatnego miejsca w samochodzie, które wnoszone być mogą bądź w gotówiznie, bądź w papierach wartościowych, bądź wreszcie w postaci gwarancji bankowej lub hipotecznej. Kaucja nie będzie żądana, jeżeli koncesjonariusz ubezpieczy się od odpowiedzialności cywilnej za szkody, powstałe wskutek wykonywania przewozów, a sumy gwarancyjne wynoszą co najmniej zł 10.000 za uszkodzenie jednej osoby i zł 30.000 za uszkodzenie większej ilości osób wskutek jednego wypadku, oraz zł 2.000 za uszkodzenie cudzej własności.

Ubiegający się o koncesję na przewóz towarów (bez prawa wyłączności) składa władzy wojewódzkiej podanie tegoż sche-

matu, co i przy zabiegach o przewóz osób, ze zmianami, uwarunkowaniami odmiennym charakterem przewozu. Tryb udzielania koncesyj na przewozy towarowe jest takiż, jak przy przewozach osobowych, dokument koncesyjny zaś zawiera zatwierdzenie taryf przewozowych i planu przewozowego, obowiązek prowadzenia ksiąg przewozu towarowego i wydawania dokumentów przewozowych, obowiązek przewozu za opłatą poczty i prowadzenia statystyki ruchu towarowego, wreszcie obowiązek zabezpieczenia roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody, powstałe wskutek wykonywania przewozów. Pierwszeństwo w uzyskaniu koncesji zarówno na przewozy osobowe, jak i towarowe mają — przy równych warunkach — ci z pomiędzy ubiegających się, którzy zobowiążą się do utrzymywania w odpowiednim stanie samochodów produkcji krajowej, odpowiadających wymaganiom obrony krajowej.

Otrzymujący koncesję uiszczają za czynności urzędowe, związane z udzieleniem koncesji, opłaty, wynoszące: przy przewozie osób i towarów na liniach — zł 50 od każdego kilometra eksploatowanej linii i każdego pojazdu, najmniej zł 50, przy przewozach towarów na oznaczonych liniach i kierunkach po zł 50 od tonny nośności pojazdu, jeżeli obszar nie przekracza granic jednego województwa, przy obszarach większych — zł 75 od tonny.

Koncesje bez prawa wyłączności udzielane są na okres nie dłuższy niż 8 lat. Koncesja wygasa z upływem terminu, na który została wydana, w razie śmierci koncesjonariusza lub rozwiązania osoby prawnej, której koncesji udzielono, w razie dobrowolnego zrzeczenia się koncesji, wreszcie w razie jej cofnięcia przez władze wskutek niewypełniania przez koncesjonariusza przyjętych obowiązków.

Koncesyj z prawem wyłączności, koncesyj na rzecz obcokrajowców oraz koncesyj na sieci linii drogowych udziela Minister Komunikacji. Prawo wyłączności może być przyznane koncesjonariuszowi, zapewniającemu szczególne korzyści publiczne, w postaci świadczeń na rzecz budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów, nie wynikających z obowiązków ustawowych. Przy udzielaniu koncesji z prawem wyłączności Minister może wyłączyć niektóre linje lub ich odcinki dla przewozów tranzytowych innych koncesjonariuszów.

Dla opinijowania w sprawach koncesyjnych, podlegających decyzji Ministra, ustanawia się przy Ministrze Komunikacji osobną Komisję Przewozów Samochodowych, złożoną z przedstawicieli Ministerstw: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Przemysłu i Handlu, Poczty i Telegrafów, Komunikacji i Spraw Zagranicznych (przy udzielaniu koncesji obcokrajowcom), oraz z przedstawicieli centralnych zrzeszeń: samorządu terytorjalnego, samorządu gospodarczego, reprezentacji przedsiębiorstw przewozowych oraz krajowej produkcji samochodów.

Przedsiębiorstwa, zwolnione od obowiązku koncesji (a więc uprawiające doraźny przewóz zarobkowy samochodami wynajmowanymi w całości (w tem i dorożki), bezpłatny przewóz pracowników własnymi samochodami przedsiębiorstwa, przewóz towarów dla własnej potrzeby własnymi samochodami, przewóz paczek na podstawie ustawy z dn. 3/VI 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii, dowóz towarów, dokonywany przez przedsiębiorstwo P. K. P., przewozy wycieczkowe, organizowane przez instytucje kulturalne, społeczne i turystyczne, przewozy uczniów do szkół) obowiązane są złożyć właściwej

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza” zes. 26/1932, str. 767.

władzy powiatowej administracji ogólnej zgłoszenia o rozpoczęciu wykonywania przewozów z podaniem w nich: imienia i nazwiska lub firmy przedsiębiorcy, przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub siedziby, rodzaju i kierunku przewozu, czasu trwania, ilości, typu i firmy oraz numeru rejestracyjnego pojazdów.

Powiatowa władza administracyjna wyda zgłaszającemu bezwzględnie odpowiednie zaświadczenie, przesyłając odpis jego do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej. Zaświadczenie ma ważność na okres roczny, licząc od dnia jego wydania.

Osobom, które w chwili ogłoszenia ustawy o zarobkowym przewozie osób i towarów wykonywały już taki przewóz za-

robkowy, władza wojewódzka wyda zaświadczenie, uprawniające je do dalszego wykonywania tych przewozów aż do zużycia posiadanych samochodów, nie dłużej jednak niż w ciągu 2 lat od dn. 18 IV 1932 r.

J. G.

PRACA POLSKICH LINIJ LOTNICZYCH „LOT” W SIERPNIU 1932 R. — W sierpniu r. b. wykonano na aparatach Polskich Linij Lotniczych „Lot” 609 lotów, przebywając 154.632 km. Regularność lotów wynosiła 100%. Przewieziono 1.605 pasażerów, 19.635 kg bagażu, 22.049 kg towarów, 3.401 kg poczty i 2.902 kg gazet. Poza tem wykonano 81 lotów dodatkowych, przebywając 13.425 km i przewożąc 1.628 kg bagażu, 2.535 kg towaru i 172 pasażerów.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W SIERPNIU 1932 R. — Ruch portowy w Gdańsku w sierpniu był w sumie ogólnej nieco większy aniżeli w miesiącu poprzednim. Ruch okrętowy w y nie wykazuje żadnych zmian. Zawinęło do portu 429 okrętów o pojemności 229.716 nrt, opuściły port 432 okręty o poj. 225.673 nrt. Ogólna pojemność okrętów przy wejściu i wyjściu wyniosła 455.389 nrt w porównaniu do 466.656 nrt w lipcu. W porównaniu z r. ub. ruch okrętowy jest tak, jak i w poprzednich miesiącach, znacznie mniejszy, ponieważ w sierpniu 1931 r. pojemność wyniosła 755.047 nrt.

Narodowość statków, które odwiedziły w sierpniu port gdański, była następująca:

	Przybyło:		Odeszło:	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	22	18.872	18	14.715
Gdańsk	3	1.018	3	1.018
Niemcy	123	40.355	128	45.353
Finlandja	9	87.029	6	4.567
Estonia	23	9.856	23	9.551
Łotwa	7	4.507	7	5.550
Litwa	3	1.011	3	1.011
Szwecja	93	39.957	99	44.640
Norwegja	26	16.989	25	17.164
Danja	72	41.081	74	42.161
Anglja	6	6.604	8	8.254
Holandja	21	4.735	20	4.708
Belgia	1	2.529	1	2.529
Francja	9	9.929	7	7.473
Włochy	4	11.841	2	6.147
Jugosławja	2	7.134	2	6.161
Grecja	1	2.777	1	2.777
Panama	3	396	4	498
Węgry	1	1.396	1	1.396
Razem:	429	229.716	432	225.673

Na czele 19 bander, biorących udział w gdańskim ruchu portowym w sierpniu, znajdują się, jak zwykle, Niemcy, Szwecja i Danja, mając zresztą prawie jednakowy udział procentowy. Bandera polska w sierpniu ustąpiła czwartego miejsca Norwegji.

Obrót towarowy w sierpniu wyniósł 431.986 t w porównaniu do 396.186 t w lipcu i 760.588 t w sierpniu r. ub. W stosunku do lipca widzimy pewien wzrost, w porównaniu jednak do sierpnia r. ub. ruch towarowy wyniósł zaledwie 54%. W ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b. obrót towarowy wyniósł 3.335.513 t w porównaniu do 5.456.604 t w analogicznym okresie r. ub.

Ruch towarowy w sierpniu przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Przywóz	Wywóz
Artykuły spożywcze i kolonialne	7.396	3.930
Produkty zwierzęce i wyroby	2.253	2.560
Drzewo i wyroby	1.764	42.094
Materiały budowlane	744	168
Węgiel, oleje mineralne i t. d.	8.884	309.399
Chemikalia	2.631	11.475
Metale, rudy i wyroby	7.284	1.111
Papier	308	194
Materiały i surowce włókiennicze	761	27
Razem:	32.028	399.958

W porównaniu do lipca import zmniejszył się prawie o 5 tys. t. Największy spadek wykazują rudy, tak że w sierpniu na pierwsze miejsce wysunęła się grupa artykułów spożywczych i kolonialnych. Inne artykuły nie wykazały istotnych zmian. Eksport zwiększył się prawie o 40 tys. t, przyczem stało się to przede wszystkim dzięki wzrostowi wywozu węgla o 35 tys. t. Zwiększył się również eksport artykułów żywnościowych, wśród których główne miejsce zajmowały żyto, cukier i jęczmień. Eksport drzewa natomiast spadł o 13 tys. t. Dosyć raptowny wzrost stwierdzamy natomiast przy chemikaljach. Chodzi tutaj o eksport soli potasowych.

Ruch pasażerski w porcie gdańskim w sierpniu charakteryzują następujące liczby: przyjechało 271 osób (w tem z Londynu 205), wyjechało 84 osób (w tem do Helsingforsu 44, do Kopenhagi 27).

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Sytuacja na rynkach frachtowych w ub. tygodniu była naogół korzystniejsza dla armatorów; notowano pewną poprawę na rynkach Północnej Ameryki, wschodnich i australijskich.

Na rynku La Platy ruch był ożywiony przy stawkach zwiększających. Zafrachtowano ogółem 22 statki o łącznym tonnażu 147.900 t. Ostatnio notowana niżka stawek spowodowała wstrzymanie podróży statków w bałaiście, co wpłynęło na poprawę stawek. Za większe statki płacono obecnie z San Lorenzo do Antwerpji lub Rotterdamu po sh 15/6 do 16 na październik, a od sh 15/9 do 16 na październik/listopad do portów Anglii i Kontynentu. Za mniejsze statki osiągną sh 17 do 17/6. Dalsze zapotrzebowanie tonnażu obejmuje pozycje po listopad i grudzień.

Po ostatnio notowanym zafrachtowaniu znacznej ilości tonnażu z Montreal nastąpił obecnie zastój na tym rynku, gdzie jednakże spodziewane jest wznowienie ruchu przed zimowem zamknięciem nawigacji. Stawki pozostały bez zmian.

Frachtowania na rynkach wschodnich były dość ograniczone, jedynie z zachodnich portów australijskich zakontraktowano szereg statków do portów morza Śródziemnego, Anglii i Kontynentu po sh 25/9 do 26/3, zależnie od pojemności, na listopad, a po sh 27 na grudzień. Z portu Dalny płacono sh 27/6 do Rotterdamu lub Hamburga, z opcją na oba porty sh 28/3.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. panowało znaczne ożywienie w eksporcie zboża; zakontraktowano 16 statków o łącznym tonnażu 113.400 t po stawce zasadniczej sh 9/9 do 10 do portów Anglii i Kontynentu na październik, a sh 9/6 na listopad. Na rynku dunajskim notowano szereg kontraktów po stawkach sh 14 do 14/1½ przy załadunkach w październiku i listopadzie.

W eksporcie węgla angielskiego notowano pewną poprawę. Zafrachtowano znaczną ilość tonnażu pod załadunki do Montreal, Halifax i Stanów Zjednoczonych. Widoki są bardzo pomyślne wobec decyzji Rządu francuskiego zwiększenia kontyngentu węgla, importowanego z Anglii, o 100 tys t i wobec zawarcia kontraktów na dostawę węgla dla duńskich kolei państwowych, dla szwedzkich kolei i dla magistratu m. Rygi.

Na rynku Gdynia/Gdańsk panowało ożywienie w eksporcie węgla; zakontraktowano m. in. kilka statków pod węgiel do Irlandji; również poprawił się eksport węgla do Francji. Stawki pozostały bez zmian. Panował również ruch w eksporcie zboża. Poza szeregiem drobnych transportów do Danji i Finlandji, główne transporty szły do Belgji i Holandji.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W SIERPNIU 1932 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. zł):

Nazwa miejscowości	Listy zwykłe i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia pocztowe	Przekazy poczt. i telegr. (wplac. wzgl. wypłac. na kwotę)	Wpłaty wzgl. wypł. P. K. O. (na kwotę)	Czasopisma	Telegramy	Rozmowy telef. między-miastowe i z zagranicą
N a d a n o w u r z ę d a c h										
Warszawa	12.481'4	14'6	106'6	42'2	17'6	12.494'7	27.621'7	4.238'0	41'1	150'1
Łódź	1.724'5	2'7	31'9	10'8	42'3	2.783'9	19.186'2	348'2	12'5	38'5
Lwów	2.650'0	3'6	33'5	13'9	11'6	4.230'8	8.315'9	1.544'0	16'4	32'8
Poznań	9.827'6	1'7	30'0	16'6	2'3	2.903'7	7.114'8	1.648'7	14'5	34'6
Kraków	2.305'0	3'9	38'0	13'3	6'7	3.682'2	11.057'7	1.667'5	10'9	40'0
Wilno	1.074'4	1'4	9'2	1'5	2'3	1.268'6	4.455'0	758'6	5'9	8'1
Katowice	1.163'6	1'6	12'0	5'6	2'5	2.240'0	4.416'4	423'2	9'2	62'7
Bydgoszcz	1.446'0	0'6	10'7	3'3	1'2	1.282'1	4.474'0	420'3	4'6	18'6
Białystok	809'6	0'6	2'2	0'4	1'0	622'7	2.758'2	19'3	2'0	7'2
Gdynia	689'4	0'1	2'1	0'4	0'2	911'5	4.537'6	10'9	6'8	23'6
N a d e s z ł o d o u r z ę d ó w										
Warszawa	9.311'1	12'0	31'6	5'0	8'4	9.990'3	4.099'1	283'1	67'3	129'1
Łódź	1.270'3	1'8	21'1	3'6	7'2	5.647'9	1.195'9	231'4	13'2	45'3
Lwów	3.259'1	1'4	28'2	3'5	2'6	3.839'4	3.100'9	203'6	14'6	30'4
Poznań	2.059'5	0'7	16'1	6'4	0'9	3.517'6	1.353'9	124'9	12'7	42'9
Kraków	2.460'1	3'1	22'9	3'2	3'0	2.684'2	2.047'6	77'5	10'6	44'6
Wilno	855'1	4'0	7'9	1'9	1'1	1.445'7	735'7	44'7	7'0	10'8
Katowice	1.351'7	1'0	11'0	2'7	1'6	993'2	569'5	99'6	8'0	50'8
Bydgoszcz	922'9	0'9	9'5	2'8	0'6	1.077'7	827'0	330'1	3'8	18'1
Białystok	396'6	1'4	2'3	1'1	0'5	603'0	300'1	28'0	2'5	8'3
Gdynia	443'8	0'1	6'1	2'3	0'4	615'6	407'1	84'9	6'1	19'4

Rozmów telefonicznych miejscowych przeprowadzono: w Warszawie 16,396,831, w Łodzi 4,532,058, we Lwowie 3,749,036, w Krakowie 2,711,716, w Wilnie 1,820,810, w Poznaniu 1,139,084, w Katowicach 1,109,721, w Kielcach 810,779, w Bielsku 782,041, w Bydgoszczy 707,054, w Gdyni 694,347.

WPLYWY I ROZCHODY PRZEDS. „POLSKA POCZTA, TELEGRAF, TELEFON I RADJOTELEGRAF” W SIERPNIU 1932 R. przedstawiały się, jak następuje (w zł):

	Wpływy	Rozchody
Dyrekcje Poczty i Telegrafów	2.337'22	397.659'04
Urzędy poczt., telegr. i telef.	14.253.696'57	12.121.960'44
Radjotelegraf	546.282'34	181.783'69

Główny Skład Materiałów Poczty	66'57	11.975'38
Główny Skład Materiałów Telegr. i Telef.	109'54	11.478'23
Izba Kontroli Rachunkowej P. i T.	262'94	84.358'84
Emerytury	498.342'32	1.269.329'69
Państw. Zakłady Tele- i Radjotechn.	10.000'—	—

Razem: 15,311,097'50 14,078,545'31

Nadwyżka wpływów nad rozchodami z Państwowego Przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf, Telefon i Radiotelegraf” w sierpniu 1932 r. wynosiła zł 1,232,552'19. Niezależnie od tego dochody i wydatki Zarządu, wykonywanego przez Min. Poczty i Telegrafów, stanowiły: zł 170'51 w dochodach i zł 126,343'27 w wydatkach.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Zmiana ustawy z dn. 1/VIII 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi — rozp. z dn. 25/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 81, poz. 713).

Wpisywanie do ksiąg hipotecznych na rzecz Skarbu Państwa prawa własności nieruchomości państwowych, będących w zarządzie przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” — rozp. z dn. 25/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 81, poz. 714).

Pierwszeństwo zaległych ciężarów na rzecz spółek wodnych — rozp. z dn. 25/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 81, poz. 715).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Zwrot ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiały i słoju — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln., z dn. 26/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 81, poz. 716).

Umarzanie pożyczek na odbudowę — rozp. Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spr. Wewn. i Sprawiedliwości, z dn. 4/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 82, poz. 718).

Zmiana taryfy na wyroby tytoniowe — rozp. Ministra Skarbu z dn. 30/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 82, poz. 719).

Obniżenie stawek podatku spożywczego od win musujących — rozp. Ministra Skarbu z dn. 30/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 82, poz. 720).

Regulowanie cen przedmiotów powszedniego użytku — rozp. Ministra Spr. Wewn., wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln., z dn. 20/IX 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 82, poz. 722).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

15 października:

— Młyn w Głównej „Cerealia”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Sew. Mielżyńskiego 23, m. 6.

20 października:

— **Two Fabryk Chemicznych „Zagłębie”**, S. A. — o g. 13 u Rej. Siennickiego w W-wie, Kapucyńska 6.

— **T. A. Fabryki Maszyn i Odlewni Żelaza „A. Wieczorek” w Białymstoku** — o g. 17 w lok. S-ki w Białymstoku, Kolejowa 12.

— **„Two Drezdeńskich Tiuli, Koronek i Firanek w Warszawie”**, S. A. — w lok. S-ki w W-wie, Świętojerska 10.

22 października:

— **T. A. Cukrowni „Ostrowite”** — o g. 14 w biurze Cukrowni „Ostrowite”, pow. rypiński.

— **Cukrownia i Rafinerja „Zblersk”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mokotowska 25.

25 października:

— **Hodowla Nasion „Udycz”**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, Koszykowa 6.

26 października:

— **Żywiecka Fabryka Papieru „Solati”**, S. A. — o g. 15 min. 15 w lok. S-ki w Zabłociu koło Żywca.

27 października:

— **„Drukarnia Kujawska”**, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Inowrocławiu.

— **„Ziemski Bank Kredytowy”**, S. A. — o g. 11½ w lok. S-ki we Lwowie, 3 Maja 5.

29 października:

— **„Drukarnia Toruńska”**, S. A. — o g. 16 w l. k. S. A. Drukarnia Polska w Poznaniu, Św. Marcin 70.

— **„Two Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakł. Mechanicznych B-cia Bauerertz”**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Mijaczu, gm. Myszków, pow. zawierciański.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

WYZNACZENIE PROWIZORYCZNYCH KONTYNGENTÓW CUKRU. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 77, poz. 691, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. w sprawie wyznaczenia prowizorycznych kontyngentów cukru na czas od dn. 1/X 1932 r. do dn. 30/IX 1933 r. Zgodnie z tem rozporządzeniem kontyngent zasadniczy wynosi 3.076.927 q cukru białego, kontyngent zapasowy 153.846 q cukru białego, kontyngent eksportowy 2.779.308 q cukru białego. Powyższe kontyngenty zostały rozdzielone pomiędzy poszczególne cukrownie proporcjonalnie do ich przewidywanej produkcji w sposób, podany w załączniku do rozporządzenia. Kontyngent zasadniczy stanowi około 78% przewidywanej produkcji; kontyngent zapasowy został wyznaczony w najniższej przewidzianej ustawą wysokości, a mianowicie w wysokości 5% kontyngentu zasadniczego.

ZWALNIANIE OD PODATKU CUKRU, PRZEZNACZONEGO DO PRODUKCJI ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH. — W Nr. 80 „Dz. Ust. R. P.” zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu, ustalające warunki zwalniania od podatku cukru, przeznaczanego do produkcji środków spożywczych, podlegających z mocy innych przepisów prawnych podatkowi spożywczemu. Na zasadzie tego rozporządzenia Min. Skarbu będzie zwalniał w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, na prośbę zainteresowanych przedsiębiorstw potrzebny do produkcji cukier. Należy podkreślić, że zwolniony od podatku może być tylko cukier, przeznaczony do produkcji takich środków spożywczych, które podlegają z mocy innych przepisów prawnych podatkowi spożywczemu. Podanie należy wnieść do izby skarbowej, w której okręgu znajduje się przedsiębiorstwo.

Przedsiębiorca przed pobraniem cukru, zwolnionego od podatku, musi złożyć zabezpieczenie w wysokości sumy podatku, przypadającej od każdorazowo pobieranej ilości cukru. Wywóz cukru z cukrowni oraz przewóz do magazynów przedsiębiorstwa odbywa się pod zamknięciem urzędowym i za świadectwem przewozowym przy zastosowaniu przepisów, normujących wywóz cukru pod węzłem podatku.

Cukier, zwolniony od podatku, musi być przechowywany w specjalnie na ten cel przeznaczonym pomieszczeniu, podlegającym zamknięciu urzędowemu. Wydawanie cukru z magazynu i używanie jego do produkcji odbywa się w obecności urzędnika kontroli skarbowej, dozorującego przedsiębiorstwo. Na przychód i rozchód cukru, zwolnionego od podatku, przedsiębiorca prowadzi księgę według dołączonego do rozporządzenia wzoru.

Cukru zwolnionego od podatku nie wolno ani odstępować innej osobie, ani używać na inny cel, niż wymieniony w pozwoleniu. Od ubytków cukru, powstałych czy to w czasie przewozu, czy to w czasie przechowywania, przedsiębiorca obowiązany jest zapłacić podatek spożywczy w ciągu 3 dni po stwierdzeniu ubytku przez kontrolę skarbową.

ULGI W PODATKACH GRUNTOWYCH Z POWODU KLĘSKI RDZY ZBOŻOWEJ. — Do wiadomości Min. Skarbu doszło, że niektóre urzędy skarbowe mają wątpliwości,

czy należy stosować przepisy rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 29/IX 1923 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 101, poz. 797) o ulgach w podatkach gruntowych z powodu klęsk żywiołowych w wypadkach, gdy gospodarstwa rolne poniosły straty z powodu klęski rdzy zbożowej.

Wobec tego Min. Skarbu okólnikiem z dn. 1/X r. b. L. D. V 39872/3/32 wyjaśniło, że klęska rdzy zbożowej jest klęską żywiołową i, w razie wnoszenia przez rolników prośb o ulgi podatkowe z powodu szkód i strat, spowodowanych klęską rdzy, należy prośby takie rozpatrywać, kierując się postanowieniami rozp. Ministra Skarbu z dn. 28/IX 1923 r., zasięgając przytem opinii komitetów finansowo-rolnych.

Jednocześnie Min. Skarbu przypomniał władzom skarbowym że o ile chodzi o obszary, położone w okręgach izb skarbowych w Krakowie i Lwowie, w wypadkach stwierdzenia wyżej wspomnianej klęski żywiołowej, mają również zastosowanie przepisy rozporządzenia cesarskiego z dn. 15/III 1917 r. oraz rozporządzenia austriackiego Min. Skarbu z dn. 25/XII 1917 r.

Co zaś do podatku dochodowego, Min. Skarbu wyjaśniło, że klęska rdzy zbożowej może uzasadniać przyznanie ulg z art. 84 ust. 2 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

OBNIŻENIE STAWEK PODATKU SPOŻYWCZEGO OD WIN MUSUJĄCYCH. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 82, poz. 720, ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z mocą obowiązującą od dn. 1/X r. b., które obniża dotychczasowe stawki podatku spożywczego od win musujących, jak następuje (w zł):

Rodzaj wina	Stawka podatkowa:	
	poprzednia	obecna
Wino musujące gronowe:		
od butelki (850 cm ³) . . .	8 00	4 00
od półbutelki (425 cm ³) . . .	4 00	2 00
Wino musujące owocowe:		
od butelki (850 cm ³) . . .	2 50	1 80
od półbutelki (425 cm ³) . . .	1 25	0 90

Tak wydatne obniżenie stawek stwarza nowe warunki dla krajowej produkcji win musujących, dając jej możliwość skuteczniejszego przeciwstawienia się kryzysowi, który szczególnie dotyka tę gałąź produkcji win.

KALENDARZYK PODATKOWY NA PAŹDZIERNIK 1932 R. — W październiku r. b. płatne są następujące podatki:

1) do 15 października — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w miesiącu wrześniu r. b., przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przedsiębiorstwa przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze; w tymże samym terminie uiszczają producenci żarówek elektrycznych opłatę od żarówek elektrycznych w wysokości 20 od żarówki, sprzedanej na rynku wewnętrznym we wrześniu r. b.;

2) do 15 października — zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw w wysokości kwot, wymienionych w doręczonych nakazach płatniczych;

3) w 7 dni po dokonaniu potrącenia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę;

4) do 1 listopada — państwowy podatek dochodowy w wysokości różnicy między kwotą podatku, wymierzonego na rok 1932 (wymienioną w doręczonych nakazach płatniczych), a kwotą podatku, zapłaconego w terminie do 1 maja r. b.;

5) do 15 października — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników we wrześniu r. b.;

6) do 5 października — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 września, i do 20 października — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października.

7) od 15 października — II rata państwowego podatku gruntowego za rok 1932.

8) do 31 października — opłaty od schowków (safe-sów), pobrane przez przedsiębiorstwa, dające w najem schowki, we wrześniu r. b.

Nadto płatne są w październiku zaległości, odroczone na raty z terminem płatności w październiku r. b., tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

MONOPOLE

NOWY CENNIK SPIRYTUSOWY ¹⁾. — Monopolowa polityka cen spirytusu przeszła ciekawą ewolucję, która nie pozostała bez wpływu zarówno na ustosunkowanie się konsumenta do spożywania alkoholu, jak i na efekty finansowe z tego źródła opodatkowania. Aż do ostatniej chwili politykę tę charakteryzowała stała tendencja do podwyższania cen, i to naogół w szybkim tempie, co jednakże, sądząc według wzmagającego się zbytu, nie obciążało nadmiernie konsumenta. Tak więc monopolowa cena wódki zwykłej 45⁰, która ma największy zbytu, w początku 1925 r. wynosiła zł 3'56, w początku 1926 r. — zł 3'80, w 1927 r. do 1930 r. — zł 6'00 i wreszcie, począwszy od 7/V 1930 r. — zł 6'60. Najdłużej na jednym poziomie utrzymały się ceny w okresie dobrej ogólnogospodarczej konjunktury od 1927 r. do 1930 r. Ceny te, ustalone w związku z wprowadzeniem monopolu na obszarze całego Państwa (1/IV 1927 r.), rynek znakomicie wytrzymywał, to też okres 1927 — 30 należy do najpomysłniejszych w gospodarce P. M. S.

Bezpośrednio po wprowadzeniu nowej podwyżki w maju 1930 r., a więc już w okresie kryzysowym, następuje załamanie i nagły spadek sprzedaży, a w związku z tem — zmniejszenie wpływów. Przedstawia to następujące zestawienie ²⁾:

Okres bilansowy	Opłata skarbowa od 1 l 100 ⁰	Ogólna sprzedaż miljn. l	Sprzedaż:		Dochód monopolowy miljn. zł
			spirytusu konsumpcyjnego	spirytusu niekonsumpcyjnego	
1927/28	7'50	53'2	42'5	10'6	397'0
1928/29	"	60'7	49'0	11'7	453'3
1929/30	"	60'1	46'3	13'8	430'7
1930/31	8'50	49'8	34'2	15'6	364'9
1931/32	"	36'7	25'9	10'9	273'4

Okazuje się, że w porównaniu z okresem 1929/30, który najlepiej charakteryzuje okres przeciętny, obecne zapotrzebowanie na spirytus spadło o 40%, a wpływy z monopolu spirytusowego — o 36%. Spadek ten tłumaczy się wyłącznie zmniejszeniem spożycia wskutek kryzysu i do pewnego stopnia pozostaje w związku z podwyżką cen w 1930 r., która — jeżeli miała na celu zwiększenie wpływów — to wskutek pogłębiającego się coraz bardziej kryzysu nietylko że zawiadła, ale wręcz odwrotny spowodowała skutek. Choć wydaje się to paradoksalnym,

to jednak nie bez słuszności twierdzić można, że P. M. S. swemi wysokimi cenami spirytusu spożywczego wszedł na drogę prohibicji. W porównaniu z zagranicą mieliśmy ceny bardzo wysokie, albowiem w sierpniu r. b. wobec obowiązującej w Polsce ceny zł 13 za litr 100⁰ spirytusu do celów spożywczych, cena ta wynosiła (w zł): w Niemczech 8'44, w Austrii — 6'90, w Czechosłowacji — 9'76, w Jugosławii — 5'65, w Rumunji — 4'80, na Węgrzech — 6'89.

Taki stan rzeczy spowodował nieodzowne skutki, jakie płyną z opodatkowania, przerastającego zdolność płatniczą spożywczy. W danym razie kulturalny konsument odzwyczajał się od spożywania alkoholu względnie znacznie to spożycie redukowało, a konsument o niewybrednych wymaganiach przeszedł na spożycie spirytusu ze źródeł nielegalnych. Świadczy o tem porównanie sprzedaży na 1 mieszkańca w województwach zachodnich (poznańskie, pomorskie, śląskie) i wschodnich (wileńskie, nowogródzkie, poleskie i wołyńskie). W 1929 r. spożycie na głowę ludności w województwach zachodnich wynosiło przeciętnie 187 l 100⁰, a w 1931 r. — 1'23, czyli o 34% mniej, w województwach zaś wschodnich w 1929 r. — 1'38 l, a w 1931 r. — 0'60, czyli że spadek spożycia wynosił 57%. Różnicę w spadku na obu obszarach pokrywał z nadwyżką spirytus z tajnych gorzelni, odważany spirytus z politurą, a nawet denaturat.

W tych warunkach zmiana polityki w zakresie cen spirytusu stała się oczywistą koniecznością. Bezpośrednim impulsem, który zaktualizował zmianę cennika, była zmiana dekretu o monopolu spirytusowym. Nowy dekret z dn. 11/VII 1932 r. uchylił dotychczasowe rozporządzenie wykonawcze, a więc i dotychczas obowiązujący cennik. Nowy cennik, jaki w związku z tem ukazał się, ujęty jest w 3 rozporządzeniach: jedno z dn. 3/IX i dwa — z dn. 23/IX 1932 r. Rozporządzenia z dn. 3 i 23/IX dotyczą spirytusu niekonsumpcyjnego i mają być, zgodnie z zasadami, przyjętymi w nowym dekrete, zapoczątkowaniem specjalnego cennika tego spirytusu. Wymienione rozporządzenia obniżają bar i zo wydatnie cenę denaturatu, wydawanego ze składów monopolowych do naczyń odbiorcy, ze zł 100, na zł 60 za 1 hl 100⁰, oraz cenę denaturatu w sprzedaży detalicznej — z zł 1'90 na zł 1'10 za 1 l 92⁰. Poza tem wprowadza tu monopol nowy rodzaj sprzedaży denaturatu w blaszankach 2- i 5-litrowych po zł 0'95 za 1 92⁰ bez blaszanki, jak również wprowadza nową bardzo niską cenę za surówkę, skażoną do celów napędowych — zł 33 za 1 hl 10⁰. W mniejszym już stopniu, bo z zł 10'40 na zł 9'00 za 1 hl 100⁰, obniżona została cena spirytusu dla aptek, szpitali i do wyrobu środków leczniczych.

Cennik spirytusu konsumpcyjnego przynosi również bardzo duże zniżki w porównaniu z cenami dotychczasowymi. Tak więc udział Skarbu Państwa, odpowiadający podatkowi spożywcemu — t. zw. opłata monopolowa od 1 l alkoholu konsumpcyjnego, została zniżona z zł 8'50 na zł 6'00, a więc o 30%, a cena za spirytus do wyrobu wódek gatunkowych z zł 13 na zł 9, a więc także o 30%. Zniżka cen wyrobów monopolowych (wódek czystych i spirytusu domowo-leczniczego) w porównaniu z cenami w 1930 r. przedstawia się następująco:

	Cena:		Zniżka %
	poprzedn. obecna	zł za 1 l	
Wódka zwykła 45 ⁰	6'60	5'10	23
Wódka wyborowa 45%	7'60	6'00	21
Wódka luksusowa 45%	10'40	7'50	28
Spirytus 95 ⁰	14'50	10'80	26

Nowy cennik wprowadza monopolową politykę cen na nowe tory, zgodne z zasadami kalkulacji ceny dla artykułów masowego zapotrzebowania, przy której każdy grosz, odjęty względnie dorzucony do ceny, w niewspółnym stopniu wpływa na zapotrzebowanie, a ponadto, jak w danym razie — w wypadku podwyższenia ceny wzmagą dążność do zaspokojenia potrzeby z pominięciem monopolisty. Pierwsza ta w historii monopolu wydatna obniżka cen zdaje się wskazywać, że monopol zrywa

¹⁾ P. notatkę — zes. 40/1932, str. 1185.

²⁾ Dane D. P. M. S.

z dotychczasową polityką sztywnych cen i wkracza na drogę oceny rynku zapomocą cen elastycznych. Zmianę tę należy powitać z uznaniem, gdyż odpowiada ona najlepiej zobopólnym interesom monopolisty i konsumenta.

Dr. M. Kasprzycki

ZNIŻKA CEN WYROBÓW TYTONIOWYCH. — Ogłoszonym w Nr. 82 „Dz. Ust. R. P.” rozporządzeniem Minister Skarbu obniżył ceny niektórych wyrobów tytoniowych, mianowicie: cena tytoniu „Machorka Przednia” została obniżona z zł 14 do zł 12 za 1 kg, a tytoniu „Machorka” z zł 12 do zł 10 za 1 kg. Cenę papierosów „Płaskie” obniżono z gr 5'5 do gr 5 za sztukę. Wprowadzono nowy gatunek papierosów „Cienkie” w cenie gr 1'5 za sztukę. Obniżono również cenę papierosów odnikotynowanych, a mianowicie: „Egipskie odnikotynowane” z gr 10 do gr 8'5 za sztukę, „Egipskie Przednie odnikotynowane” z gr 12'5 do gr 11 za sztukę i „Ergo odnikotynowane” z gr 7'5 do gr 7 za sztukę. Obniżono poza tem pobieraną na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 8/IV 1932 r. o ustaleniu taryfy na wyroby tytoniowe opłatę za odnikotynowanie papierosów z gr 2½ do gr 1 od sztuki.

KREDYT

OBRÓT KREDYTOWY BANKÓW Z ZAGRANICĄ W I PÓŁROCZU 1932 R.

Obrót kredytowy banków polskich z zagranicą w okresie ożywienia rósł bardzo silnie; wpływały na to konjunkturalnie wzmożone stosunki z zagranicą, a więc i stosunki finansowe banków, oraz duża podaż zagranicą pieniądza krótkoterminowego, który chętnie szedł na lokaty bankowe; w związku z tem rozbudowie ulegały głównie zobowiązania kredytowe naszych banków w stosunku do zagranicy. Powoli tempo wzrostu obrotu kredytowego banków z zagranicą słabnie, a od końca 1930 r. tendencja się załamuje — obrót kredytowy zaczyna się kurczyć i stan zadłużenia oraz wierzytelności banków maleje. Początkowo o tym odwołanie decydują czynniki konjunkturalne — tak zagranicą, jak i — zwłaszcza — w kraju. Spadek konjunktury wywołuje spadek produkcji i obrotów, a jednocześnie większą wstrzeźliwość kredytową banków — stąd kapitały zagraniczne znajdują nnijsze zatrudnienia i są przez banki spłacane. Od połowy 1931 r. zaczynają główną rolę odgrywać przyczyny inne — zewnętrzne, mianowicie zaburzenia na rynku pieniężno-kredytowym w szeregu krajów i załamanie się kilku walut. Korespondenci zagraniczni, zmuszeni nagwałt upłynniać swe aktywa, wycofują swe lokaty zagraniczne, względnie w najlepszym razie przenoszą je z lokat terminowych na natychmiast płatne. Jednocześnie banki polskie — wobec niepewnej sytuacji walutowej niektórych krajów i wobec również odczuwanego odpływu kapitałów obcych — przystępują do wycofywania swych należności zagranicą. W dalszym ciągu poza tem działają czynniki konjunkturalne — wpływające na osłabienie obrotów finansowych banków z zagranicą.

W ogólnym obrocie kredytowym z zagranicą gwałtowny spadek wykazały w II półroczu 1931 r. kredyty, otrzymane z zagranicy, gdyż lokaty banków polskich zagranicą zmniejszały się. Odpływ kredytów zagranicznych nie przybrał katastrofalnych rozmiarów i nie był zgubny dla banków dzięki temu, że banki zadłużyły się w instytucjach mocnych i to przeważnie terminowo; poza tem dużą rolę odegrał tu fakt udziału kapitałów zagranicznych w polskich bankach prywatnych; połączenie w jednej osobie wierzyciela i właściciela sprawiło, że interes wierzyciela nie mógł być traktowany jednostronnie.

W I półroczu r. b., choć przyczyny, które spowodowały gwałtowne załamanie się obrotu kredytowego, ustąpiły, to jednak obrót ten małał w dalszym ciągu; wpływały na to stale — jak podkreślaliśmy — działające czynniki konjunkturalne oraz cała polityka międzynarodowa: autarkiczno-prohibicyjna w zakresie handlowym, reglamentacyjno-moratoryjna w zakresie finansowym, a także ogólny kryzys zaufania. Narastająca jednak płynność rynku pieniężnego zagranicą sprawiła, że powoli tempo kurczenia się obrotu kredytowego banków z zagranicą słabło.

Rozwój zagranicznych zobowiązań i należności banków polskich od chwili załamania się jego tendencji — ilustrują następujące liczby (w miljn. zł), przyczem w poniższych danych (Min. Skarbu) uwzględnione są zarówno banki państwowe, jak i banki prywatne, domy bankowe i większe spółdzielnie kredytowe:

Zobowiązania Należności

30/IX 1930	650·0	185·8
31/XII „	640·0	182·8
31/III 1931	621·4	163·5
30/VI „	658·9	157·4
30/IX „	434·6	138·9
31/XII „	400·9	141·7
31/III 1932	345·8	132·9
30/VI „	316·0	123·9

Jak widzimy, spadek zadłużenia zagranicznego banków polskich trwa od ostatniego kwartału 1930 r.; po przejściowym zahamowaniu w II kwartale 1931 r. następuje jego gwałtowny spadek w III kwartale tegoż roku, poczem już nieco łagodniejszy w ostatnim kwartale 1931 r. i I kwartale r. b., wreszcie nieznaczny już spadek w II kwartale r. b. W ciągu niecałych 2 lat zobowiązania zagraniczne naszych banków spadły do niecałej połowy swego poprzedniego stanu. Zaznaczyć należy, że spadek zobowiązań w II półroczu 1931 r. wyraża częściowo przeliczenie zadłużenia w walutach, które uległy deprecjacji.

Należności zagraniczne banków zniżkują również od końca 1930 r. Największy spadek był też w III kwartale r. b., poczem jako reakcja — wzrost ich w IV kwartale; w r. b. widzimy dalszy dość już niewielki i równomierny ich spadek. Wahania na przełomie 1931 r. i 1932 r. tłumaczyć zapewne należy głównie zmianami w stanie rezerw walutowych banków.

Właściwy obraz obrotu kredytowego banków polskich z zagranicą daje następujące zestawienie szczegółowe (w miljn. zł):

	30/IX 1930	31/XII 1930	30/VI 1931	31/XII 1931	31/III 1932	30/VI 1932
Zobowiązania . . .	650·0	640·0	658·9	400·9	345·8	316·0
Bezterminowe . . .	132·2	155·5	184·6	117·8	104·5	92·6
w tem:						
natychmiast płat. . .	89·0	111·7	123·9	85·8	72·3	60·5
Terminowe	405·5	355·9	353·1	173·2	141·9	112·9
w tem:						
do 3 mies.	288·1	183·5	199·4	100·2	46·5	40·0
3—6 mies.	83·2	146·1	121·9	55·7	61·1	38·6
Kredyty pocztowe . . .	25·4	25·5	17·5	8·3	7·3	10·7
Redyskonto dewiz . . .	38·6	36·9	35·0	10·8	8·4	7·7
R/ki central z oddziałami	48·4	66·3	68·8	90·9	83·7	92·2
Należności	185·8	182·8	157·4	141·7	132·9	123·9
Bezterminowe	87·8	93·3	66·0	60·9	59·2	38·0
w tem:						
natychm. płatne	84·0	90·7	58·9	54·2	54·6	31·8
Terminowe	21·8	19·7	26·0	12·0	9·5	23·4
Weksle pł. загр.	43·2	25·7	26·1	31·1	28·8	19·3
Banknoty i pien.						
zagr.	19·1	29·4	21·6	18·3	10·8	18·7
Czeki i przekazy	4·5	7·5	9·5	2·3	2·3	2·0
Kredyty pocztowe	2·8	0·9	0·3	0·2	0·3	2·6
R/ki wł. oddz. zagranicą	6·8	6·2	8·1	16·9	21·8	19·9

Jak widzimy, najsilniej spadły — zarówno w całym rozpatrywanym okresie, jak i w I półroczu r. b. (a także w II kwartale r. b.) — kredyty terminowe zagranicy. Zwłaszcza kredyty do 3 miesięcy wykazują gwałtowny spadek (szczególnie od połowy 1931 r.), zahamowany dopiero nieco w II kwartale r. b. Stanowią one w połowie r. b. mniej niż ¼ sumy z przed roku, t. j. w połowie r. ub. Kredyty 3—6-miesięczne spadały słabiej, a nawet po silnej zniżce (więcej niż o połowę) w II półroczu r. ub. — w I kwartale r. b. przejściowo wzrosły, wykazując coprawda w II kwartale r. b. znów poważniejszą zniżkę. Podkreślić zato należy, że kredyty dłuższejterminowe, które do połowy 1931 r. wykazywały raczej tendencję zwyżkową, spadły coprawda silnie w II półroczu 1931 r., ale w I półroczu r. b. wróciły odrazu do swego poprzedniego poziomu, a nawet poziom ten przekroczyły; szczególnie dotyczy to kredytów ponad 12 miesięcy. Ten ogromny wzrost w lokatach zagranicznych lokat o dłuższych terminach (kredyty ponad 6 miesięcy stanowią dziś blisko 1/3 ogólnej sumy kredytów terminowych, gdy przedtem stanowiły zaledwie kilka procent) stanowi zjawisko bardzo pożądané, gdyż pozwala bankom prowadzić bardziej stałą i swobodniejszą politykę.

Bezterminowe kredyty zagranicy skurczyły się w znacznie słabszym stopniu niż kredyty terminowe (ale o krótkich terminach). I tutaj kredyty płatne za wypowiedzeniem zwiększyły swój udział w ogólnej sumie kredytów kosztem natychmiast płatnych, które od połowy r. ub. bez przerwy zniżkują i w połowie r. b. stanowią mniej niż połowę swego stanu z przed roku, t. j. z dn. 30/VI 1931 r. Kredyty za wypowiedzeniem do

połowy 1931 r. zwyżkowały, w III kwartale r. ub. spadły silnie, ale od tej pory pozostają ustabilizowane.

Wobec kurczenia się obrotów finansowych z zagranicą z wszelkich tytułów — silniej niż uległy kredyty pocztowe i redyskontowe, zresztą niewielką odgrywającą rolę w ogólnym zadłużeniu banków. Podkreślić jednak należy, że w r. b. kredyty te nie wykazują już poważniejszego spadku, a kredyty pocztowe w II kwartale r. b. nawet wzrosły.

Saldą kredytów banków zagranicznych w ich oddziałach w Polsce względnie oddziałów zagranicznych polskich banków w ich centralach wykazują stały wzrost, szczególnie silny właśnie od połowy 1931 r. Wzrost ten dotyczy głównie oddziałów banków niemieckich w Polsce (przedewszystkiem na Śląsku) i pozostaje w związku z perturbacjami, jakie przechodziły banki niemieckie, oraz z sytuacją finansowanych przez te banki przedsiębiorstw.

W zakresie kredytów, udzielonych przez banki polskie zagranicy, w I połowie 1931 r. głównie zniżkowały kredyty bezterminowe, mianowicie natychmiast płatne. W II połowie 1931 r. i I kwartale r. b. silnie spadają kredyty terminowe, podczas gdy kredyty bezterminowe pozostają prawie ustabilizowane i dopiero w II kwartale następuje ruch powrotny — silny wzrost lokat terminowych, a właściwie dłużeterminowych: 6—12-miesięcznych i powyżej 12 miesięcy, a natomiast poważny spadek lokat bezterminowych, mianowicie natychmiast płatnych. Zapasy walutowe banków naogół pozostają na stałym poziomie ok. 20 miljn. — z wyjątkiem przejściowego wzrostu na ul'timo 1930 r. i przejściowego silnego spadku na ul'timo I kwartału r. b. Zato pozycja czeków i przekazów zagranicznych (w portfelu względnie w obrocie) wykazuje stały silny spadek. Portfel weksli zagranicznych nie wykazywał w swych wahanach tendencji spadkowej, choć w II kwartale r. b. uległ silnej redukcji. Saldą debetów banków zagranicznych w ich oddziałach w Polsce względnie zagranicznych oddziałów banków polskich w ich centralach w Polsce wykazują — podobnie jak salda debetowe — duży przed i silny wzrost sumy ogólnej od połowy 1931 r.; dziś stanowią one 3 razy więcej niż w końcu 1930 r.

W zagranicznych kredytach banków polskich największy udział do połowy 1931 r. miała Anglja, z kolei szła Francja, trzecie miejsce zajmowały Niemcy. Obecnie Niemcy, których lokaty w bankach polskich (głównie r-ki z oddziałami) — po przejściowej nawet zwyżce — uległy tylko niewielkiemu obniżeniu, wysunęły się na czoło, drugie miejsce zajęła Anglja (której kredyty uległy obniżeniu częściowo dzięki przeliczeniu), zaraz za nią idzie Francja. Te 3 państwa reprezentują 3/5 ogółu lokat zagranicznych w bankach polskich. Podkreślić należy gwałtowny (do 1/5) spadek kredytów amerykańskich. Najpoważniejszy udział w kredytach bezterminowych zagranicy ma Holandja, w kredytach zaś terminowych — Anglja.

W zakresie kredytów, udzielonych zagranicy, pierwsze miejsce zajmuje Ameryka (głównie banknoty i pieniądze), drugie miejsce zajmuje Francja (głównie r-ki w centralach), trzecie — Niemcy, wreszcie idzie grupa, do której należy Anglja, Szwajcaria i W. M. Gdańsk.

Podział zagranicznych zobowiązań i należności banków polskich według głównych krajów — kredytodawców lub kredytobiorców — ilustruje poniższe zestawienie (w miljn. 2):

	31/XII 1930	30/VI 1931	31/XII 1931	31/III 1932	30/VI 1932
Z o b o w i ą z a n i a					
Anglja	178.6	174.0	94.7	74.5	55.1
w tem:					
termin. do 6 mies.	126.5	125.7	74.8	46.9	30.7
Niemcy	83.1	89.8	93.3	89.2	79.3
w tem:					
r-ki z centr.	24.2	43.1	69.3	66.7	74.3
beztermin.	33.0	24.5	5.0	4.5	3.6
Francja	104.2	96.2	66.1	54.7	53.4
w tem:					
termin. do 6 mies.	59.9	52.8	33.4	27.4	24.8
r-ki z centr.	32.7	21.6	17.5	13.5	14.2
Ameryka	65.0	62.1	15.8	11.0	12.9
w tem:					
beztermin.	7.4	17.1	6.5	7.3	9.0
termin. do 6 mies.	38.6	34.5	6.7	2.4	1.4
pocztowe	14.7	7.8	2.6	1.3	2.3
Austrja	63.5	57.7	42.7	40.1	34.3
w tem:					
termin do 6 mies.	26.7	20.7	7.9	8.3	12.2
" powyżej 12 mies.	0.1	1.8	1.2	14.8	13.6
beztermin.	33.3	32.0	32.9	16.2	7.9

Holandja	40.0	50.3	34.4	32.1	29.1
w tem:					
termin. do 3 mies.	7.0	19.3	—	—	—
beztermin.	32.1	30.3	33.5	31.4	28.5
Belgia	11.4	15.4	10.9	11.1	14.3
w tem:					
beztermin.	3.7	7.7	4.9	5.4	10.6
termin. do 6 mies.	5.3	5.2	4.9	4.9	3.2
N a l e ż n o ś c i					
Ameryka	66.6	52.9	32.0	19.9	27.8
w tem:					
beztermin.	29.4	20.6	14.0	9.3	10.0
banknoty i pien.	26.5	19.2	16.4	8.9	16.4
Anglja	33.5	32.2	16.6	15.6	9.9
w tem:					
beztermin.	18.5	11.3	13.6	12.8	6.5
weksle	11.4	16.8	2.2	1.7	1.8
Niemcy	13.9	17.3	18.9	21.0	14.1
w tem:					
beztermin.	6.4	6.1	2.9	3.2	2.9
termin. powyżej 12 mies.	0.7	2.3	4.0	4.5	4.5
weksle	3.8	2.8	4.7	4.3	0.0
r/ki z oddz.	1.7	5.4	6.8	8.6	6.3
Francja	12.7	7.3	11.6	17.4	14.6
w tem:					
r-ki z centr.	0.6	0.8	6.2	8.8	9.9

S.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 26 września do 1 października 1932 r.

— Okres sprawozdawczy minął przy tendencji nieco słabszej dla walut, nie przynosząc jednak poważniejszych różnic w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Niżej cenione były funty szterlingi, franki francuskie i szwajcarskie, liry włoskie, floreny holenderskie, guldeny gdańskie oraz korony duńskie. Na dotychczasowym poziomie utrzymały się kursy: dolarów, belgów oraz koron czeskosłowackich, minimalną zaś zwyżkę wykazują dolarowe przekazy telegraficzne.

Kurs dolarów gotówkowych nadal oficjalnie notowany nie był. W obrotach prywatnych nastąpiła w okresie sprawozdawczym niewielka zniżka kursu dolara — do 2 8/91 za \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut nie odbiegała w okresie sprawozdawczym zbytnio od niskiego poziomu ostatnich tygodni.

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 1/X
	w 2		
Dolary St. Zjedn.	\$ 1 8.921	8.92	—
" " telegr.	\$ 1 8.926	8.925	8.925
Funty szterlingi	£ 1 30.85	30.76	30.82
			30.83
Franki francuskie	100 fr. 34.96	34.95	34.95½
Franki szwajcarskie	100 fr. 172.10	172.00	172.02
Belgi	100 blg. 123.90	123.75	123.80
Korony czeskosłowackie	100 kor. 26.40	26.40	—
Liry włoskie	100 lir. 45.80	45.75	45.78
Floreny holenderskie	100 fl. 358.50	358.35	—
Guldeny gdańskie	100 guld. 173.50	173.45	173.45
Korony szwedzkie	100 kor. 160.25	160.25	—

W dziale papierów lokacyjnych państwowych nie przyniósł okres sprawozdawczy poważniejszych zmian; kursy ulegały nieznacznym naogół zmianom, to też w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazują niewielkie różnice; poprawiły się 3% Pożyczka Budowlana o 2 0/50, 4% Pożyczka Dolarowa o 2 0/25, 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki o 2 0/50 oraz 5% Pożyczka Konwersyjna Kolejowa o 0.75%. Z pozostałych papierów tej grupy większość ceniona była nieco niżej, a mianowicie: 4% Pożyczka Inwestycyjna serie o 2 0/75, 5% Pożyczka Konwersyjna o 1/2, 6% Pożyczka Dolarowa o 1/2 i 7% Pożyczka Stabilizacyjna o 1/2, bez

zmiany zaś pozostał kurs 10% Pożyczki Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych.

Zainteresowanie działem listów w zastawnych uległo w okresie sprawozdawczym silnemu zmniejszeniu przy tendencji naogół utrzymanej. Kursy listów miejskich i ziemskich, którymi nadal dokonywano najliczniejszych transakcyj, utrzymały się bez zmiany na dotychczasowym poziomie. Obroty listami prowincjonalnymi uległy bardzo wydatnemu zmniejszeniu; z trzech notowanych w tym dziale papierów — 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Siedlec zmniejszyły o 0.75%, także listy listy m. Lublina pozostały bez zmiany, zaś 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Łodzi poprawiły się o 0.50%. W dziale listów zastawnych w walucie obcej nadal notowane były jedynie 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie 1928 r.; kurs ich nieznacznie się podniósł (o ¼%).

Obligacjami nie interesowano się w okresie sprawozdawczym zupełnie i pozostały one nadal bez notowań.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Kurs w dn. 1/X
w zł				
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	38.50	38.25	38.50
4% " Dolarowa	\$ 5	49.25	48.30	49.00
4% " Inwestycyjna	zł w zł. 100	99.75	99.50	99.50
4% " " serie	zł w zł. 100	107.75	106.50	—
w % nominalu				
5% Pożyczka Konwersyjna	zł	40.25	39.50	39.50
5% " Konwers. Kol.	zł	31.75	31.75	31.75
6% " Dolarowa	\$	54.25 ²⁾	52.75	53.75
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	\$	56.00 ²⁾	52.50	52.75
w zł				
10% " Kolejowa	fr. w zł.	100.25	100.00	100.00
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8% " " " " "	zł w zł. 1927	94.00	94.00	94.00
7% " Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8% " " " " "	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
7% Obl. Kom. " " " "	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8% " " " " " "	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
8% " Bud. " " " "	zł w zł. 1927	93.00	93.00	—
4½% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł	39.50	38.50	38.50
7% L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\$ w zł.	50.50	50.50	50.50
5% L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	zł	48.75	48.50	—
8% " " " " " "	zł	59.25 ³⁾	57.50	59.00
10% " " " " " Lublina	zł	55.00	55.00	—
8% " " " " " Łodzi	zł	56.50	56.00	56.50
10% " " " " " Siedlec	zł	52.00	52.00	—

ZŁOTY ZAGRANICA

1932	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
26/IX	57.62—57.74	47.10—47.30	79.36—79.84	—	58.10
27/ "	57.64—57.76	" "	79.31—79.79	286.00	" "
28/ "	57.63—57.75	" "	" "	" "	" "
29/ "	57.63—57.74	" "	79.36—79.84	" "	" "
30/ "	57.65—57.77	" "	79.31—79.79	286.50	58.125
1/X	57.66—57.78	" "	—	" "	" "
1932	Łondyn ²⁾	Praga ¹⁾	New York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾	
26/IX	30.87	378.00—380.00	—	—	—
27/ "	"	377.50—379.50	—	—	—
28/ "	"	—	—	—	—
29/ "	30.75	377.50—379.50	—	—	—
30/ "	30.81	" "	—	—	—
1/X	30.87	" "	—	—	—

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾

	12—17/IX	19—24/IX	26/IX—1/X
	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New-York			
6% dolarowa 1920	56—52½—52½ (6.000)	52½—52½—52½ (5.000)	52½—51½—52½ (30.000)
8% Dillon. 1925	60—57½—59 (14.000)	58½—56½—58 (77.000)	58½—57½—58 (19.000)
7% stabilizac. 1927	54—50½—52½ (38.000)	53—51—52½ (107.000)	52½—51—51½ (123.000)
7% Warszawy 1928	41½—39½—41½ (30.000)	41½—40½—40½ (22.000)	41½—40½—40½ (19.000)
7% śląska 1928	43½—41—41 (6.000)	42—41—41½ (31.000)	43—40½—43 (28.000)
Łondyn			
7% stabilizac. 1927	76.38—73.38— —74.38	75.24—72.74— 73.74	74.80—72.80 —73.80
Zurych			
7% stabilizac. 1927	54.00—50.00— —54.00	53.00—51.00— 52.00	53.00—50.00— —52.85
Paryż			
7% stabilizac. 1927	—	—	—
Medjolan			
7% włoska 1924	94.60—94.50— 94.80 (125)	94.80—94.70— 94.70 (50)	96.00—95.60— 96.00 (75)

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KREDYTOWE ROZBUDOWANIE PLANU PAPENA

RZĄD PAPENA, nie oglądając się na klęskę w Reichstagu, mimo zatargów na wszystkie strony i niewielkich szans wyborczych, idzie zdecydowanym krokiem naprzód w kierunku realizacji swego programu gospodarczego. Po rozporządzeniu z dn. 5 września, które zajmowało się sprawą nadania impulsu produkcji przez emisję bonów podatkowych i warunkową obniżkę płac taryfowych, przyszły obecnie dalsze rozporządzenia doraźne z dn. 27 września, zawierające cały szereg nowych ulg w regulowaniu zobowiązań rolników oraz obniżkę odsetek od długów hipotecznych na nieruchomościach rolnych. Równoległe z tem przygotowuje się ujęcie

organizacyjne pomocy kredytowej dla przemysłu oraz zaprowadzenie kontyngentów przywozowych na kilkanaście artykułów żywnościowych, celem ułatwienia konkurencji produkcji krajowej. Pisząc o pierwszym odcinku programu gospodarczego Papena⁴⁾ i oceniając widoki akcji popchnięcia naprzód konjunktury jako wcale pomyślne, zastrzeżliśmy się, że stanąć tu mogą na przeszkodzie wewnętrzne sprzeczności w Rządzie, które mogą w dalszym rozwoju innych punktów programu znaleźć swój wyraz. Mieliśmy na myśli antagonizm między Ministrem Gospodarki

¹⁾ Za zł 100.

²⁾ Za £ 1.

³⁾ Kursy — w % ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech — w tysiacych).

⁴⁾ P. art. „Próba „nakręcenia” konjunktury w Niemczech” („Polska Gospodarcza” zesz. 37/1932, str. 1096).

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Dotyczy odcinków po 100.

³⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

Rzeszy Warmboldem — z jednej, oraz Min. Rolnictwa Braunem i Min. Reichswehry Schleicherem — z drugiej strony. O ile pierwszy z nich wychodzi z koncepcji organicznej całości gospodarstwa niemieckiego i wrogą jest wszelkim szczerbom w programie, o tyle dwaj drudzy, związani społecznie i politycznie z odłamem wielkich agrariuszy, czynią wszelkie usiłowania, by dla tej grupy możliwie duże korzyści osiągnąć. Ponieważ zaś interes tych agrariuszy sprzeciwia się w sposób najoczywistszy interesowi całości gospodarstwa, bo pociąga za sobą podwyższenie kosztów produkcji i utrudnienie stosunków z zagranicą, więc zrozumiałe jest, że wszelkie koncesje na ich rzecz muszą stanowić przeszkodę w realizacji planu „nakreślenia” konjunktury.

Do dziś dnia nie można jeszcze zdać sobie sprawy z całości tej szeroko zakrojonej akcji, jaką jest plan Papena, bo Rząd Rzeszy wstrzymuje się jeszcze z ogłoszeniem swoich decyzji w dziedzinie polityki handlowej, a więc właśnie na tem polu, które może się okazać najniebezpieczniejszem dla realizacji planu. Niemniej już opublikowane właśnie nowe rozporządzenia oraz te wiadomości, które przedostały się już nazewnątrz co do reorganizacji kredytu — pozwalają wyrobić sobie pewien pogląd na rozwój stosunków gospodarczych w Niemczech w najbliższej przyszłości, jaśniejszy niż przedtem.

Celem nowych 2 rozporządzeń doraźnych jest ułatwienie sytuacji dłużników rolnych. Każdy posiadacz gospodarstwa rolnego, który nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań płatniczych i utrzymać swego przedsiębiorstwa do żniw 1933 r., ma prawo do postawienia wniosku o postępowanie pośredniczące. Sąd wyznacza urzędowego pośrednika, który ma doprowadzić do ugody między dłużnikiem a wierzycielami, zapadającej większością $\frac{2}{3}$ głosów, a zatwierdzonej przez sąd. Podczas postępowania pośredniczącego niedopuszczalne są egzekucje na majątku dłużnika. Obok tych przepisów, stwarzających właściwie nowy typ postępowania ugodowego na użytek rolników, rozszerza rozporządzenie doraźne wprowadzone już uprzednio wyjątkowe przepisy o wstrzymaniu egzekucji przeciw dłużnikom rolnym, dopuszczając to wstrzymanie wówczas, gdy dopełnienie zobowiązania nie nastąpiło z powodu strat, wywołanych złą pogodą, zarazą bydłą lub spadkiem cen produktów, do których wytwarzania dane gospodarstwo jest wyłącznie lub przeważnie przystosowane, poniżej ogólnego poziomu cen rolnych z końca 1930 r. (chodzi tu głównie o podtrzymanie gospodarstw hodowlanych). Również wypowiedzenie dzierżawy może być uznane za niebyłe, o ile nastąpiło z powodu niezapłaty raty dzierżawnej, co zostało wywołane albo ogólnem położeniem gospodarzem, albo też wyżej wymienionymi specjalnemi przyczynami. Rozporządzenie obniża odsetki od długów hipotecznych na nieruchomościach rolnych za okres dwuletni od 30/IX 1932 r. o 2%, jednak nie poniżej 4%. O kwotę obciążonych odsetek podwyższa się kapitał odnośnej wierzytelności. Specjalne ulgi dla wierzycieli nie są przewidziane z jednym tylko wyjątkiem. Mianowicie instytucje kredytu długoterminowego, emitujące zapisy długu na podstawie hipotek, o ile skutkiem zniżki odsetek ponoszą uszczerbek większy niż 10% całości przychodu z procentów, mają prawo do pomocy rządowej do wysokości kwoty, równej obciążonym procentom. W tym celu zo-

staną w latach 1935 — 1937 wstawione do budżetu Rzeszy odpowiednie pozycje rozchodowe.

Spróbujmy teraz zdać sobie sprawę, w jak wielkich liczbach wyraża się ta akcja pomocnicza.

Obciążenie niemieckiego rolnictwa kredytami realnymi wynosi obecnie w kapitale okrągło RM 6 miljard., z czego RM 1.5 miljard. przypada na kredyty waloryzacyjne. Te ostatnie oraz RM 907 miljard. z kredytów nowych obciążone są tylko 6%-owymi odsetkami, reszta zaś długów przeciętnie na 6.5%. Ogólna roczna suma odsetek z powyższych tytułów, wynosząca od grudnia 1921 r. RM 451 miljard., została przez IV rozporządzenie doraźne obniżona do RM 378 miljard. Obecna obniżka oprocentowania długów realnych do 4% sprowadza ogólny ciężar do RM 240 miljard. Do tego doliczyć należałoby okrągło RM 27 miljard. oszczędności na odsetkach od RM 1.35 miljard. innych długoterminowych kredytów, oprocentowanych obecnie w wys. 6%. Ogólne oszczędności rolnictwa z tego tytułu wyniosłyby RM 165 miljard. Natomiast dochód ze zbiorów rolniczych wyniósł w 1931/32 r. o RM 2.4 miljard. mniej aniżeli w 1929/30 r. i o RM 2.7 miljard. mniej aniżeli w 1928/29 r.

Z tych liczb widać, że obniżenie odsetek jest dla rolnictwa kwestją małego znaczenia, a główne jądro problemu rolniczego stanowi kwestja cen. A zatem, po otrzymaniu tego zastrzyku uspakajającego agrariusze niemieccy nie będą się j szcze czuli zadowoleni. Spodziewane w połowie października ogłoszenie zaostżeń przywozowych także ich nie nasyci, ale przynajmniej na okres wyborczy poskutkuje.

Zrozumieć można, że Rząd, znajdujący się w takiej sytuacji, stara się swoim poplecznikom wedle możliwości, a nawet ponad możność, przysporzyć korzyści. Również dziwić się nie można, znając mentalność pruską i te strony ukryte ich polityki, które się chętnie przystraja w pozory interesów ekonomicznych kraju, że forsuje się produkcję rolniczą. Ostatecznie przyzwyczailiśmy się do tego, zwłaszcza od ostatnich 3 $\frac{1}{2}$ lat, że każdy gabinet, bez różnicy odcieni, stara się iść na rękę żądaniom „zielonego frontu”. Ale przyznać trzeba, że Müller czy Brüning dokładali starań, by przez to jednostronne faworyzowanie jednych na koszt drugich przynajmniej unikać zaostżenia antagonizmów społecznych. Inaczej współpracownicy P. Papena. W mowie monachijskiej Ministra Wyżywienia Rzeszy Brauna słyszeliśmy taki ustęp: „Mówi się w wielkiem mieście tak dużo o giełdzie, procentach, dyskoncie i listach zastawnych, ale myśli się za mało o tem, że w życiu każdego człowieka i każdego narodu są rzeczy, których nie da się ująć liczbowo. Do tych należy związane człowieka z ziemią i z jego krajem ojczystym, do tych należy poczucie honoru i wolności!” Z tych słów, ujętych w formę komunału, wieje wyraźnie hitleryzmem. Do złudzenia przypominają się pewne zwroty mowy filara nacjonal-socjalizmu, aptekarza Strassera, wypowiedzianej na wiosnę w Sejmie pruskim¹⁾. Pewną nowością jest przeciwstawienie zamaterializowanej psychice wielkiego miasta podniosłych uczuć mieszkawców wsi — i to tylko po to, by usprawiedliwić kon'yngenty na jarzyny, masło, słoninę i drzewo! Ta obłuda jest gorsza niż moralność Kallego, a ostatecznie wychodzi na to samo: zyski rolnictwa są moralne, bo urzeczywistniają podniosłe

¹⁾ P. art.: „Niemcy po Lozannie i po wyborach” („Polska Gospodarcza zesz. 32/1032, str. 952).

uczucia honoru i wolności, żywione właśnie w sferze politycznych przyjaciół P. Brauna, a niemoralna jest obrona reszty społeczeństwa przed dalszemi ciężarami na rzecz zbankrutowanego i nigdy nienasyconego rolnictwa.

„Że rolnictwo żąda subwencji państwowych — pisze Stolper — tego mu nikt nie może brać za złe w kraju, gdzie subwencje są udzielane na wszystkie strony. Ale że to wszystko proklamuje się jako ideał narodowy; że tych, którzy próbują się obronić od ponoszenia kosztów tej polityki subwencyjnej, stawia się prawie poza nawiasem narodu, a przez to ogromną większość ludności piętnuje się jako antynarodowa, to jest możliwe tylko w Niemczech 1932 roku”.

Bardzo nieznaczna ulga, przyniesiona rolnictwu przez obniżkę odsetek od długów hipotecznych, nie stoi z pewnością w żadnym stosunku do szkody, jaką przez to ponowne naruszenie praw prywatnych robi się rynkowi pieniężnemu. Przynać trzeba wprawdzie, że można było obrać gorszą formę tej obniżki. Ale i obecna forma moratorium 2-letniego dla części procentów (przynajmniej z reguły) nie jest ani tak jasna, ani tak bezpieczna, żeby uspokoić rynek pieniężny. Niema bowiem najmniejszej pewności, że te dziś obcięte procenty istotnie w przyszłości będą zapłacone, ani najmniejszej pewności, że po tem drugim z kolei przymusowym obcięciu nie nastąpi trzecie. I to się dzieje w kraju, w którym zagadnienie kredytu długoterminowego jest, niesłychanie więcej niż w Polsce, kluczem do przyszłości produkcji, a przedewszystkiem produkcji rolniczej. Ta ulga w obciążeniu rolnictwa, nie dochodząca RM 140 miljn. rocznie, mocno wygłąda na miskę soczewicy.

O wiele poważniejszą i organicznie związaną z programem gospodarczym Papena jest akcja, zmierzająca do umożliwienia bankom udzielania kredytów, potrzebnych przedsiębiorstwom do ruszenia produkcji z miejsca. Warunkiem bowiem wszelkiego zwrotu pomyslnego w konjunkturze jest taniość i bezpieczeństwo kredytów. W cyklu konjunkturalnym o normalnym charakterze odwrócenie się pieniądza od inwestycji wywołuje rosnący jego nadmiar na kontaktach depozytowych i oszczędnościowych, czyli zjawisko płynności rynku pieniężnego, równoczesne zaś oczyszczenie gospodarstwa narodowego z przedsiębiorstw, które, posiadając nadmierne koszty produkcji, nie były w stanie stawić czoła kryzysowi, zapewnia lokatom wzmożony stopień bezpieczeństwa. W Niemczech, gdzie moment obaw politycznych odgrywał wielką rolę, wywołując ucieczkę kapitałów, i gdzie państwowa polityka gospodarcza prowadzona była w kierunku podtrzymywania, w drodze najróżniejszych subwencji, szeregu warsztatów, niezdolnych do życia, ani niema jeszcze dostatecznej płynności na rynku pieniężnym, ani też dostatecznie oczyszczonej atmosfery bezpieczeństwa kredytowego. (Te niedociągnięcia będą zresztą tracić na znaczeniu w razie i w miarę poprawy konjunktury). Stąd troska Rządu, żeby potanieć możliwie kredyt i sanować jego organizację. To pierwsze zadanie spełnia przedewszystkiem obniżka dyskonta Banku Rzeszy z 5% na 4%, dokonana w połowie września, po usunięciu ważnej formalnej przeszkody, wynikającej ze związania stopy dyskontowej w planie Younga. Jest to poziom bardzo niski, sporo niższy od przeciętnego poziomu w ostatnich 4 latach przed wojną. Wprawdzie i w okresie od czerwca do października 1930 r. próbowano ten

poziom utrzymać, ale, zdaje się, że głównym tego motywyem była niechęć ówczesnego Prezydenta Banku Rzeszy, Dr. Schachta, do pożyczek zagranicznych. Dzisiaj stopa 4% jest niezawodnie usprawiedliwiona. Pominąwszy już bowiem, że w zagranicznych bankach emisyjnych jest ona znacznie niższa, to już w Niemczech dyskont prywatny dochodzi do 3⁷/₈%. Poza tem stan rachunków Banku Rzeszy wykazuje od ostatniej zniżki dyskonta w dn. 28/IV do połowy września r. b. spadek portfelu wekslowego o RM 167 miljn. i spadek obiegu o ok. — RM 300 miljn. Oficjalna zniżka pociągnęła za sobą o niskę odsetek biernych w bankach prywatnych, co przyniesie dla gospodarstwa ulgę, obliczaną na RM 100 — 200 miljn.

Równoległe z usiłowaniami obniżania kosztów kredytu prowadzi Rząd Rzeszy akcją około merytorycznego i bilansowo-technicznego umożliwienia bankom kredytowania produkcji. Reformy, przedsięwzięte swego czasu, w lecie r. ub. bezpośrednio po załamaniu się Danat-Banku, były połowiczne i nie wystarczające. Również tymczasowy charakter nosiła reorganizacja banków z lutego r. b., aż nadto widocznie kierowana jedynie względami na umożliwienie wielkim bankom zestawienia bilansów za 1931 r.¹⁾ Podówczas sanacja polegała na fuzjach, redukcji kapitałów zakładowych i na pomocy rządowej — minimalną tylko pokładano nadzieję na chłonność rynku kapitałowego (chodziło o niewielką pozycję akcji Deutsche-Diskonto), a i ta nadzieja zawiodła. Dzisiaj, kiedy wdrożono wielką akcję rządową o ruszenie na-przód konjunktury, i kiedy ta akcja ma pewne szanse, takie sposoby już nie wystarczą. Ani nie wystarczy dla sanowania przemysłu przemiana jego długów bankowych w akcje, a skreślenie reszty lub przedłużenie terminów jej płatności. Przez to nie podniesie się płynności banków, które zamiast nieściągalnych wierzytelności posiadać będą akcje, nie dające się umieścić na rynku.

Długotrwała deflacja wywołała w Niemczech przeciążenie przedsiębiorstw długami i przerost kapitałów zakładowych. Jak wiadomo, niemieckie banki już w czasach przedwojennych rozwinęły system kredytu krótkoterminowego, który przy odpowiednim stanie rynku kapitałowego przemieniano w akcje i w ten sposób przekształcono go w długoterminowy. Dzisiaj — wobec nieistnienia odpowiednio płynnego rynku pieniężnego, jaki posiada np. Anglja lub Francja, czego dowodem jest powodzenie olbrzymich konwersyj długów państwowych — nie mogą banki niemieckie ulokować odnośnych akcji na rynku krajowym i przez to sanować położenia przemysłu. Dla powodzenia akcji „nakręcenia” konjunktury, przedsięwziętej przez Rząd Papena, niezbędne jest umożliwienie przedsiębiorcom przemysłowym zaciągania kredytów, bankom zaś — udzielania tychże.

Banki posiadają wprawdzie dość znaczne płynne aktywa o charakterze zapasów kasowych, zwiększających się, jak wiadomo, w okresach złej konjunktury, jednakowoż olbrzymia większość tych aktywów jest zamrożona i daje się dotychczas upłynniać tylko w drobnych ułamkach, o ile chce się uniknąć dalszej deflacji i połączonych z tem bankructw przedsiębiorstw; dlatego też bardziej w celu dopomożenia przemysłowi aniżeli w zamiarze sanacji banków zdecydował się Rząd Rzeszy na utworzenie 2 instytucyj,

¹⁾ P. art. „Porządkowanie wielkich banków” („Polska Gospodarcza” zesz. 10/1032, str. 289).

które odpowiednio rozdzieliłyby między siebie rolę uruchomienia kredytów i technicznego ułatwienia bilansowania przez banki. Pierwsze z tych zadań, polegające na pomocy w zmobilizowaniu dobrych aktywów, spełnić ma „Industriefinanzierungsinstitut” (I.F.I.), drugie, uwalniające banki od konieczności natychmiastowych odpisów bilansowych—będzie należało do „Amortisationskasse” (Amor). „I.F.I.” ma być spółką akcyjną o kapitale RM 30 miljn., z czego wpłaconych 25%. Z powyższego kapitału—RM 10 miljn. ma przypadać na akcje uprzywilejowane, które należeć będą do „Golddiscontobank’u”, „Akzeptbank’u” i „Bank für Industrieobligationen”, oraz RM 20 miljn. na akcje zakładowe, subskrybowane przez wszystkie te banki, które zamierzają z usług I.F.I. korzystać. W ten sposób zapewnia się udział nie tylko wielkim bankom, ale także średnim i małym. Każdy z banków będzie mógł otrzymać w I.F.I. kredyty do wysokości 10-krotnej swego udziału, z czego 75% otrzyma w formie sola-weksli, 25% zaś — w formie uznania na koncie. Sola-weksle I.F.I. mogą być dyskontowane na wolnym rynku lub też w Banku Rzeszy. Czas trwania I.F.I. jest obliczony na 5 lat. Akcje i pretensje, które I.F.I. przejmuje od swoich udziałowców, pozostawać będą w zarządzie tychże udziałowców, przez co uniknie się oddania kontroli nad wielką ilością przedsiębiorstw w ręce nowej instytucji. I.F.I. odbierać będzie dywidendy przejętych akcji i procenty od zobowiązań, jednakowoż tylko do wysokości 4%.

Kasa Amortyzacyjna przejmuje kredyty bankowe, nadające się do odpisania, i podejmuje się ich stopniowego umarzania. Na ten cel służby mają w pierwszym rzędzie spłaty dłużników, obok tego zaś spłaty banków w wysokości rocznej 1% przekazanej pretensji. Czy i o ile banki, korzystając z usług Kasy Amortyzacyjnej, będą obowiązane do rękojmi subsydjarnej — tego jeszcze niewiadomo. Dla pokrycia strat, mogących nastąpić skutkiem niewypłacalności banków, korzystających z usług Kasy Amortyzacyjnej, ma być utworzony fundusz gwarancyjny w wysokości RM 30 miljn., zabezpieczony z odpowiednich zobowiązań gwarancyjnych firm przemysłowych. Wysokość, do której Kasa Amortyzacyjna ma przejmować dubiosa, jest określona obecnie na RM 300 miljn.

Przewodnią myślą planu tego jest, jak widzimy, udzielenie pomocy bankom w mobilizacji dobrych aktywów oraz ułatwienie techniczne, pozwalające im odsunąć na dłuższy czas groźbę konieczności odpisania wątpliwych i złych aktywów, a przez to uniknąć niebezpieczeństwa dokonywania głębokich cięć w kapitale zakładowym w okresie, kiedy widoki na uzupełnienie tego kapitału z rynku nie istnieją. Najważniejsza rzecz, że w ten sposób utrzymuje się zdolność banków do zarobkowania i do kredytowania produkcji właśnie dzisiaj, kiedy całe gospodarstwo musi zjednoczyć się w jednym wielkim wysiłku naprzód.

Nie można się jednak łudzić, żeby przygotowana obecnie reforma była wystarczająca w tym sensie, by od jutra banki były w stanie podołać wszystkim zadaniom, wiążącym się z rozwojem życia gospodarczego. Stosunek między kapitałem i rezerwami banków — z jednej strony, a unieruchomionemi pozycjami aktywów — z drugiej, jest nadal niekorzystny, bardziej, aniżeli to widoczne jest z bilansów bankowych. Zamiana debitorów na weksle Kasy Amortyzacyjnej ułatwi tę sytuację tylko o tyle, o ile te we-

ksle da się umieścić na wolnym rynku. Od stanu tego rynku zależeć będzie możliwość przeprowadzenia dalszych pociągnięć sanacyjnych w bankach i tempo tych pociągnięć. Nie można zresztą zapominać, że sanacja przemysłowych dłużników banków jest tylko fragmentem zagadnienia kredytowego, bo obok niej pozostaje nierozwiązana wielka kwestja zamrożenia długów krajów i gmin. Kiedy tę sprawę ruszy się z miejsca — tego nawet w przybliżeniu niewiadomo.

Co się tyczy obciążenia, jakie z akcji sanowania kredytu przemysłowego może wynikać dla waluty, to zależy ono od stopnia powrotu zaufania w społeczeństwie. Sam fakt wycofania weksli finansowych z Banku Rzeszy i wstawienia na ich miejsce weksli I.F.I., żyrowanych przez banki, jest dla waluty obojętny. Przez to ani się nie oczyści bilansu instytucji emisyjnej, zaśmieconego weksłami finansowymi, ani też nie utrudni tej, tak już nieznacznej, swobody ruchów, która się pozostała. Gdyby natomiast chodziło o uzyskanie poprzez I.F.I. nowych, dalszych ułatwień redyskontowych ponadto, to już tutaj musielibyśmy wysunąć te same zastrzeżenia co do redyskonta nowych weksli finansowych. Zapewne, w tej obawie o zbyt silne pociągnięcie instytucji emisyjnej do nowych kredytów redyskontowych leżał powód wąskiej podstawy kapitałowej, jaką się zakreśla I.F.I. Bowiem 75% z sumy kredytów, której największy poziom może dziś osiągnąć zaledwie RM 50 miljn., daje RM 37½ miljn. Nawet całkowite pokrycie tej kwoty przez nową emisję banknotów nie może być dla waluty w żaden sposób groźne.

Przytem liczyć się trzeba z tem, co stanowi punkt wyjścia całego planu, że podobnie jak dla bonów podatkowych, znajdzie się i dla weksli I.F.I. z żyrem odnośnych banków możliwość dyskonta prywatnego. Na umiejętności i szczęściu w dobraniu się do tych zasobów prywatnych polegają szanse planu, inaczej bowiem jedynym źródłem kredytu byłby, w ostatniej instancji, Bank Rzeszy, a to musiałoby się odbić na jego zdolności do obrony waluty. Wspominaliśmy nieraz, że w Niemczech są wielkie zapasy stezauryzowanych pieniędzy, jeszcze niedawno obliczane na RM 700—800 miljn. Według najnowszych przypuszczeń, zmalały one już znacznie — głównie dzięki haussie giełdowej. Obok nich jednak istnieje jeszcze dalszy, poważny rezerwuar siły kupna w rezerwach średnich i małych przedsiębiorców, którzy, z obawy zawodu ze strony banków i kas oszczędności (skutki 13 lipca r. ub.), utrzymują zapasy kasowe w znacznie większych rozmiarach, niż tego bieg interesów wymaga. Zmobilizowanie tej siły kupna, pod wpływem czy to możliwości zastąpienia jej innymi rezerwami (jak np. boni podatkowe), czy też zniknięcia poczucia potrzeby utrzymywania nadmiernych zapasów kasowych, a więc wzrostu zaufania, może być tym wynikiem, który planowym pchnięciem naprzód konjunktury da realne podmurowanie.

Ogólny pogląd na szanse urzeczywistnienia planu gospodarczego Papena, abstrahując od możliwych poważniejszych zmian sytuacji światowej i od nieobliczalnego czynnika politycznego — będziemy mogli wyrobić sobie po ogłoszeniu nowych zarządzeń z dziedziny polityki handlowej, co ma nastąpić w polowie października.

Berlin, dn. 4 października 1932 r.

W. H. H.

NA MARGINESIE KONFERENCJI W OTTAWIE

Konferencja w Ottawie, trwająca od dn. 21/VII do dn. 20/VIII r. b., stanowi bardzo ważny moment w gospodarce światowej. Znaczenie jej nie ogranicza się tylko do Wielkiej Brytanii i jej dominjów, lecz oddziaływać będzie na stosunki gospodarcze Europy i Ameryki.

W. Brytania przed kryzysem obecnym posiadała dominujący udział w handlu światowym, wynoszący 15%. Udział ten spadł obecnie do 13%, lecz spadł wyłącznie w wywozie — do 10·68%, gdy w przywozie wzrósł nawet do 16·2%, jakkolwiek w liczbach absolutnych zmniejszył się.

W bilansie handlowym szeregu państw europejskich W. Brytania zajmuje pozycję dominującą. Weźmy np. Danję: udział W. Brytanii w wywozie z Danii wynosił 59·1%, w przywozie 14·7%. Bilans Danii z Anglią jest w wysokim stopniu czynny, gdyż wywóz do W. Brytanii wynosił 946 miljn. kor., przywóz zaś 250 miljn. Dzięki temu Danja mogła mieć bierne bilanse handlowe z szeregiem państw. Tak np. Niemcy w handlu z Danją posiadają w wysokim stopniu czynny bilans, gdyż wywóz Danii do Niemiec wynosi 261 miljn. kor., przywóz zaś z Niemiec 591 miljn. koron. To też zachwianie się Danii na rynku W. Brytanii, będące naturalną kosekwencją zbliżenia Anglii z dominjami, musi oddziaływać w pierwszym rzędzie na Niemcy oraz na inne kraje, których bilans handlowy z Danją jest czynny. Polska ma nieznaczne obroty z Danją, lecz bilans handlowy był w 1930 r. czynny, gdyż wywóz z Danii do Polski wynosił 18·5 miljn. kor., przywóz z Polski 41·7 miljn. kor.

W wywozie Szwecji Anglia zajmuje dominujące stanowisko. W 1930 r. udział W. Brytanii w wywozie Szwecji wyrażał się liczbą 25·9%. Bilans handlowy angielsko-szwedzki wykazywał zawsze wysokie saldo dodatnie dla Szwecji. Saldo to wynosiło w 1930 r. 127 miljn. kor., w 1929 r. 138 miljn. Tak samo jak Danja, Szwecja posiada z Niemcami w wysokim stopniu bierny bilans handlowy. Przywóz Niemiec do Szwecji wynosił w 1930 r. 533·9 miljn. kor., wywóz 224·1 miljn. kor. Saldo wynosi więc 309 miljn. kor. na korzyść Niemiec. Państwa północno-wschodniej Europy są niemniej niż Szwecja zainteresowane w rynku angielskim, jak widać z następującej tablicy handlu w 1930 r. (w %ach):

Udział Anglii: w wywozie w przywozie		
Norwegja	19·8	29·7
Finlandja	48·5	11·0
Estonja	45·6	10·0
Litwa	19·6	7·7
Łotwa	29·2	8·7
Z. S. R. R.	28·0	7·5
Polska	12·2	8·0

Wszystkie powyższe państwa dostarczają W. Brytanii środków spożywczych oraz surowców drzewnych. Dla wszystkich tych państw preferencja, przyznana dominjom, jest niebezpieczna, gdyż dominja są ze względu na swój wywóz do Anglii naturalnymi współzawodnikami tych państw.

Ze względu na swój obszar i zasób surowców Z. S. R. R. jest poważniejszym współzawodnikiem Kanady niż inne wyżej wymienione państwa. Rzecz więc zrozumiała, że na konferencji w Ottawie na domaganie się Kanady przyjęto t. zw. klauzulę antydumpingową, wymierzoną faktycznie przeciw importowi sowieckiemu.

Jak wiadomo, klauzula ta była kompromisem; W. Brytania bowiem odrzuciła postulat Kanady niedopuszczania towarów sowieckich. Anglia odmówiła też wprowadzenia cła na drzewo sowieckie w wysokości 20% ad valorem, motywując to tem, że nie może poświęcić £ 180 miljn., umieszczonych w przedsiębiorstwach sowieckich, i pozbawić pracy 30 tys. robotników angielskich, zatrudnionych wskutek zamówień, poczynionych

przez Sowiety w przemyśle angielskim. Delegacja angielska jak twierdzą, zobowiązała się wypowie 'zieć Z. S. R. R. obowiązujący obecnie traktat handlowy.

Obecnie obroty W. Brytanii z Kanadą przewyższają obroty angielsko-sowieckie. Anglia przez rozwój handlu z Kanadą może rekompensować znaczne zmniejszenie obrotów handlowych z Sowietami, a nawet zanik niemal całkowity handlu z tem państwem. Natomiast dla Z. S. R. R. utrata rynku angielskiego, pochłaniającego dwadzieścia kilka procent wywozu sowieckiego, byłaby stratą dotkliwą, nie do powetowania. Z. S. R. R. w obrotach handlowych W. Brytanii zajmuje skromną pozycję: w przywozie 2·1%, w wywozie 2·5%.

Z dominjów angielskich Kanada jest najmniej uzależniona od handlu W. Brytanii. Przylegając do Stanów Zjednoczonych, Kanada weszła w sferę wpływów gospodarczych tego państwa. Stany Zjednoczone posiadają 10% majątku narodowego Kanady, udział W. Brytanii wynosi 7·5%.

Udział w inwestycjach kapitałów wzmagają udział w handlu, to też wywóz Stanów Zjednoczonych do Kanady przeszło czterokrotnie przewyższa wywóz W. Brytanii do tego kraju.

W. Brytania, jako największy importer pszenicy, posiada pierwszorzędną znaczenie dla Kanady, której głównym przedmiotem eksportu jest pszenica. Przed kryzysem rolnym wywóz pszenicy stanowił trzecią część ogółu wywozu Kanady, obecnie spadł do 1/6. Anglia nie może swego rynku zbożowego zmonopolizować dla Kanady ze względu na eksport Australii. Udzielenie znacznych preferencyj Kanadzie i Australii naruszałoby interes Argentyny, a, co za tem idzie, interesy angielskie w Argentynie. Udział W. Brytanii w przywozie do Argentyny wynosił w 1929 r. 25%, a w 1920 r. 28% ogółu przywozu Argentyny, wywóz zaś do Anglii z Argentyny waha się około 30% wywozu tego kraju. W bilansie handlowym Anglii Argentyna zajmuje więc wybitną pozycję.

Argentyna, jak i inne państwa Ameryki Południowej, jest właściwie nawpół kolonią angielską. Jest ona objektem walki imperjalizmu angielskiego z imperjalizmem Stanów Zjednoczonych.

Pomimo trudności, jakie napotyka zbliżenie W. Brytanii z Kanadą, na konferencji w Ottawie Wielka Brytania osiągnęła dość poważne rezultaty w zakresie zacieśnienia stosunków kanadyjsko-brytyjskich. Porozumienie to jest tem ważniejsze, że w Kanadzie wpływy gospodarcze Stanów Zjednoczonych są znaczniejsze niż W. Brytanii, i interesy gospodarcze, wiążące Kanadę ze Stanami, były, jak powiedzieliśmy, szersze niż z Wielką Brytanią. Działa tu czynnik psychologicznej natury, pewien patriotyzm angielski Kanadyjczyków, wywołujący dążność dla umocnienia wspólnego Imperjum z Wielką Brytanią i dominjami.

Stosunki brytyjsko-australijskie układały się dla Anglii bardziej pewnie niż stosunki brytyjsko-kanadyjskie. Po wojnie światowej z dominjów angielskich Australia otrzymała najwięcej kredytów brytyjskich. Od 1919 r. do 1927 r. łącznie inwestowano £ 227 miljn. kapitałów angielskich, co bezwarunkowo współdziałało rozwojowi handlu australijsko-angielskiego. Na konferencji w Ottawie Australia otrzymała kilka poważnych koncesyj od Anglii, zobowiązując się wzajemnie rozszerzyć listę preferencyj.

Waluta australijska pod wpływem spadku cen na surowce i nadmiernie rozwiniętej polityki społecznej oraz etatyizmu spadła o 50%. Rząd australijski na początku 1932 r. rozpoczął politykę deflacyjną, płace spadły o 26%, wywóz do Australii uległ znacznej redukcji. Australia korzysta z dumpingu walutowego. Preferencje rozszerzą stosunki handlowe australijsko-angielskie kosztem Argentyny, Urugwaju i Danii w pierwszym rzędzie

w drugim rzędzie mniej znacznych jej dostawców, m. in. i Polski. Dotychczas 50% wywozu australijskiego do Anglii nie podlegało ocłeniu. Stosunki handlowe Anglii z N. Zelandją kształtują się analogicznie do stosunków brytyjsko-australij-skich.

W Indjach, które posiadają najznacniejszy udział w obrotach handlowych Wielkiej Brytanji, Anglija dominuje tak w wywozie jak i w przywozie, pomimo dzisiejszych tarć politycznych między obu krajami. W. Brytanja na rynku indyjskim posiada niebezpiecznego współzawodnika w Japonji. Z państw europejskich Niemcy zajmują coraz wybitniejsze stanowisko w przywozie i wywozie Indji. Poza Japonją rozwija się handel indyjsko-chiński, jakkolwiek nie doszedł on jeszcze do znacznych rozmiarów.

Na rynku południowo-afrykańskim w przywozie W. Brytanja ma poważnego współzawodnika w Stanach Zjednoczonych. Udział Anglii wynosił w 1930 r. 56,1%, Stanów Zjednoczonych—23,4%. Z innych krajów odgrywają poważną rolę Niemcy.

Należy podkreślić, że nie tylko w Południowej Afryce, ale we wszystkich dominjach Niemcy posiadają poważną pozycję w handlu zewnętrznym. W wywozie maszyn i wszelkich insta-

lacji współzawodnictwo W. Brytanji w dominjach jest dla Niemiec bardzo trudne. Lecz tu nie da preferencyjne odgrywać mogą rolę, gdyż decyduje przede wszystkim ta okoliczność, że te inwestycje są finansowane przez W. Brytanję.

Niemcy tracą i z innych względów na zadzierzgnięciu się ściślejszych stosunków gospodarczych W. Brytanji z domjami. Wskazywaliśmy na ogromne znaczenie rynku angielskiego dla wywozu Danji, Norwegji, Finlandji, z którymi Niemcy posiadają czynne bilanse handlowe, możliwe dla tych państw wobec czynnego ich bilansu z W. Brytanją. Zachwianie więc ich pozycji na rynku W. Brytanji wywołać musi reakcję na rynku niemieckim.

Ścisłejszy związek W. Brytanji z dominjami może nawet pogłębić kryzys gospodarczy, lecz musi wywołać jako reakcję dążność do innych wielkich bloków gospodarczych. Handel światowy ulegał w ostatnich 2 latach olbrzymiemu skurczeniu się. Było to wywołano w znacznej mierze rozwojem protekcyjnalizmu celnego. Reakcją na ów protekcyjnalizm jest obecnie naturalna dążność do bloków gospodarczych. Przejawem tej dążności była konferencja w Ottawie.

Wi. Studnicki

MIĘDZYNARODOWE POROZUMIENIE DRZEWNE

Podobnie, jak w wielu innych gałęziach produkcji, zachwianie równowagi pomiędzy popytem a podażą na rynkach drzewnych, wywołujące zupełne załamanie się cen, stało się powodem do rozpoczęcia na terenie międzynarodowym szeregu prób, zmierzających do poprawy sytuacji przez porozumienie europejskich eksporterów drewna.

Konferencja organizacji drzewnych bałtycko-skandynawskich, zwołana do Warszawy w czerwcu 1931 r., w której wzięły udział: Polska, Szwecja, Z. S. R. R., Finlandja, Estonja, Łotwa i Norwegja była pierwszym krokiem na tej drodze. Ustalono wówczas zasadę konieczności rozpoczęcia międzynarodowej akcji porozumiewawczej, opartej o kontyngentowanie eksportu, na podstawie zgóry ustalonego klucza. Konferencja wyjaśniła dalej, że uczestniczące w niej kraje są albo już zdolne organizacyjnie do zawarcia takiego porozumienia, albo też gotowe są przeprowadzić u siebie odpowiednią organizację eksportu. Ostateczne ustalenie podziału kwot eksportowych zostało jednakże wówczas odroczone do chwili ratyfikowania przez organizację drzewne poszczególnych krajów postanowień konferencji.

Dalsze rozwinięcie koncepcji międzynarodowego porozumienia drzewnego nastąpiło na Kongresie Drzewnym w Paryżu w lipcu 1931 r. Zasady, ustalone przez północno-wschodnich eksporterów drewna w czasie zjazdu w Warszawie, zostały tam zaakceptowane. Rozpoczęte jednakże już wówczas zostały pertraktacje pomiędzy 3 największymi eksporterami północnymi, t. j. Szwecją, Finlandją i Rosją Sowiecką, o stosunek eksportu tych państw w przyszłym porozumieniu, sprawiły, że Kongres Paryski nie został wyszukany dla ostatecznego przyciągnięcia innych państw eksporterskich do idei, wypracowanych w Warszawie.

W dalszym przebiegu wypadków podjęta przez konferencję w Warszawie inicjatywa została sparaliżowana przez rozbieżność wspomnianych powyżej pertraktacji pomiędzy krajami północnymi a Z. S. R. R.

W tej sytuacji przejęcie inicjatywy w tej kwestji przez Komitet Ekonomiczny Ligi Narodów wydawało się pożądanem. To też zwołana do Genewy w kwietniu 1932 r. przez Komitet Konferencja Ekspertów Drzewnych zgromadziła wszelkie zainteresowane państwa i to tak eksporterskie, jak i importerskie. O ile w Warszawie w 1931 r. wydawało się możliwym skupienie się w jedną grupę państw eksporterskich północnych, w nadziei, że pozostali eksporterzy dołączą się do zapoczątkowanej w ten sposób organizacji, o tyle w Genewie inicjatywa ta przeszła na państwa eksporterskie centralnej i południowej Europy. Ogniwem, które łączyło obie te koncepcje, stała się Polska. Inicjatywa nasza, ujawniona po raz pierwszy w Warszawie, została w Genewie ponowiona, a zasada dobrowolnego ograniczenia kwot wywozowych została nadal podtrzymana.

Niemówność uzgodnienia stanowiska z Z. S. R. R., o co rozbija się stale współdziałanie w europejskim porozumieniu drzewnym Szwecji i Finlandji, sprawia, że punkt ciężkości tej akcji

przesunął się ku grupie eksporterów, reprezentujących mniejszy ciężar gatunkowy na europejskim rynku drzewnym.

Konferencja w Genewie spowodowała zwołanie Kongresu Drzewnego do Wiednia, który odbył się w początku czerwca r. b. Podpisana na tym Kongresie wstępna ugoda pomiędzy Polską, Austrią, Łotwą, Rumunją, Czechosłowacją i Jugosławiją, dotycząca zawarcia umowy między państwami umowy o dobrowolnym ograniczeniu wywozu drewna oraz zamiaru kontynuowania dalszej pracy organizacyjnej w tym zakresie przy pomocy specjalnego Komitetu Wykonawczego, jest dalszym krokiem na drodze do urzeczywistnienia międzynarodowego porozumienia drzewnego.

Realizacją tych uchwał zajął się zjazd sygnatarjuszy wspomnianej konwencji, który odbył się w Wiedniu w dniach 8—11/IX r. b. Wszystkie wymienione wyżej państwa wysłały swoje delegacje, z wyjątkiem Łotwy, która jednakże w piśmie, skierowanem do Prezydium Zjazdu, wyraziła solidarność z zamierzoną akcją w zakresie zagadnień międzynarodowego obrotu drzewem.

Zgodnie z zapadłą uprzednio decyzją dostarczyła czechosłowacka delegacja wszystkim zaproszonym na kilka dni przed konferencją 2 projekty umów, a mianowicie: projekt układu w sprawie ograniczenia wywozu drewna, oraz projekt statutu „Stałego Komitetu Międzynarodowego”. Elaboraty te służyły miały jako podstawa dla prac konferencji.

W wyniku kilkudniowych dyskusji komisyjnych i plenarnych, doszło w rezultacie do uzgodnienia tekstu statutu dla stałego Komitetu Międzynarodowego (Comité Permanent International de la Production, de l'Industrie et du Commerce du Bois). Projekt ten został przyjęty i przez odnośne delegacje podpisany. Projekt układu o ograniczeniu wywozu nie został chwilowo poddany pod dyskusję.

W taki to sposób powstała centralna wykonawcza organizacja międzynarodowa, skupiająca w sobie reprezentacje najławniejszych eksporterów drewna wschodniej i południowej Europy.

Statut określa zakres pracy i kompetencje tej organizacji w sposób następujący:

1) badanie możliwości zbytu na międzynarodowych rynkach drzewnych oraz dostosowywanie do tych możliwości międzynarodowych obrotów drzewem, a to przez przygotowywanie umów, które normowałyby warunki wywozu i przywozu drewna, jego cenę i zasady obopólnej konkurencji; wreszcie nadzór i kontrola nad tego rodzaju umowami;

2) ogłaszanie danych statystycznych, zebranych, zbadanych i uzgodnionych przez Komitet, a dotyczących produkcji, zużycia, zapasów, wywozu i przywozu, jak też i wszelkich innych statystyk, wchodzących w zakres drzewnictwa;

3) badanie rozwoju konsumpcji drewna oraz przedsięwzięcie wszelkiej akcji, zmierzającej do podniesienia tej konsumpcji, a to zwłaszcza w zakresie budownictwa;

4) współpraca z wszelkimi organizacjami i instytucjami, zajmującymi się obroną interesów drzewnictwa w poszczególnych krajach;

5) reprezentowanie krajów, członków Komitetu, na międzynarodowych zjazdach i konferencjach;

6) podejmowanie wspólnych starań w zakresie polityki handlowej oraz zagadnień transportowych, finansowych i celnych;

7) rozważanie warunków, od których zależy możliwość przeprowadzenia unifikacji zwyczajów (uzansów) w handlu drzewnym, zarówno w zakresie ustalania rozmiarów, jak i klasyfikacji towarów oraz przygotowywanie unifikacji statystyki i nomenklatury celnej;

8) udoskonalanie postępowania pojednawczego i arbitrażowego w dziedzinie handlu drzewem;

9) utworzenie międzynarodowego biura prasowego dla spraw drzewnych;

10) podejmowanie na mocy decyzji Komitetu wszelkich innych czynności, zmierzających do popierania handlu drzewem.

Organem kierowniczym Komitetu jest jego Prezydium, składające się z prezesa oraz dwóch wiceprezesów, pracę wykonawczą zaś spełnia Biuro z sekretarzem generalnym na czele.

Podstawę finansową tworzą składki poszczególnych organizacji narodowych, które delegowały swych reprezentantów do Komitetu.

Statut postanawia, że każdy kraj deleguje do Komitetu 2 przedstawicieli, wybranych przez organizację, reprezentującą własność leśną, oraz przemysł i handel drzewny, przyczem jednakże każdej delegacji przysługuje prawo do jednego głosu.

Nie przesądzając bynajmniej, jaki będzie dalszy wynik prac Komitetu, można twierdzić, że została dokończona poważna praca organizacyjna. Ukonstytuowanie się Komitetu powinno w każdym razie ułatwić dalsze prowadzenie prac, zmierzających do uporządkowania stosunków w międzynarodowym handlu drzewnym.

Jest to, oczywiście, zaledwie pierwszy krok na tej drodze, i nie należy bynajmniej mieć złudzenia, by dalsze prowadzenie tej akcji nie miało ewentualnie natrafić na nieprzewidywalne wprost trudności.

Fakt skupienia w jednej międzynarodowej organizacji reprezentantów tak produkcji, jak przemysłu i handlu drzewnego danych krajów, ma poważne znaczenie dla dalszego kształtowania się ich współpracy na terenie wewnętrznym. Nie ulega wątpliwości, że dzięki temu przyjść powinno w poszczególnych krajach do powstania wspólnych stałych reprezentacji, wyłonionych przez zainteresowane istniejące już dziś organizacje zarówno producentów, jak i przemysłowców i kupców drzewnych. Czynny udział lasów państwowych, reprezentujących we wszystkich wchodzących tu w rachubę krajach bardzo ważną część produkcji, będzie oczywiście niezbędnym warunkiem powodzenia tej akcji.

W jakim stopniu zbliżenie pomiędzy eksporterami drewna wschodniej i południowej Europy, które się obecnie zarysowało, przyczynić się może do rozszerzenia tej pracy porozumiewawczej i na pozostałe kraje europejskie, zainteresowane w wywozie drewna — przewidzieć dziś oczywiście nie można. Niewiadomo również narazie, jak niektórzy importerzy zachodniej Europy odnosić się zechcą do tej grupy eksporterskiej. Nie ulega jednakże kwestji, że powstanie Komitetu Międzynarodowego przyczynić się musi znacznie do wyjaśnienia jednego i drugiego zagadnienia.

Wreszcie zaznaczyć wypada, że Polska przez wybór jej delegata¹⁾ na Prezesa Komitetu Międzynarodowego, uzyskała znaczny wpływ na tym odcinku międzynarodowych zagadnień gospodarczych.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

ANGLJA

WYNIKI KONWERSJI 5%-OWEJ POŻYCZKI WOJENNEJ. — W dn. 30/IX r. b. zakończona została konwersja War Loan 5% na papier o oprocentowaniu 3½%. Ostateczny wynik konwersji przedstawia się, jak następuje. Na ogólną sumę pożyczki, wynoszącą £ 2.085 miljn., zgłoszono do konwersji, względnie ulegnie konwersji z uwagi na niewypowiedzenie się właścicieli — £ 1.920 miljn., czyli ok. 92%. Pozostałe obligacje na sumę £ 165 miljn. mają być wykupione w gotówce przez Skarb angielski w dn. 1/XII r. b.

Zakończenie konwersji War Loan pozwała stwierdzić, że uwieńczona ona została niewątpliwym sukcesem. Powodzenie operacji występuje szczególnie dobitnie, jeśli się uwzględni nienolowaną do tychczas w historii sumę konwertowanej pożyczki i niespotykaną rozpiętość oprocentowania, jak wreszcie, niewyjaśnioną sytuację gospodarczą i walutową, nie stwarzającą odpowiedniej atmosfery dla tak delikatnej operacji, jaką jest konwersja.

Suma £ 165 miljn., mająca być spłaconą posiadaczom obligacji, żądającym wykupu, będzie prawdopodobnie uzyskana, przynajmniej w części, z emisji krótkoterminowych bonów. Należy przypomnieć, że roczna oszczędność w budżecie brytyjskim, powstała naskutek zmniejszenia oprocentowania War Loan, przekroczy £ 20 miljn. Nie zmienia to postaci rzeczy, że chwilowo Skarb może odczuć pewne trudności w związku ze spłatą zgłoszonych do wykupu obligacji, jak też nawet w związku z uiszczeniem premij za zgłoszenie zgody na konwersję we wcześniejszym terminie.

W związku z zakończeniem konwersji należy, wreszcie, zaznaczyć, że Kanclerz

Skarbu przywrócił prawo uskutecznienia nowych emisji na rynku brytyjskim jednak z szeregiem zastrzeżeń; m. in. emisje zagraniczne są w dalszym ciągu zakazane.

STANY ZJEDN. AM.

SUBWENCJE POCZTOWE DLA ŻEGLUGI. — Shipping Board sprzedał ostatnio towarzystwom żeglugowym „Lykes Brothers Ripley Steamship Company” i „Trampa Interoccean Steamship Company” 50 statków morskich o nośności od 8.000 do 12.650 t. Cena sprzedaży wynosiła \$ 5 za tonnę dead weight.

Statki te mają wzmocnić żeglugę na liniach regularnych pomiędzy portami Zatoki Meksykańskiej, W. Brytanii, Wschodu i m. Śródziemnego. Tranzakcja ta jest ciekawa również z tego względu, że nabywcy mają otrzymać subwencję ze strony Rządu Stanów Zjednoczonych za przewóz poczty, wynoszącą \$ 2,5 miljn. Premja ta pozwoli nabywcom pokonać konkurencję zagraniczną bez większego wysiłku.

NIEMCY

UKŁADY KONTYNGENTOWE. — Wprowadzenie w życie niemieckiej reglamentacji przywozu niektórych artykułów rolnych w myśl projektu Rządu Rzeszy poprzedzone ma być przeprowadzeniem rokowań z państwami, specjalnie dotkniętymi tą reglamentacją, w pierwszym rzędzie z Belgją, Francją, Holandją, Danją i Włochami.

Dn. 1 b. m., po kilkodziennych roko-

waniach, osiągnięto porozumienie z Belgją, opierające się na następujących zasadach: Niemcy ograniczają import Belgji w zakresie pewnych jarzyn i kwiatów (o 40% w porównaniu do odpowiedniego okresu z r. ub.), kartofli i winogron (zmniejszenie o 65%), słoniny (o 60%), masła i sera (o 50%); wzamian za to Belgja otrzymuje: 1) klauzulę największego uprzywilejowania w zakresie ustępstw kontyngentowych, które przyznane zostaną przez Niemcy w rokowaniach z pozostałymi wymienionymi państwami oraz 2) zobowiązanie się Niemiec do niewysuwania żądań w stosunku do reglamentacji belgijskiej w zakresie przywozu drzewa, kartofli, śmietany i mleka.

Zawarcie układu z Belgją było o tyle łatwe, że kraj ten jest stosunkowo bardzo mało zainteresowany w eksporcie do Niemiec artykułów, które podlegają będą reglamentacji niemieckiej. Na ogólny przywóz Belgji do Niemiec w 1931 r., wynoszący RM 222 miljn., na artykuły te przypada zaledwie około RM 2 miljn. Inaczej, niewątpliwie, wyglądać będą rokowania z Holandją, Danją i Włochami, które specjalnie silnie dotknięte zostały reglamentacją niemiecką Import artykułów, objętych reglamentacją, wynosi w ogólnym imporcie tych państw do Niemiec od 20% do 50%. Nie jest wykluczone, że z państwami temi porozumienie wogóle nie zostanie osiągnięte (już w Hadze delegacja niemiecka nie zdołała przeprowadzić rokowań) i że reglamentacja w Niemczech wprowadzona zostanie kosztem poważnych zarządzeń restrykcyjnych ze strony zainteresowanych państw w stosunku do niemieckiego eksportu artykułów przemysłowych.

REWIZJA TRAKTATU HANDLOWEGO Z JUGOSŁAWJĄ A IMPORT JAJ — p. str. 1199.

¹⁾ P. K. Ostrowskiego, Prezesa Rady Naczelnej Związków Drzewnych.

CZECHOSŁOWACJA

POLITYKA KOMPENSACYJNA. — Dążenie do utrzymania aktywności bilansu handlowego i płatniczego było przyczyną wprowadzenia utrudnień importowych i reglamentacji dewizowej. Okazało się jednak rychło, że tego rodzaju krępowanie importu odbija się również ujemnie na wywozie. Aby więc wymianę ożywić, rzucono hasło zawierania między państwowych umów kompensacyjnych. Doświadczenia jednak odniesione w pierwszym układzie wymiennym z Węgrami (drzewo za trzodę) nie były dla Czechosłowacji najlepsze. Zawarty w sierpniu r. b. drugi układ kompensacyjny z Węgrami jest układem kompensacyjno-clearingowym. Podobny charakter nosi też układ z Grecją, natomiast układ z Jugosławiją jest już czystym układem clearingowym. Dążenia do zawierania układów kompensacyjnych między państwami znacznie już osłabiły, ze względu nie tylko na trudności w wyznalezieniu obiektów kompensacyjnych, ale także na wylaniającą się konieczność stwarzania do tego celu nowego aparatu administracyjnego. Dlatego też czynniki kompetentne starają się przerzucić cały ciężar i trud zawierania interesów kompensacyjnych na interesantów prywatnych, pozostawiając sobie tylko ostateczną aprobatę.

Do tych więc celów — ułatwienia w wyszukiwaniu obiektów kompensacyjnych i pośredniczenia u władz — powstały specjalne organizacje przy izbach handlowych, jak: „Kompensa” w Brnie, „Vymena” w Bratislavie, „Kompens” w Opawie, „Kompex” w Libercu i Olomuńcu.

Importer lub eksporter, nie umiejący sobie poradzić z trudnościami dewizowymi, zgłasza w takiej organizacji chęć kupna artykułu danego kraju zagranicznego lub wywozu doń swego produktu, prosząc o wyznaczenie odpowiedniego obiektu kompensacyjnego. Ponieważ organizacja taka posiada zwyczajnie szereg zgłoszeń na wywóz i przywóz, łączy więc dwa takie odwrotne podania i zgłasza je w komisji dewizowej, jako prywatny interes kompensacyjny, pobierając za to pewną prowizję. Podanie takie jest następnie oceniane w Min. Handlu, które następnie od celowości takiej wymiany wydaje opinię przychylną lub nie. Opinia ta nie jest jednak wiążącą dla komisji dewizowej, której członkowie, reprezentujący rozmaite resorty i Bank Narodowy, niejednokrotnie odrzucają interesy, zaaprobowane przez Min. Handlu. Oprócz powyższych organizacji (kompensacyjnych) szereg osób i firm prywatnych próbuje nawiązać łączność z firmami zagranicznymi i umówić się o wzajemną wymianę. Ponieważ podania o „kompensatę” zaczęły się coraz bardziej mnożyć, Bank Narodowy był zmuszony stworzyć w komisji dewizowej specjalny oddział kompensacyjny oraz wydać odpowiednie druki i przepisy (mówiąc nawiasem, zbyt biurokratyczne), dotyczące podań o pozwolenia na kompensatę.

Doświadczenia, poczynione z zawieraniem prywatnych interesów kompensacyjnych, nie są najlepsze. Załatwienie wniesionego podania trwa około 4 tygodni. Ocenianie, czy dany artykuł nadaje się z rozmaitych punktów widzenia do kompensaty — odbywa się stosownie do „potrzeb chwili”. Jedyną stałą wytyczną — to forsowanie wywozu rolniczego, a krępowanie jego przywozu. Ostatnio wysunięty został nawet projekt, aby import

plodów rolniczych do Czechosłowacji odbywał się tylko w drodze kompensacyjnej za wywóz również plodów rolniczych, jak: stółd, chmiel, jęczmień, nasiona koniczyny i t. d.

WŁOCHY

GOSPODARKA NAFTOWA. — Rozwój gospodarki naftowej we Włoszech postępuje naprzód pomimo kryzysu. Wskazują na to liczby rosnącego stale importu produktów naftowych, a mianowicie: w 1928 r. — 7,5 miljn. baryłek, w 1929 r. — 9,5 miljn., w 1930 r. ok. 11 miljn., w 1931 r. — przeszło 11 miljn.

Produkcja ropy własnej jest we Włoszech minimalna i wynosi ok. 16.000 t. Wiercenia poszukiwawcze, czynione w różnych miejscowościach Włoch, z dużymi nakładami, dały wyniki bardzo mierne, prawie żadne. Włochy, skazane na import obcych produktów naftowych, ratują się rozbudową własnego przemysłu rafineryjnego, który dzisiaj jest zdolny wytworzyć ok. 700 tys. bar. benzyny, 200 tys. bar. nafty oraz 400 tys. bar. olejów smarowych. Z tych liczb widzimy, że rozbudowa przemysłu rafineryjnego idzie w kierunku nie tylko całkowitej przeróbki ropy, lecz również szlachetnych półproduktów oraz rozbudowy urządzeń krakowych. Jak wszędzie w państwach, nie posiadających własnego przemysłu ropnego, tak i na rynku włoskim odbywa się silna walka konkurencyjna międzynarodowych koncernów naftowych. Poniższe zestawienie uprzytomni nam najlepiej, jakie zmiany zaszły w źródłach importu produktów naftowych do Włoch (w tys. baryłek):

	1929	1930	1931
Z. S. R. R.	2.367	3.234	3.657
Rumunja	1.913	2.913	2.573
Persja	1.201	1.416	1.738
Stany Zjedn.	2.760	2.010	1.568
Indje Holend.	714	781	512

Rzucą się w oczy przede wszystkim szybki spadek amerykańskiego importu, a silny wzrost importu sowieckiego, poza tem zaś poważna zwyżka importu perskiego i rumuńskiego.

W. Ł.

Z. S. R. R.

KRYZYS ŻYWNOŚCIOWY. — Od czasu głodu w latach 1920 i 1921 Rosja Sowiecka nie przeżywała tak ciężkiego pod względem aprowizacji okresu, jak roku bieżący. Rok przyszły zapowiada się też nie lepiej. Przyczyną takiego stanu rzeczy upatruje się w skolektywizowaniu rolnictwa, które nastąpiło w ostatnich 2 latach i które było właściwą rewolucją socjalną. Chłopi, pozbawieni indywidualnej własności, zmuszeni do oddawania państwu prawie całego plonu po cenach minimalnych dla zaopatrzenia miast i wojska, nie mają dostatecznego bodźca do pracy i pracują niechętnie i niedbale.

Lecz sytuacja nie byłaby tak krytyczna, gdyby do tej przyczyny nie przyłączyła się jeszcze inna: kryzys wszechświatowy. Mimo pozornej izolacji Z. S. R. R., kryzys fatalnie odbił się na jego finansach. Mianowicie, zakupy zagraniczne, niezbędne do zrealizowania planu pięcioletniego, są robione na kredyt z określonym terminem. Zagranica nie przyjmuje czerwonców, płaci się walutą obcą, nie rosyjską. Tę walutę

Sowiety uzyskują z eksportu, który — jak wogóle całe życie gospodarcze w Sowietach — jest z góry uplanowany na cały rok. W obliczeniach brane były pod uwagę ceny, istniejące na rynkach światowych w okresie układania planu. Tymczasem ceny spadły, i dla uzyskania tej samej sumy trzeba było wywieźć znacznie więcej produktów, niż początkowo zamierzano. W ten sposób ogołoco kraj z artykułów eksportowych, przede wszystkim ze zbóż. W niektórych miejscowościach zabierano prawie cały urodzaj, i dopiero później władze dostarczały nasion dla zasiewu.

W rezultacie tego stanu rzeczy obszar zasiewów w trzecim roku kolektywizacji był niższy niż w pierwszym i drugim, zwłaszcza jeśli chodzi o główne zboża. Np. pod pszenicę zasiano w r. b. o 3,3 miljn. ha mniej niż w 1931 r., a o 1,6 miljn. ha mniej niż w 1930 r., pod owies i jęczmień — o 2,2 miljn. ha mniej niż w 1931 r., a o 4,4 miljn. ha mniej niż w 1930 r. (tymczasem plan przewidywał ogólny wzrost o 4,6 miljn. ha). Najwięcej ucierpiały pod tym względem dzielnice najurodzajniejsze, produkujące pszenicę, artykuł eksportowy; o wiele zaś mniej te, które dają żyto, idące na użytek wewnętrzny. Np. na Ukrainie obsiano o 1,747 tys. ha mniej niż w 1931 r., w Zachodniej Syberji o 732 tys. ha, w okręgu Uralskim — o 389 tys. ha i t. d.

Kiedy władze zo jentowały się, że zbiory tegoroczne będą znacznie mniejsze od zeszłorocznych, i że samymi środkami administracyjnymi nie można zmusić chłopów do pracy, wydano szereg dekretów, mających na celu zachęcenie ludności rolniczej do intensywniejszej pracy; miało to być osiągnięte przez nadanie rolnikom prawa rozporządzania częścią zbiorów. A więc, dekretem z dn. 6/V r. b. zmniejsza się o 20% kontyngent zboża, mający być dostarczony państwu po cenach normowanych, i pozwala się na wolny obrót produktami, które pozostaną po dostarczeniu kontyngentu. Dekretem z dn. 10/V zmniejsza się kontyngent bydła o 50% i pozwala się na natychmiastowe rozpoczęcie wolnego obrotu produktami hodowlanymi. W obydwu dekreтах podkreśla się, że handel prowadzić może tylko wytwórca, pośrednictwo zaś będzie surowo karane. Przez to właśnie obecny system wolnego handlu ma się różnić od dawnego Nep'u, kiedy to dla zaopatrzenia ludności i ożywienia handlu pośrednik był tolerowany.

W związku z powyższymi dekretemi wydano szereg rozporządzeń wykonawczych, a w dn. 27/VI r. b. nowy dekret o „praworządności rewolucyjnej”. Ten ostatni zapowiada surowe kary dla osób urzędowych za nadużycie władzy w stosunku do kolchozów i do samodzielnych gospodarstw chłopskich.

Wprowadzenie w życie powyższych dekretów ma na celu zrekomensowanie rolnictwu strat, powstałych z oddawania państwu produktów po cenach normowanych, i zachęcenie do rozszerzenia produkcji. Wprawdzie na kampanję tegoroczną nie miały one wpływu. W r. b. obszar zasiewów był mniejszy niż w ubiegłym i poprzednim, gdy nie było jeszcze wolnego obrotu. Obniżenie o 20% ilości zboża, mającego być dostarczonem po cenach normowanych, nie przyniesie ulgi rolnictwu, gdyż zbiory tegoroczne będą znacznie mniejsze od zeszłorocznych (ilość, przeznaczona początkowo na kontyngent po cenach normowanych, miała

się równać zeszłorocznej). Nieco lepiej przedstawia się sprawa hodowli bydła. Zmniejszenie kontyngentu o 50% pozostawi pewną ilość bydła dla wolnego obrotu i może się przyczynić do poprawy sytuacji rolników.

Co się zaś tyczy dekretu o praworządności rewolucyjnej, zawiera on jakgdyby wewnętrzną sprzeczność, gdyż ilekroć władze centralne zażądają od miejscowych przeprowadzenia „planu”, sprzecznego z interesami chłopów, niema innego sposobu, jak użycie siły, czyli „nadużycie władzy”.

Najbliższa przyszłość pokaże, czy te połowiczne środki skłonią wieś do intensywniejszej pracy i zwiększenia produkcji rolnej. Jeśli nie — władze będą musiały robić dalsze ustępstwa na rzecz wolnego handlu. Coraz mniejsze ilości będzie można zabierać po cenach normowanych dla miast i na eksport. Ta ostatnia okoliczność z kolei doprowadzi do zahamowania wielkiego rozpędu przemysłowego, do „zmniejszenia tempa rozwoju”, które oddawna głosi t. zw. opozycja prawicowa — i może w konsekwencji spowodować głębsze zmiany w istocie ustroju sowieckiego.

S. K.

NOWA „PIATILETKA” PRZEMYSŁU NAFTOWEGO. — Przemysł naftowy w Z. S. R. R. rozwija się pomyślnie, ku czemu poważnym bodźcem są też łatwe warunki eksploatacji. Właśnie udanie się poprzedniego planu pięcioletniego skłoniło Rząd Z. S. R. R. do opracowania nowego planu, wprost gigantycznego. Według tego planu, przemysł naftowy Z. S. R. R. ma zająć z końcem 1937 r. pierwsze miejsce w wszechświatowej produkcji ropy, usuwając Stany Zjedn. Am. na drugie miejsce. Nowy plan pięcioletni w liczbach przedstawia się następująco:

1. — W dziale wierceń: 1933 r. — 1,732 600 m (wiercenia eksploatacyjne — 1,109.600 m, poszukiwawcze — 359.800 m. mieszane — 263.200 m), w 1937 r. zaś — 5,713.900 m (wiercenia eksploatacyjne — 4,031.800 m, poszukiwawcze — 824.300 m, mieszane — 857.800 m), w ciągu więc 5 lat ogółem miałyby się odwiercić 17,076.700 m; to wymagałoby, oczywiście, olbrzymich kapitałów na materiał wiertniczy. Roczny wzrost ilości uwierconych metrów wynosiłby 40—25%; odwiercenie takiej ilości wydaje się niewykonalne, zważywszy na dotychczasowe postępy coroczne, wahające się w granicach 10—12%.

2. — W dziale produkcji ropy: 1933 r. — 36 miljn. t, 1937 r. — 80·5 miljn. t, razem w ciągu 5 lat — 278 5 miljn. t. Tę produkcję mają dać następujące okręgi naftowe: Asneft, Grosneft, Majneft, Embaneft, Transkaukazja, Bekej, Dagestan, Kubań, Usbek, Turkmenja, Kałmucja, Środkowa Wołga, Ural, Uchta, Sachalin i Środkowa Syberja. Część tych okręgów już jest eksploatowana, inne okręgi, jak: Usbek, Ural, wkrótce będą eksploatowane; wszędzie znaleziono obfite pokłady ropy, a szczególnie korzystnie przedstawia się okrąg uralski, posiadający olbrzymie tereny naftowe, ciągnące się na 2.000 km. Osiągnięcie więc w 1937 r. produkcji 80 miljn. t przy znanem bogactwie naturalnem Z. S. R. R. jest możliwe nawet, o ile zawiódłoby wykonanie planu wierceń. Coroczny wzrost produkcji według dotychczasowego planu, wynoszący przeszło 20%, dałby właśnie,

produkcję ropy 80 miljn. t z końcem 1937 r.

3. — W dziale rafineryjnym: w 1933 r. — 27 miljn. t, w 1937 r. 69 miljn. t, w ciągu 5 lat — 234 5 miljn. t, w czem benzyny 50·5 miljn. t. Te liczby znajdują się pod wielkim znakiem zapytania, zważywszy na możliwości transportowe i budowy nowych rafineryj; zresztą sam plan liczy się z pewnemi trudnościami, uwzględniając w dostawie materiałów zależność od zagranicy, odnośnie niektórych urządzeń opatentowanych. Podkreślić należy wstrzymanie się od wytwórczości benzyn krakowych, gdyż przewidziana jej wytwórczość wynosi za ledwie ok. 22%, podczas gdy dzisiaj przemysł amerykański już otrzymuje z ropy ok. 50% benzyny. Główny nacisk w przeróbce ropy kładzie się na wytwórczość nafty oświetleniowej i motorowej oraz mazutu, wynoszącej do 70% przerobionej ropy. Wynika z tego, iż sfery rządzące Z. S. R. R. nie liczą na poważny rozwój elektryfikacji Państwa.

W. Ł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— W związku z pobytem na kopenhaskiej wystawie towarów angielskich szeregu polityków brytyjskich, podjęto rozmowy nad negocjacjami o przyszły traktat handlowy. Negocjacje te będą napotykać na liczne trudności.

— Poseł norweski w Londynie złożył propozycję podjęcia negocjacji traktatowych, które jednak rozpoczną się zapewne dopiero w listopadzie r. b.

— Reprezentanci naczelnych francuskich organizacji gospodarczych złożyli Ministrowi Handlu memoriał, wskazujący na niebezpieczeństwa, na jakie naraża przemysł francuski zbliżenie gospodarcze belgijsko-holenderskie.

— Pomiędzy Francją i Norwegią zawarto układ, który zmienia politykę cen norweskiego monopolu win w sensie przychylnym dla importu z Francji, oraz ułatwia eksport do Francji norweskich tłuszczów, nawozów sztucznych, konserw rybnych i żelaza surowego.

— W zawartej ostatnio grecko-jugosłowiańskiej umowie handlowej przewidziano oryginalny system wyrównywania należności z obrotów kompensacyjnych. Bank Grecji płacić będzie za import bonami, które następnie będzie można płacić za towar grecki, przywożony do Jugosławii.

— Kontyngenty belgijskie na masło od początku b. m. będą podniesione minimalnie o 25%.

— We Włoszech ogłoszono dekret, w myśl którego importerzy nie mogą przekazywać waluty do Niemiec i Jugosławii i obowiązani są odstępować jej eksporterom włoskim. W wypadku wyrównania w tej drodze należności eksporterów, udzielane będzie pozwolenie na przekazanie 25% (Niemcy) lub 10% sumy.

— Rząd turecki zapowiedział zniesienie ostatnich rygorystycznych przepisów, uzależniających wszelki (również surowcowy) import od dokonania wywozu. Wyznaczone

będą kontyngenty przywozowe surowców na ostatni kwartał r. b.

— W związku z małą skutecznością konferencji w Stresie Jugosławia przystąpi zapewne do dalszego ograniczania importu. Stosowanie reglamentacji dewizowej już obecnie działa w tym kierunku. Bank Narodowy zaniechał podtrzymywania kursu dinara i potwierdził jego spadek o 11%.

— W Brazylii obniżono o 50% cło na cement, wyrobę, blachy aluminiowe oraz kable i liny. Zniżki te otrzymywać będą importerzy po zobowiązaniu się do niepodnoszenia cen.

— W Holandji istnieje zamiar podniesienia stawek celnych o 50%, z przyczyn fiskalnych a nie protekcyjnych. Stawka 8% a. v., pobierana od większości wyrobów gotowych, podniesiona została dn. 19/XII r. ub. do 10% a. v., w myśl zaś projektów obecnych wynosiłaby ona 15% a. v.

— W Chile utworzono Instytut Handlu Zagranicznego. W przeciwieństwie do europejskich instytucji o podobnej nazwie ma to być tow. akcyjne z kapitałem 40 miljn. pesos, dokonujące tranzakcji bankowych i handlowych oraz zajmujące się propagandą eksportu chilijskiego.

— Wślad za innymi krajami utworzono w Szwecji biuro, mające centralizować tranzakcje kompensacyjne.

— W Estonii zamierzone jest nałożenie podatku na osoby, zakupuące dewizy w banku emisyjnym. Sumy odnośnie byłyby wypłacane w formie premii eksporterom, dostarczającym dewizy do Eesti Bank.

— Budżet litewski za pierwsze półrocze r. b. został wykonany w dochodach w 42·1% (zamiast 50%), a w rozchodach w 41·5%. W rezultacie powstała nadwyżka dochodów w kwocie 1·6 miljn. litów, osiągnięta dzięki znacznej kompresji wydatków. Jest to dowód dużej odporności kraju na kryzys i przeczornej polityki budżetowej.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

FRANCJA. — Nowe podwyżki celne. — Dekretem z dn. 16/IX r. b. zostały podwyższone stawki celne na owies, żyto, kukurydzę i kaszę do wysokości niżej podanej:

Poz. tar. celn.	Nazwa towaru	Taryfa: gene-ralna malna	fr. fr. od 100 kg
69	Owies:		
	ziarno	80°—	40°—
	ziarno śrutowane, zawierające więcej niż 10% mąki	118°—	59°—
	mąka	133°—	66°50
71	Żyto:		
	ziarno	80°—	40°—
	mąka	160°—	80°—
72	Kukurydza:		
	ziarno	80°—	40°—
	ziarno śrutowane, zawierające więcej niż 10% mąki	128°—	64°—
	mąka	144°—	72°—

ex 76 Kasza, grysik, kasza perłowa, kasza drobna i in. podobne wyroby z innego zboża niż pszenica orkisz . . . . . 160— 80—

Zboże w snopach opłaca cło od 30% swej wagi według stawki celnej, przewidzianej dla ziarna, kukurydza zaś w korbach — od 80% swej wagi w/g stawki dla odpowiedniego ziarna.

Równocześnie osobnym dekretem z dn. 16/IX r. b. podwyższone zostały także stawki celne na korek i wyroby korkowe. Ważniejsze z nich są następujące (we fr. fr. od 100 kg; pierwsza liczba oznacza stawkę taryfy generalnej, druga — stawkę taryfy minimalnej):

134 poz. t. c. — korek surowy i opłowany lub w płytach 160 i 40; 632 poz. t. c. — korek naturalny obrobiony: pół-obrobiony: w małych kawałkach lub kwadratach, do wyrobu zwykłych korków (bouchons) o dług.: 50 mm i wyżej 800 i 200, poniżej 50 mm 900 i 225; w kawałkach lub płytach, do wyrobu płaskich korków 560 i 140; całkowicie obrobiony: okrągłe tarcze, służące do zamykania naczyń, wkładki do kapsli i t. p. 1.800 i 450; korki (do butelek) o dług.: 50 mm i powyżej 1.600 i 400, poniżej 50 mm 1.800 i 450; arkusze również przycięte, także wkładki do butów również z tkaninami — od wartości — 75% i 25%; przedmioty osobno niewymienione, oraz inne jak korki do naczyń — od wartości — 75% i 25%.

Jest to już druga w obecnym roku podwyżka na wyroby korkowe, a mianowicie stawki celne na okrągłe tarcze korkowe i korki z poz. 632 t. c. oraz także wyroby z korka prasowanego z poz. 633 były już zmieniane dekretem z dn. 1/III r. b.

Szczegółowe uzasadnienie, załączone do dekretu, podwyższającego ochronę celną dla korka i wyrobów z niego, wskazuje na znaczny spadek cen korka surowego, wydatne zmniejszenie się produkcji tego surowca w Algierze oraz równoczesny wzrost przywozu nietylko surowca, ale również i wyrobów korkowych. Podwyżka stawek, wprowadzona w marcu, przyczyniła się wprawdzie do poprawy sytuacji w produkcji, nie wpłynęła jednak na zmniejszenie się importu, pochodzącego głównie z Hiszpanji i Portugalji, który w dalszym ciągu wzrasta.

Zaznaczyć należy, że Rząd uważa za pożądane podwyższenie równoczesne stawek celnych na linoleum, do którego wyrobu używa się również korka, podwyżka ta jednak nie mogła być uwzględniona w omawianym dekrete z uwagi na to, że stawki celne na ten artykuł związane zostały w traktacie z Niemcami, orz że nieobjęte są ustawą t. zw. „loi de cadenas”, uprawniającą Rząd do podwyższania ceł na niektóre wytwory, głównie produkty rolnej.

Należy liczyć się z możliwością podwyżki stawek celnych na linoleum w normalnej drodze ustawodawczej.

NIEMCY. — Świadczenia wywozowe. — Na jesieni r. b. wprowadzone zostały w Niemczech, podobnie jak w r. ub., wydawanie świadectw wywozowych (Ausfuhrscheine) przy wywozie pewnych gatunków zbóż i produktów przemysłowych; system ten zastąpił całkowicie stosowany dotychczas, przez szereg lat, system świadectw przywozowych (Einfuhrscheine).

System Einfuhrscheinów, stosowany w Niemczech już przed wojną, wprowadzony został ponownie po wojnie na jesieni 1925 r. Rozciągał się on początkowo na następujące artykuły: żyto, pszenicę orkisz, jęczmień, owies, grykę oraz strączkowe. Wysokość Einfuhrscheinu odpowiadała wysokości najniższego cła autonomicznego względnie konwencyjnego na odpowiednie artykuły. Świadczenia przywozowe przyjmowane były w ciągu okresu 9 miesięcy od daty wystawienia jako opłata cła przy przywozie wszystkich wyżej wymienionych produktów. Poza tem Einfuhrscheiny wydawane były przy wywozie produktów przemysłowych i słodowniczych; wysokość takiego świadectwa przywozowego odpowiadała cłom na odpowiednie gatunki zbóż, względnie roślin strączkowych; świadectwami temi mogły być opłacane cła przy przywozie zbóż i strączkowych, objętych systemem Einfuhrscheinów. W marcu 1928 r. system Einfuhrscheinów rozszerzony został na wywóz trzody chlewnej, mięsa wieprzowego oraz szynek, przyczem odnośna ustawa przewidywała stałą wysokość świadectw przywozowych (niezależnie od wysokości cła) ante artykuły: RM 16, 21 i 27. Świadczenia te były przyjmowane jako opłata cła za przywołone gatunki zbóż oraz strączkowe, objęte systemem Einfuhrscheinów.

Wszystkie powyższe postanowienia włączone zostały do niemieckiej ustawy o taryfie celnej (ustawa z grudnia 1902 r.).

Ustawą z kwietnia 1930 r. upoważniono Rząd Rzeszy do regulowania wysokości Einfuhrscheinów odmiennie, niż to zostało przewidziane w ustawie o taryfie celnej, oraz do rozciągnięcia systemu Einfuhrscheinów na bydło rogate, owce, mięso baranie oraz na wyroby z kartofli (z uprawnienia w stosunku do tego ostatniego artykułu Rząd Rzeszy nie skorzystał). Jednocześnie zastrzeżone jednak zostało, że obciążenie Skarbu Państwa z tytułu Einfuhrscheinów nie może być przy nowym systemie wyższe, niż było w poprzednim (1929/1930) roku budżetowym. Na mocy powyższej ustawy rozciągnięto system Einfuhrscheinów na bydło rogate, owce oraz mięso baranie (odpowiednie świadectwa przywozowe służyły jako opłata cła przy przywozie zbóż i strączkowych, objętych systemem). Wysokość Einfuhrscheinów została następnie szereg razy zmieniana i ustalana niezależnie od wysokości ceł na odpowiednie artykuły, przyczem w stosunku do większości produktów Einfuhrscheiny wydawane były tylko w ramach, ustalanych zgóry w zależności od sum, przeznaczonych na premjowanie kontyngentów. Z upoważnienia, otrzymanego w kwietniu 1931 r., co do rozciągnięcia systemu Einfuhrscheinów również na drzewo Rząd Rzeszy nie skorzystał.

System świadectw wywozowych (Ausfuhrscheine) wprowadzony został po raz pierwszy w sierpniu 1931 r. (rozporządzenie o zmianach celnych z 14/VIII 1931 r.) i odnosił się tylko do żyta, pszenicy i orkiszu. Polegał on na wydawaniu przy wywozie tych gatunków zbóż, skutecznym w okresie od końca sierpnia do 31/XII 1931 r., świadectw wywozowych, które uprawniały do przywozu tych samych ilości tego samego gatunku zboża w okresie aż do 31/VII 1932 r., w/g cła: dla pszenicy i orkiszu — RM 2 (cło autonomiczne normalne — RM 25) oraz dla żyta — RM 1 (cło autonomiczne normalne

RM 20). Równolegle utrzymany został przez pewien czas system Einfuhrscheinów na niektóre inne artykuły (produkty przemiałowe i słodownicze).

W marcu 1932 r. wydane zostało (wobec wygasających dn. 1/IV 1932 r. pełnomocnictw Rządu co do regulowania spraw Einfuhrscheinów) rozporządzenie Prezydenta Rzeszy (19/III 1932 r.), zmieniające dotychczasowy tekst ustawy o taryfie celnej w kierunku zastąpienia systemu Einfuhrscheinów systemem Ausfuhrscheinów, upoważniając Rząd Rzeszy: 1) do wydawania świadectw wywozowych na żyto, pszenicę, orkisz, jęczmień, owies, grykę, fasolę, groch, soczewicę, łubin, wykę — uprawniających do przywozu tej samej ilości tego samego produktu bez cła lub w/g cła niższego; 2) do wydawania Ausfuhrscheinów przy wywozie produktów przemiałowych i słodowniczych na odpowiednią (potrzebną do wytworzenia danego produktu) ilość zboża, względnie strączkowych, dających uprawnienia — jak pod p. 1. Zwierzęta oraz produkty hodowlane w systemie Ausfuhrscheinów nie zostały uwzględnione.

Na podstawie wymienione o rozporządzenia Prezydenta Rzeszy wydane zostało w dn. 6/VII r. b. rozporządzenie, obecnie obowiązujące, w zakresie stosowania Ausfuhrscheinów. Przewiduje ono: 1) wydawanie świadectw wywozowych przy wywozie żyta i prod. przemiału żyta w okresie od 1/VIII do 31/X r. b., uprawniających do bezcłowego przywozu odpowiedniej ilości żyta w okresie do 31/VII 1933 r., oraz w okresie od 1/XI 1932 r. do 31/I 1933 r. — uprawniających do przywozu odpowiedniej ilości żyta w okresie do 31/VII 1933 r. za opłatą cła RM 0'50; 2) wydawanie świadectw wywozowych przy wywozie pszenicy i orkiszu lub odpowiednich produktów przemiałowych: w okresie od 1/VII do 31/X r. b., uprawniających do bezcłowego przywozu pszenicy lub orkiszu w okresie do 31/VII 1933 r., oraz w okresie od 1/XI r. b. do 31/I 1933 r. — uprawniających do przywozu w okresie do 31/VII 1933 r. odpowiedni ilości pszenicy lub orkiszu za opłatą cła RM 0'75; 3) wydawanie świadectw wywozowych przy wywozie gryki i produktów przemiału gryki, uprawniających do bezcłowego przywozu gryki.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje od dn. 1/VIII r. b.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od 16 do 30 września r. b. kształtowały się następująco (w \$ za 100 kg):

	16—22/IX	23—30/IX	Wzrost (+) Spadek (-)
Pszenica:			
Berlin . . .	4'94	4'97	+ 0'6
Praga . . .	4'49½	4'49½	—
Chicago . . .	2'00	2'00	—
Buenos Aires	2'88	2'92½	+ 1'5
Liverpool . .	2'31½	2'32	—
Wiedeń . . .	4'84	4'84	+ 0'1
Hamburg . . .	2'27	2'22	- 1'9
Żyto:			
Berlin . . .	3'83	3'79	- 1'1
Praga . . .	3'17	3'17	—

Chicago . . .	1'34	1'34	--
Wiedeń . . .	3'45½	3'38	- 2'0
Hamburg . . .	1'68½	1'67	- 0'9

O w i e s :

Berlin . . .	3'30	3'28	- 0'7
Praga . . .	2'38½	2'42	+ 1'2
Chicago . . .	1'24	1'22	- 1'6
Buenos Aires	2'42	2'36	- 2'4
Liverpool . .	2'58½	2'47	- 4'4
Wiedeń . . .	2'74½	2'72	- 0'8
Hamburg . . .	1'83	1'82	- 0'4

J ę c z m i e ń b r o w a r o w y :

Berlin . . .	4'26	4'26	-
Praga . . .	2'61½	2'61½	-
Chicago . . .	1'40	1'42	+ 1'4
Wiedeń . . .	3'65	3'65	-
Hamburg . . .	1'62	1'63	+ 0'4

J ę c z m i e ń z w y k ł y :

Berlin . . .	4'04	4'04	-
--------------	------	------	---

BYDŁO I MIĘSO

— Sytuacja na obcych rynkach zbytu zwierząt rzeźnych została we wrześniu jak gdyby bardziej wyjaśniona. Pomimo, że praktycznie rynek czechosłowacki w niczym nie zyskał na swoim znaczeniu względem Polski jako odbiorca, to jednak istnieją coraz bardziej zdecydowane obiektywne podstawy do sądenia, iż jego pojemność na produkt polski wydatnie wzrosła. Zapasy hodowli krajowej w Czechosłowacji wyraźnie się kurczą, stwarzając tem samem większe możliwości importowe.

Rynek austriacki był nadal odbiorcą znacznego ponadkontyngentu z Polski, i — aczkolwiek zdaniem sfer fachowych — częściowe wyrównanie niedoboru hodowlanego w Austrii nastąpi za kilka miesięcy — to jednak należy przypuszczać że stan posiadania polskiego eksportu na tym rynku zostanie utrzymany.

Bardziej niepokojącym zjawiskiem było silne pogorszenie się koniunktury rynkowej w drugiej połowie września — wyrażające się w jednodniowym spadku cen o 25 gr. na kg.

Na rynku bekonomym w Anglii nastąpiło pogorszenie się nastrojów rynkowych wskutek zapowiadającego się wzrostu uboju w większości krajów eksportowych. W odniesieniu do produktu polskiego największe niebezpieczeństwo grozi ze strony Danii, która prawdopodobnie wydatnie zwiększy swoją produkcję. Należy przypuszczać, że przemysł polski wo-

bec tej sytuacji oraz wobec odczuwanego braku dobrego surowca zmniejszy na ten okres uboje. Opinia publiczna w Anglii jest żywo zainteresowana sprawą restrykcji przywozu bekonów, mających niedługo nastąpić. Panuje wyraźna rozbieżność poglądów co do formy ograniczenia przywozu: zasada kontyngentowania czy też wprowadzenia cła przywozowego będzie niedługo przedmiotem rozważania parlamentu angielskiego.

Wiedeń. — Urzędowe notowania — w szyl. austr. za 1 kg wynosiły świnie mięsne cięższe 1'40—1'70, — lżejsze 2'00, — prima słoninowe 1'65 — 1'70, chłopskie 1'55 — 1'70, — stare 1'45 — 1'50, — angielskie krzywki 1'55 — 1'70.

Praga. — Notowania — w Kcz. za 1 kg żywej wagi bez podatku krajowego wynosiły: woły 3'00 — 6'00, stadniki 2'40 — 4'80, krowy 1'70 — 5'25, jałówki 3'00 — 3'50, świnie krajowe 7'00 — 9'25, — słowackie 7'80 — 9'50, bałony jugosłowiańskie 9'30 — 11'00. Tendencja spokojna.

London. — Na rynku bekonów notowano oficjalnie — w sh za 1 cwt: bekony duńskie sizeable Nr. 1 68, — Nr. 2 67, — Nr. 3 66, — ciężkie Nr. 1 68, — Nr. 2 67, — szóstki Nr. 1 66, Nr. 2 66, szwedzkie sizeable Nr. 1 66, — Nr. 2 65, — ciężkie Nr. 1 66, — Nr. 2 65, holenderskie sizeable Nr. 1 54 — 58, — Nr. 2 54 — 57, — Nr. 3 53 — 56, — ciężkie Nr. 1 54 — 58, — Nr. 2 53 — 57, — szóstki Nr. 1 54 — 56, — Nr. 2 54 — 56, polskie sizeable Nr. 1 55, — Nr. 2 54, — Nr. 3 52, — ciężkie Nr. 1 54, — Nr. 2 53, — szóstki Nr. 1 50, — Nr. 2 50, litewskie sizeable Nr. 1 57, — Nr. 2 56, Nr. 3 54, — ciężkie Nr. 1 56, — Nr. 2 55, — szóstki Nr. 1 52, — Nr. 2 52. Tendencja zniżkowa.

JAJA

— Ostatnio notowana mocna tendencja na rynku jajczarskim wyraziła się we wrześniu w dalszym wzroście cen. Ceny jaj w krajach rolniczych, importujących jaja bez ograniczeń kontyngentowych, wzrosły o 20% w porównaniu do ubiegłego okresu sprawozdawczego, w krajach, ograniczających dowozy drogą kontyngentowania, jak Francja, Czechosłowacja i t. p. — o 50 — 100%.

Pomimo powszechnie malejącej produkcji jaj i rosnącego zapotrzebowania, zarysowała się tendencja do dalszych

ograniczeń przywozu w krajach importujących. Włochy znowu podniosły cło na jaja polskie do wysokości 145 lirów brutto od skrzyni eksportowej. Wskutek tego zarządzenia eksport do Włoch stał się nierentownym.

Czechosłowacja pomimo znacznego wzrostu cen i zapotrzebowania stosuje nadal rygorystyczne ograniczenia przywozowe, dążąc do samowystarczalności.

Kontyngenty wwozowe, przyznawane Polsce przez Francję, są znikomo małe i wynoszą zaledwie 10% ilości z 1931 r.

W Austrii przydziały dewizowe redukcją eksport polski do 10% dotychczasowych rozmiarów.

W Anglii ma nastąpić dalsze podwyższenie cła wwozowego do wysokości 30% ad. v., co niepomierne utrudni zbyć jaj na tym rynku.

Z wyżej wyluszczonej powodów eksport polski w r. b. zmalał o 50%.

Berlin. — Urzędowe notowania — w fen. za 1 szt. w hurcie franco wagon: jaja krajowe świeże do picia ponad 65 g 9½, — 53 — 60 g 8½ — 8¾, duńskie 17 — 18 lbs 8 — 8¾, — 15½ — 16 lbs 7¾, — lekkie 7¼, holenderskie wagi 60 — 65 g 8, — 57 — 58 g 7½, rumuńskie 6 — 6½, węgierskie 6¼, jugosłowiańskie 6¼, polskie normalne 5¾ — 6¼, rosyjskie normalne 5¾ — 6¼.

Wiedeń. — Notowano na oficjalnej giełdzie — w szyl. austr. za 10) szt. z cłem fr. Wiedeń: jaja świeże krajowe z dalszych miejscowości 14'25, — wiejskie okoliczne 16'50, węgierskie oryg. 13'50, — stemplowane 13'50, świeże jugosłowiańskie 13'75, polskie 51/52 kg 13'00, — 48/51 kg 12'00.

London. — Notowania urzędowe — w sh za 120) sztuk wynosiły: jaja angielskie specials 19, — standard 18, — średnie 16, duńskie 17'5 — 18 lbs 14 — 14/3, — 15'5 — 16 lbs 12/9 — 13, 13'5 — 14 lbs 12 — 12/3, holenderskie świeże brunatne 18 lbs 15/3 — 15'9, — zwykłe 18 lbs 14 6 — 15, — 15'5 lbs 12/6 — 13, polskie świeże poznańskie o wadze 57/62 kg 10/3 — 10'9, inne polskie 54/57 kg 8/9 — 9/3, — 51/54 kg 8/4½ — 8/9, — 48/51 kg 7/10 — 8/9, — czerwone 6/4 — 6'9, australijskie 18 lbs 14, — 17 lbs 13, — 15'5 lbs 12/6 — 13/6. Tendencja nieco słabsza. Pomimo niższych cen zapotrzebowanie na jaja kontynentalne zmniejszyło się.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwycz.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: CZESŁAW PECHÉ

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Sekretarz Redakcji: BOHDAN WITWICKI

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXIV 149: „Róża Weller i S-ka” w Warszawie, Nalewki 23, sklep nr. 81. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych. Wspólnicy: Ruchla vel Róża Weller, Jankiel-Symcha Gutgold, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 8 kwietnia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są oboje wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, na wekslach i czekach, umowy i pełnomocnictwa podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIV 150: „Abram Frydman” w Warszawie, Rynekowa 1. Drobna sprzedaż zegarów. Istnieje od 1927 r. Właściciel Abram-Benjamin Frydman z Warszawy. Pomędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chają z domu Rajchman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 10 kwietnia 1906 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 151: „Esfera” Estera Lichtig” w Warszawie, Franciszkańska 36. Drobna sprzedaż towarów norymberskich. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Estera-Chana Lichtig z Warszawy.

R. H. A XXXIV 152: „Josef Hofnung” w Warszawie, Radzymińska 30. Drobna sprzedaż artykułów mydlarskich. Istnieje od 1930 r. Właściciel Josef-Lejb Hofnung z Warszawy.

R. H. A XXXIV 154: „Piekarnia Nowoukraińska Wacław Fortuński” w Warszawie, Łucka 27. Istnieje od 1932 r. Właściciel Wacław Fortuński z Warszawy.

R. H. A XXXIV 155: „Remawil” Julian Wilczur” w Warszawie, Przejazd 11. Fabryka kapeluszy. Istnieje od 1932 r. Właściciel Julian Wilczur z Warszawy. Czesławowi Mateckemu z Warszawy, Leszno 77 udzielono prokury. Pomędzy właścicielem firmy a małżonką jego Heleną z domu Samet nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 12 grudnia 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 156: „Adam A. Janiak i S-ka, Spółka Firmowo-Komandytowa” w Warszawie, Krak.-Przedm. 13. Zakład perfumeryjno-fryzjerski z detaliczną sprzedażą galanterji. Wspólnicy: Adam Janiak, Leon Skrzypkowski, Leonard Pless, Mikołaj Sójka, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowo-komandytowa rozpoczęła czynności dnia 1 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest Adam Janiak. Wszelkie zobowiązania, weksle, obligi, kontrakty, pełnomocnictwa, przekazy, чеки, podpisuje Adam Janiak łącznie z jednym z pozostałych wspólników firmowych pod stemplem firmy. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek, towarów, tudzież korespondencję niezawierającą zobowiązań podpisuje Adam Janiak samodzielnie. Wspólnikiem komandytowym jest Julja Hartman z Warszawy z wkładem 20.000 zł.

R. H. A XXXIV 157: „Hena Dusznicka” w Warszawie, Śródkrzyska 46. Sprzedaż ubiorów męskich. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Hena-Małka Dusznicka z Warszawy. Pomędzy Herszkiem Dusznickim a małżonką jego Heną-Małką Szop z domu Abelman, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 sierpnia 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 158: „Dom Bankowy Wincenty Wolański” w Warszawie, Nowy-Swiat 19. Istnieje od 1920 r. Wspólnicy: Aurelja Wolańska, nieletni Janusz Wolański, oboje z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Wincentym Wolańskim oraz z tytułu nabycia przez Aurelję Wolańską od pozostałych spadkobierców Adama Wolańskiego, Janiny Romejko, Feliksy Hałikowej i Antoniny-Heleny Kadonowej ich praw spadkowych. Na mocy uchwały Rady Familijnej z dnia 12 listopada 1927 r. zatwierdzonej decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19/20 grudnia 1927 r. pełnomocnikiem do prowadzenia przedsiębiorstwa spadkowego i wykonywania wszelkich czynności prawnych ustanowiona została Aurelja Wolańska.

R. H. A XXXIV 159: „Standard Narzędzia” Rozenberg i Rojai” w Warszawie, Bonitraterska 11/13. Wytwórnia narzędzi rzemieślniczo-technicznych. Wspólnicy Mordka Rozenberg, Izaak Rojał, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 marca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, чеки, umowy, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odboru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i należności, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomędzy Mordką Rozenbergiem a małżonką jego Małką z domu Wagner nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 6 lipca 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomędzy Izaakiem Rojałem a małżonką jego Rywką-Roją z domu Hercek nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 15 stycznia 1929 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 160: „Bar pod Wielopolem” Giersztajn i Gelbilam” w Warszawie, Skórczana 4. Wspólnicy: usamowlonych i przesyłek podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 6 lutego 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są oboje wspólnicy. Weksle, żyra, wekslowe, чеки, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odboru sum pieniężnych i przesyłek podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIV 161: „Artykuły Gorseciarsko-Galanteryjne „Sanitas” Emanuel Marody” w Warszawie, Chmielna 10 m. 23. Istnieje od 1929 r. Właściciel Emanuel Marody z Warszawy.

R. H. A XXXIV 163: „Zakłady Przemysłowe „Rozalin” Icek Kagan” w osadzie Rozalin gm. Kąty. Istnieje od 1932 r. Właściciel Icek-Wulf Kagan z Baniochy gm. Kąty pow. Grójcecki.

R. H. A XXXIV 164: „Gustaw Lyon” w Berlinie, Schmidstrasse 19/20. Oddział w Warszawie. Bielańska 6. Skład druków. Właściciel Louis Joseph z Berlina.

R. H. A XXXIV 166: „Dom Handlowy Manas Rozenberg” w Warszawie, Gęsia 7. Detaliczny i hurtowy handel towarami manufakturowymi. Istnieje od 1932 r. Właściciel Manas Rozenberg z Warszawy. Pomędzy właścicielem firmy a małżonką jego Małką Goldsztein z domu Openheim nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 27 marca 1924 r. ustalający wyłączność majątku.

R. H. A XXXIV 167: „Przedsiębiorstwo Budowlane Inżynier K. Kamocki i J. Paczuski” w Warszawie, Aleja 3-go Maja 2. Prowadzenie wszelkiego rodzaju robót budowlanych. Wspólnicy: Kazimierz Kamocki, Józef Paczuski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 7 maja 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważniony jest każdy ze wspólników. Firmę spółki pod jej stemplem na wszel-

kich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze współników samodzielnie.

R. H. A XXXIV 169: „**Virginja Rotensztejn i Bracia Najgebirt**” w Warszawie, Towarowa 46. Wyprawalnia i farbiarnia futer. Wspólnicy: Chemja Rotensztejn, Lipa Najgebirt, Józef Najgebirt, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lutego 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy trzej wspólnicy. Wszelkie zobowiązania dłużne spółki jako to weksle, indosy, rewersy, oraz prokury podpisuje Chemja Rotensztejn łącznie z jednym z pozostałych współników. Umowy, czeki, pełnomocnictwa, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, przekazów, korespondencji pieniężnej, oraz wszelkie zobowiązania z wyjątkiem zobowiązań dłużnych i prokur podpisuje Chemja Rotensztejn. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów, korespondencji zwykłej i poczonej podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Józefem Najgebirtem a małżonką jego Szejną-Gitlą z domu Liwyszyc nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 4 lutego 1931 r. ustalający rozdzielną majątku i wspólność dorobku.

R. H. B XXXIV 170: „**Mechaniczna Fabryka Obuwia „En-Zet” R. Nirenberg i J. Zubiński**” w Warszawie, Śto-Jerska 32. Fabryka obuwia mechanicznego. Wspólnicy: Rachmil Nirenberg, Józef Zubiński, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 11 maja 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, indosy, podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych, pokwitowania z odbioru pieniędzy i wszelkiego rodzaju przesyłek poleconych i wartościowych podpisuje jeden ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIV 171: „**Biuro dla Międzynarodowego transportu „Weteks” Władysław Trzebiński**” w Warszawie, Mokotowska 57 m. 12. Właściciel Władysław Trzebiński z Warszawy.

R. H. A XXXIV 172: „**Józef Kasperski**” w Warszawie, Wspólna 17. Roboty melioracyjno-drogowo-budowlane. Istnieje od 1932 r. Właściciel Józef-Bogusław-Marjan Kasperski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 173: „**Zakup Bydła i Sprzedaż Mięsa Moszek Bursztyn, Elrom Szyfka i Jozek Bursztyn**” w Warszawie, Namiestnikowska 2. Wspólnicy: Moszek Bursztyn, Josef vel Jozek Bursztyn, Elrom Szyfka, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy ze współników. Weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa i prokury oraz wszelkie zobowiązania podpisują wszyscy trzej wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru należności podpisuje Moszek Bursztyn. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji przesyłek i ładunków podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Josephem-Menachem Bursztynem a małżonką jego Elwirą z domu Singer nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 6 listopada 1929 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 174: „**Aron-Józef Rappaport**” w Warszawie, Leszno 51 m. 5. Skup zawodowy drzewa. Istnieje od 1924 r. Właściciel Aron-Józef Rappaport z Warszawy.

R. H. A XXXIV 175: „**B. Isajew i W. Jaroszewski**” w Warszawie, Freta 15. Handel wszelkiego rodzaju artykułami spożywczymi. Wspólnicy: Bazyli Isajew, Wincenty Jaroszewski, obaj z Warszawy. Irene Kozłowskiej z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie ze współnikiem Bazylim Isajewym. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 14 kwietnia 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób

upoważnieni są obaj wspólnicy. Akty notarialne, czeki, weksle i inne zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie lub jeden ze współników łącznie z prokurentem. Korespondencję zwykłą, rachunki i wszelkie pokwitowania podpisuje jeden ze współników lub prokurent.

R. H. A XXXIV 177: „**Moszek Szydłower**” w Warszawie, Długa 59. Sprzedaż papieru i materiałów piśmiennych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Moszek Szydłower z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Dwojrą z domu Szydłower nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 20 kwietnia 1905 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 178: „**Fajbusz Krotowski**” w Warszawie, Nalewki 26. Drobną sprzedaż pończoch, trykotaży i galanterji. Istnieje od 1932 r. Właściciel fajbusz-Woli Krotowski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 179: „**Magazyn Obuwia „Helob” A. Obremski i M. Helman**” w Warszawie, Zamenhofska 44. Drobną sprzedaż obuwia w sklepach przy ul. Zamenhofska 44 i Sto-Krzyżskiej 6. Wspólnicy: Arja Obremski, Mojsze-Hersz Helman, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 6 kwietnia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, zobowiązania pieniężne, weksle, żyra na wekslach, czeki, pełnomocnictwa, prokury podpisują obaj wspólnicy łącznie. Rachunki, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji, należności i towarów podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Mojsze-Herszem Helmanem a małżonką jego Fajgą-Rywką z domu Obremską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 16 lutego 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 180: „**Fajwel Rotsztejn**” w Żyrardowie, ul. 1-Go Maja 23. Sprzedaż obuwia. Istnieje od 1914 r. Właściciel Fajwel Rotsztejn z Żyrardowa.

R. H. A XXXIV 181: „**Wężowiec Chuna Rapoport**” w Warszawie, Puławska 65. Drobną sprzedaż artykułów nabiałowych i spożywczych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Chuna Rapoport z Warszawy.

R. H. A XXXIV 182: „**Chaja Nickin**” w Warszawie, Nowolipie 68. Drobną sprzedaż forn'erów i dykt. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Chaja Nickin z Warszawy. Pomiędzy Samuelem-Jakobem Nickinem a małżonką jego Chają z domu Pentelką nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 24 czerwca 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 183: „**Józef Wesoly**” w Warszawie, Burakowska 13 m. 4. Przedsiębiorstwo robót budowlanych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Józef Wesoly z Warszawy.

R. H. A XXXIV 184: „**Piekarnia Zdrowia Herman Hörauf**” w Warszawie, Pańska 77. Piekarnia. Istnieje od 1925 r. Właściciel Herman-Michał Hörauf z Warszawy.

R. H. A XXXIV 185: „**Adolf Brodzki**” w Warszawie, Jerozolimska 39. Dzierżawa zakładu fryzjerskiego, oraz drobną sprzedaż kosmetyków. Istnieje od 1930 r. Właściciel Adolf Brodzki z Warszawy.

R. H. A XXXIV 186: „**Szlama Gutgold**” w Warszawie, Gęsie 1. Sprzedaż chustek i manufaktury. Istnieje od 1932 r. Właściciel Szlama Gutgold z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Blimą-Rajzlą z domu Finkelsztejn nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 listopada 1908 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 187: „Eugenjusz Kalinowski” w Warszawie, Żórawia 33. Pracownia kuśn ersko-krawiecka. Istnieje od 1932 r. Właściciel Eugenjusz Kalinowski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 188: „Binem Radzanowicz” w Warszawie, Elektoralna 14. Przedsiębiorstwo budowlane. Istnieje od 1931 r. Właściciel Binem Radzanowicz z Warszawy.

R. H. A XXXIV 189: „Efkoper” Sura Koper” w Warszawie, Puławska 43/45. Drobn a sprzedaż materiałów budowlanych, stolarskich i opałow ych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Sura-Rywka Koper z Warszawy. Fiszlowi Koperowi z Warszawy udzielono prokury. Pomiędzy Fiszlem Koperem, a małżonką jego Surą-Rywką z domu Zygler nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 16 sierpnia 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 190: „H. Murland” w Warszawie, Franciszkańska 20. Drobn a sprzedaż skór. Istnieje od 1917 r. Właściciel Hersz-Aron Murland z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Gołą-Perłą z domu Basz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 stycznia 1916 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 191: „J. Kapułkin i K. Lew” w Warszawie, Gęsia 3. Handel tkaninami bawełnianymi, wełnianymi i jedwabnymi. Wspólnicy: Jankiel Kapułkin, Kielman Lew, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 maja 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Umowy, weksle, pełnomocnictwa, czeki, żyra, przekazy, prokury i wszelkie zobowiązania pożyczkowe podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, przesyłek, przekazów i korespondencji podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Janklem Kapułkinem a małżonką jego Chjeną-Brajną z domu Nickimk n nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 listopada 1913 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 192: „Josek Frydman” w Warszawie, Chłodna 25. Kawalnia. Istnieje od 1918 r. Właściciel Josek Frydman z Warszawy.

R. H. A XXXIV 193: „Fajwel Kahan” w Warszawie, Gęsia 3. Sprzedaż manufaktury. Istnieje od 1930 r. Właściciel Fajwel Kahan z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Zeldą z domu Nagdymen, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 sierpnia 1927 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 194: „La Martre” Michel Wildman” w Warszawie, Moniuszki 3 m. 24. Pracownia kuśnierska. Istnieje od 1925 r. Właściciel Michel Wildman z Warszawy.

R. H. A XXXIV 195: „Kolektura Loterii Państwowej „Złote Runo” Rubin Minkowski” w Warszawie, Nalewski 31. Istnieje od 1931 r. Właściciel Rubin Minkowski z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chawą-Cheną z domu Lipskiej nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 25 kwietnia 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 196: „Fortuna” Chaja Landstein” w Warszawie, Sto-Krzyska 22. Drobn a sprzedaż wyrobów tytoniowych, oraz kolektura loterii państwowej. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Chaja Landstein z Warszawy.

R. H. A XXXIV 197: „Michał Bacewicz” w Warszawie, Żórawia 24 m. 17. Dział dezynfekcji aparatów telefonicznych przy Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej.

Istnieje od 1932 r. Właściciel Michał Bacewicz z Warszawy. R. H. A XXXIV 198: „Egoba” Nowości Biurowe Egon Bauer” w Warszawie, Marszałkowska 94. Handel artykułami biurowymi i wyrobami z papieru. Istnieje od 1932 r. Właściciel Egon Bauer z Wiednia.

R. H. A XXXIV 199: „Moszek Mühlstejn” w Warszawie, Franciszkańska 29. Drobn a sprzedaż skór. Istnieje od 1919 r. Właściciel Moszek Mühlstejn z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Ides z domu Gurowicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 lutego 1912 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 201: „Zakład Kosmetyczny „Hedda” Jadwiga Kupść i Spółka” w Warszawie, Szpitalna 5. Wspólniczki: Jadwiga Kupść, Józefa Kupść, Konstancja Kupść, wszystkie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 22 marca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnione są: Jadwiga Kupść i Józefa Kupść. Wszelkie zobowiązania podpisują obie wspólniczki upoważnione do reprezentowania spółki łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i przekazów podpisuje jedna ze wspólniczek. Podpisy w nny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXIV 202: „Maison Gustawa” Gustawa Majerson” w Warszawie, Kłucza 36. Pracownia kapeluszy damskich. Istnieje od 1914 r. Właścicielka Gustawa Majerson z Warszawy.

R. H. A XXXIV 203: „Skład Kawy i Herbaty Aleksander Godzjaszwili”, w Warszawie, Marszałkowska 81b. Istnieje od 1932 r. Właściciel Aleksander Godzjaszwili poprzednio używający nazwiska „Godzijek” z Warszawy. Hoża 50. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Ireną z domu Kurdwanowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 13 września 1919 roku, ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 204: „Spółka Ekspedycyjno-Handlowa Stanisław Szulczyński i S-ka” w Warszawie, Długa 17. Przedsiębiorstwo ekspedycyjno-handlowe, obejmujące przewóz towarów i dział clenia oraz wszelkiego rodzaju transakcji handlowych. Wspólnicy: Stanisław Szulczyński, Stanisław Modzelewski, Apolinary Zarzycki, Bronisław Hirszbein, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 12 kwietnia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są: Stanisław Szulczyński i Bronisław Hirszbein. Weksle, czeki, umowy, zobowiązania, pełnomocnictwa i t. p. podpisują pod stemplem firmy obaj wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki łącznie, lub jeden z nich łącznie z prokurentem. Korespondencję i dokumenty nie zawierające zobowiązań podpisuje każdy ze wspólników upoważnionych do reprezentowania spółki samodzielnie lub prokurent pod stemplem firmy. Pomiędzy Stanisławem Modzelewskim a małżonką jego Barbarą z domu Lipko nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 25 października 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku Pomiędzy Bronisławem Hirszbeinem a małżonką jego Etlą-Dwoirą z domu Puchalską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 10 czerwca 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 206: „Bielizool” Moszek Flint” w Warszawie, Targowa 54, budka 19. Drobn a sprzedaż bielizny. Istnieje od 1932 r. Właściciel Moszek Flint z Warszawy.

R. H. A XXXIV 207: „A. A. Homan, St. Jezierski i Spółka” w Warszawie, Belańska 16. Budowa oraz przeróbka i naprawa organów kościelnych i koncertowych oraz fisharmonji. Wspólnicy: Antoni-Adolf Homan, Stanisław Jezierski, Antoni Grzegorzewicz, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 23 kwietnia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, pełnomocnictwa i umowy podpisują dwaj którykolwiek wspólnicy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy i towarów podpisuje

każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy

R. H. A XXXIV 208: „**K. Kowalewski**” w Warszawie, Piękna 15. Drukarnia. Istnieje od 1854 r. Spadkobiercy zmarłego Jana-Karola Kowalewskiego: Jerzy-Józef Kowalewski, Janina Kowalewska, Jan Kowalewski, Marja Kowalewska, dożywotniczka wdowa Bronisława Kowalewska, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Janie-Karolu Kowalewskim. Do reprezentowania przedsiębiorstwa upoważnieni są: Jerzy-Józef Kowalewski i Jan Kowalewski z tem, że firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują obaj Kowalewscy łącznie lub jeden z nich łącznie z prokurentem. Janowi Zambrzyckiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. A XXXIV 213: „**Zcharja Frydman**” w Warszawie, Dzielna 5. Pracownia wyrobów papierowych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Zcharja Frydman z Warszawy.

R. H. A XXXIV 214: „**Zakłady Mleczarskie „Mazowsze” Stefan Ziemiński**” w Warszawie, Niecała 3. Istnieje od 1932 r. Właściciel Stefan-Apolonjusz Ziemiński z Warszawy.

R. H. A XXXIV 215: „**Bar Janówka Janina Jaworska**” w Warszawie, Chmielna 43. Restauracja. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Janina-Emilja Jaworska z Warszawy.

R. H. A XXXIV 216: „**Dom Handlowy Andrzej Paczowski**” w Warszawie, Wspólna 26. Eksport i import surowców i artykułów przemysłowych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Andrzej Paczowski z Warszawy. Wacławowi Nowickiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXXIV 217: „**Wydawnictwo Książek „Uniwersum” Chil Halpern**” w Warszawie, Nalewki 23 m. 142. Istnieje od 1932 r. Właściciel Chil Halpern z Warszawy.

R. H. A XXXIV 218: „**Mojsiej Gniazdo**” w Pułtusk, ul. 3-go Maja 11. Sprzedaż materiałów białych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Mojsiej-Samuel Gniazdo z Pułtusk.

R. H. A XXXIV 219: „**Skład Materiałów Aptecznych „Pod Kopernikiem” Szlama Fraidsztern**” w Warszawie, Tamka 45. Drobną sprzedaż materiałów aptecznych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Szlama Fraidsztern z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Rywką z domu Berkman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 kwietnia 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 209: „**Laski” Rywka Margolis we wsi Laski gm. Młociny**”. Skład materiałów budowlanych i opałowych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Rywka Margolis ze wsi Laski gm. Młociny pow. warszawskiego.

R. H. A XXXIX 210: „**Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Józef Szamborski**” w Warszawie, Ślińska 52. Istnieje od 1932 r. Właściciel Józef-Zygmunt Szamborski z Warszawy.

R. H. A XXXIV 211: „**Michał Popiel**” w Warszawie, Nowy Świat 64. Skład apteczny. Istnieje od 1932 r. Właściciel Michał-Marjan-Józef Popiel z Warszawy.

R. H. A XXXIV 212: „**Laboratorium Chemiczno-Kosmetyczne „Alfa” inż. Dyonizy Cweigenhaft**” w Warszawie, Ciepła 22. Istnieje od 1932 r. Właściciel Dawid vel Dyonizy Cweigenhaft z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Kazimierą-Marją z domu Zylberbaum nastąpił układ na mocy

intercyzy z dnia 26 września 1910 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 220: „**Łaja Frajdenrajch**” w Warszawie, Elekoralna 41. Drobną sprzedaż okryć damskich. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Łaja Frajdenrajch z Warszawy.

R. H. A XXXIV 221: „**Henryk Belegrad**” z Warszawy, Nowolipie 18. Sprzedaż wyrobów patentowanych (grzebieni The Regent Trading Company). Istnieje od 1932 r. Właściciel Henryk Belegrad z Warszawy.

R. H. A XXXIV 222: „**Zofja Babicz**” z Warszawy, Trębacka 9. Sprzedaż wyrobów firmy „Bracia Babicz” fabryki luster. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Zofja Babicz z Warszawy.

R. H. A XXXIV 223: „**Nuta-Aron Gester**” w Warszawie, Gęsia 33. Sprzedaż papieru. Istnieje od 1932 r. Właściciel Nuta-Aron Gester z Warszawy.

R. H. A XXXIV 224: „**Polskie Biuro Prawnicze Dyplomowany Prawnik Karol Walc**” w Warszawie, Piękna 40. Istnieje od 1932 r. Właściciel Karol-Henryk Walc z Warszawy.

R. H. A XXXIV 125: „**Skład Futer „A. M. S.” Tauba Fuks**” w Warszawie, Miodowa 25. Skład futer i konfekcji futrzanej. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Tauba Fuks z Warszawy.

R. H. A XXXIV 226: „**Drobną Sprzedaż Pończoch i Rękawiczek Josef Goldfinger**” w Warszawie, Nalewki 23. Istnieje od 1931 r. Właściciel Josef-Lejb Goldfinger z Warszawy.

R. H. A XXXIV 227: „**Spółka Rzemieślniczo-Jubilerska J. Ajzensztark, S. Tenenbaum i L. Wajcman A. T. W.**” w Warszawie, Nowolipki 51. Pracownia rzemieślniczo-jubilerska. Wspólnicy: Izrael-Wolf Ajzensztark, Salomon Tenenbaum, Luzer Wajcman, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 29 marca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy ze współników. Weksle, wszelkie zobowiązania i żyra na wekslach podpisują trzej współnicy łącznie. Przekazy i czeki podpisuje dwóch współników łącznie. Rachunki, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiej korespondencji nie włączając pieniężnej, przesyłek, towarów i ładunków podpisuje każdy współnik. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Pomiedzy współnikiem Luzerem Wajcmanem a małżonką jego Chają vel Heleną z domu Dajcz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 1 grudnia 1926 r. ustalający rozdzielną wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 228: „**Gloria” Ajzyk Appel**” w Grodzisku Mazowieckim, 11 Listopada 4. Sprzedaż towarów toaletowych i galanterijnych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Icek-Ajzyk Appel z Grodziska Mazowieckiego. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Chaną z domu Zylberberg vel Zilberberg nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 marca 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 229: „**Mistrz Blacharski J. M. Ciechanowiecki i Z. Kąkol**” w Serocku, Rynek 18. Roboty blacharskie. Wspólnicy: Szlama-Zelman Kąkol i Icek-Majer Ciechanowiecki, obaj z Serocka. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 15 maja 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpiswania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest każdy ze współników samodzielnie.

R. H. A XXXIV 231: „**Vita” Marjem Szwarcwald**” w Warszawie, Krochmalna 51. Drobną sprzedaż materiałów aptecznych. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Marjem Szwarcwald z Warszawy. Pomiedzy Chaimem Szwarcwaldem a małżonką jego Marjem z domu Glückssohn nastąpił układ na mocy inter-

czy z dnia 24 stycznia 1919 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXIV 225: „Zakład Fryzjerski Stanisław Kowalski” w Warszawie, Bielańska 4. Istnieje od 1932 r. Właściciel Stanisław Kowalski z Warszawy.

R. H. A XXIX 268: „Polskie Biuro Podróży „Francopol” Leonard Kliks” w Warszawie, Trębacka 9. Prokura Jerzego-Józefa Cymera ustala.

R. H. A XXVII 157: „Dawid-Juda Golepaj” w Warszawie, Dzika 27. Spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XXIV 321 (A. XXXII 58): „Skład Towarów Jedwabnych i Wełnianych Ludwik Stein” w Warszawie, pl. Żelaznej Bramy 9. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 lutego 1932 r. zatwierdzony został układ zawarty w dniu 25 stycznia 1932 r. między Luzerem vel Ludwikiem Steinem handlującym pod firmą: „Skład Towarów Jedwabnych i Wełnianych Ludwik Stein” a jego wierzycielami.

R. H. A XXIII 85 (A. XXXII 213): „Dom Handlowy Józef M. Ferster” w Warszawie, Rysia 1. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 kwietnia 1932 r. zatwierdzony został układ zawarty pomiędzy firmą a jej wierzycielami.

R. H. A XXI 153 (A. XXVI 98): „Elektryczne Instalacje Samochodowe „Elis” Bracia Jan i Feliks Bobrowscy” w Warszawie, Kazimierzowska 74. Prokura Stefana Everta ustala. Romanowi Ciechulskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania pod stemplem firmy wszelkich umów, weksli, indosów i pełnomocnictw łącznie z jednym ze współników oraz z prawem samodzielnego podpisywania korespondencji zwyczajnej, czeków i pokwitowań z odboru wszelkiej korespondencji, pieniędzy, przesyłek, ładunków i towarów.

R. H. A XXI 322: „Marjan Fuks, Pierwsza Polska Agencja Prasowo-Fotograficzna „Propaganda” i Zakład Fotograficzny” w Warszawie, Jerozolimska 35. Pomędzy właścicielem firmy a małżonką jego Jadwigą z domu Zak nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 listopada 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XIX 395: „M. Czapnik i S. Izbicki” w Warszawie, Długa 55. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bernackim w Warszawie dnia 30 września 1931 r. za nr. 1942 Szymon Izbicki ze spółki wystąpił, przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Michała Czapnika który takowe zlikwidował.

R. H. A XVIII 376: „Dom Handlowy Manas Rozemberg i S-ka” w Warszawie, Gęsia 7. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 2 maja 1932 r. za nr. 489 przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Manasa Rozemburga, który nadal prowadzi takowe jednoosobowo pod firmą: „Dom Handlowy Manas Rozemberg”.

R. H. A XVI 75: „Boruch Faltenberg” w Warszawie, Ś-to Jerska 42. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 maja 1929 r. Boruchowi Faltenbergowi ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Samuel Fels, kuratorem zaś adwokat Zygmunt Rose z Warszawy.

R. H. A XVI 167: „Judel Włodawski” w Warszawie, Leszno 4. Siedziba Oddziału w Wilnie mieści się obecnie przy ul. Wileńskiej 32. Judel Włodawski mieszka obecnie przy ul. Leszno 4. Marja Włodawska mieszka obecnie przy ul. Leszno 4.

R. H. A XVI 282: „Władysław Krzyżanowski i S-ka” w Warszawie, Wierzbowa 6. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 kwietnia 1932 r. ogłoszono upadłość firmy „Władysław Krzyżanowski i S-ka” w osobach zmarłego Władysława Krzyżanowskiego i Jana Żelichowskiego. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stefan Gielg, kuratorem zaś adwokat Róża Łukomska z Warszawy, która obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XV 201: „Eli Ratuszniak” w Warszawie, Graniczna 11. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 stycznia 1932 r. upadłość Elego i Rojzy małżonków Ratuszniak została ukończona.

R. H. A X 242: „Fabryka Palenia Kawy „Sirocco” Sabina Kurdwanowska” w Warszawie, Wolska 14. Aleksandrowi Godziaszwwi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A IX 61: „Zakłady Graficzne Eugenjusza i dra Kazimierza Koziańskich dawniej S. Orgelbranda Synów w Warszawie, Krak.-Przedm. 66. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 maja 1932 r. firmie: „Zakłady Graficzne Eugenjusza i dra Kazimierza Koziańskich dawniej S. Orgelbranda Synów” oraz współnikom Eugenjuszowi, Zbigniewowi, Tadeuszowi, Wiesławowi i Marij Koziańskim udzielono odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jerzy Brussendorff, zaś nadzorcą sądowym adwokat Aleksander Strachowicz z Warszawy. Firmę spółki podpisują współnicy i prokurent w sposób dotychczasowy łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A IX 319: „R. Szwarcfuks i J. Landsztoł” w Warszawie, Nalewki 31, Gęsia 2. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Gęsiej 7.

R. H. A IV 360: „Warszawska Fabryka Wyrobów z Papieru i Tekstur Wacław Głowiński i S-ka” w Warszawie, Ogrodowa 62. Wspólnik Piotr Głowiński z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bułharowskim w Warszawie w dniu 3 lutego 1932 r. za nr. 179 do spółki przyjęty został Piotr Głowiński w charakterze współnika firmowego.

R. H. A VI 410: „N. Grobman” w Warszawie, Nalewki 36. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 kwietnia 1932 r. układ zawarty w dniu 17 marca 1932 r. między Nuchim Grobmanem a jego wierzycielami został zatwierdzony.

R. H. A. B 83: „J. Bętkowska” w Warszawie, Krak.-Przedm. 61. Joanna-Ludwika Bętkowska wyszła zamąż i obecnie nosi nazwisko Wasilkowska. Pomędzy Aleksandrem Wasilkowskim a małżonką jego Joanną-Ludwiką z domu Bętkowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 14 listopada 1930 r. ustalający wyłączność majątku.

R. H. A. B 209: „Brodzki i Górecki” w Warszawie, Jerozolimka 53. Na mocy umowy z dnia 30 lipca 1930 r. spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś nadal prowadzone jest przez Adolfa Brodzkiego pod firmą: „Adolf Brodzki”.

R. H. A. K 128: „A. Kaplan” w Warszawie, Marszałkowska 90. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A. M 17 (A. XXXIV 200): „Z. Mentzel” w Warszawie, Marszałkowska 101. Dotychczasowe prokury na czas trwania nadzoru ulegają zawieszeniu. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 maja 1932 r. firmie udzielone zostało odroczenie wypłat na okres trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Wacław Piekarski nadzorca sądowym adwokat Janina Sokołowska z Warszawy. Weksle, чеки, umowy, pełnomocnictwa wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisuje nadzorca sądowy Janina Sokołowska.

korespondencję zwykłą podpisuje dotychczasowy zarządca Stanisław - Walery Nowak.

R. H. A. S 256: „Bracia A. i M. Skowronek” w Warszawie, Fredry 4. Izaakowi Eksztajnowi z Warszawy udzielono prokury z prawem samodzielnego podpisywania w tych wypadkach, gdy wymagany jest podpis jednego z współników, oraz łącznie z jednym z współników w tych wypadkach kiedy wymagany jest podpis dwóch współników łącznie.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B XX 3649: „Wolny Skład Cukru Leon Iwanowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Sienna 25. Celem spółki jest prowadzenie wolnego składu cukru, na zasadzie koncesji Ministerstwa Skarbu, wydanej Leonowi Iwanowskiemu w dniu 11 listopada 1924 r. za nr. 12394/24. Kapitał zakładowy 4000 zł. podzielony na 200 udziałów całkowicie w gotówiznie wpłacony. Zarządcami są: Leon Iwanowski, Izaak Pfeffer, Mieczysław Zagajski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle i żyra podpisuje Izaak Pfeffer łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wszelkie inne zobowiązania, czeki, pełnomocnictwa, podpisuje zarządca Izaak Pfeffer samodzielnie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru dokumentów, listów i należności podpisuje jeden z zarządców. Zarządcy podpisują pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Barem w Warszawie dnia 23 grudnia 1924 r. za nr. 2183 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 14 stycznia 1925 r.

R. H. B XXXIII 5148: „Przedsiębiorstwo Leśne „Polanglo” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Żłota 50 m 28. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa eksploatacji lasów i handlu drzewem. Kapitał zakładowy 30.000 zł. podzielonych na 300 udziałów całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Lejzor Gincberg, Berko Gincberg, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji poleconej, wartościowej, pieniężnej, przesyłek i ładunków podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 26 kwietnia 1927 r. za nr. 2269 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 27 czerwca 1932 r.

R. H. B XLIII 6260: „Rosnafta” Polsko-Rosyjskie Towarzystwo Naftowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Graniczna 13. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa mającego zakres: kupno i sprzedaż handlową, komisową i na własny rachunek, oraz magazynowanie ropy naftowej i wszelkiego rodzaju produktów naftowych jako to: olejów, smarów, benzyny, nafty i temu podobnych. Kapitał zakładowy 10.000 zł. podzielonych na 100 udziałów całkowicie w gotowiznie wpłaconych. Zarządca Jerzy Sachs z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 27 marca 1929 r. za nr. 1452 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 29 kwietnia 1929 r.

R. H. B LVI 8038: „Wołyńska Spółka Ziemiańska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Czackiego 19. Celem spółki jest nabywanie i eksploatacja dóbr ziemskich „Buszcza” położonych w powiecie żolibunowskim, województwie wołyńskim, oraz wogóle prowadzenie wszelkich czynności handlowych i przemysłowych związanych z nabywaniem nieruchomości, ich gospodarowaniem, sprzedażą,

z nabywaniem i sprzedażą sum hipotecznych na własny rachunek i na rachunek osób trzecich. Kapitał zakładowy 20.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarząd stanowią: zarządca Jan Dantch i jego zastępca Jan Hubert Mitkiewicz, Zarządca Leon Podoski i jego zastępca Kazimierz Krechowicki, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle pełnomocnictwa umowy, kontrakty, akty notarialne, czeki na rachunki bieżące, pisma z żądaniem zwrotu czy przekazania sum pieniężnych, pokwitowania z odbioru pieniędzy, listów wartościowych, towarów i przesyłek wartościowych, oraz wszelkie zobowiązania podpisuje zarządca Jan Dantch lub jego zastępca łącznie z zarządcą Leonem Podoskim lub jego zastępcą. Wszelką korespondencję bieżącą, pokwitowania z odbioru listów i dokumentów podpisuje jeden członek zarządu, lub jego zastępca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 27 maja 1932 r. za nr 975 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 1 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8046: „Teatr Wielki Opera, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Senatorska 21/23 pl. Teatralny. Celem spółki jest prowadzenie opery, operetki, baletu, względnie wszelkich innych imprez widowiskowych. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Antoni Strzelecki z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 31 maja 1932 r. N. 885 na czas do dnia 31 maja 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8047: „Centrala Czasopism Zagranicznych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Krak. Przedm. 17. Celem spółki jest sprzedaż hurtowa i detaliczna oraz kolportowanie czasopism zagranicznych i żurnali mód. Kapitał zakładowy 6.000 zł. podzielony na 15 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Jan Nowicki z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach podpisuje zarządca lub prokurent. Jerzemu Nowickiemu i Emilji Nowickiej, obojgu z Warszawy udzielono prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dnia 13 maja 1932 r. za nr. 812 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8058: „Zakłady Przemysłowe Ludwik Gądyłowski i Ska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Wolność 8. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni wyrobów skórzanych, metalowych, drzewnych i innych oraz handel tymi przedmiotami. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ludwik Gądyłowski, Josek Kukiełka, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, indosy, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelkie umowy, korespondencję pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 7 czerwca 1932 r. za nr. 530 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8059: „Przegląd Techniczny, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Czackiego 3/5. Celem spółki jest prowadzenie własnym nakładem i pod własną redakcją tygodnika „Przegląd Techniczny” oraz innych wydawnictw, czasopism i książek, jak również księgarni dzieł i wydawnictw technicznych. Kapitał zakładowy 12.480 zł. podzielony na 624 udziały całkowicie gotowizną wpłacony. Za-

rzędcami są: Czesław Klarner, Józef Różański, Michał Odlański-Poczobut, Stanisław Jan Okolski, Kazimierz Pichelski, Jan Czochralski, Bohdan Stefanowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa, akty hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencje niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru należność, przesyłek pieniędzy i korespondencji podpisuje jeden z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 1 czerwca 1932 r. za nr. 2249 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8060: „Zjednoczony Przemysł Korkowy „Zetpeka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Chłodna 5. Celem spółki jest fabrykacja korków. Kapitał zakładowy 4.000 zł. podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Mendel Szturm, i Małka Langleben, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, pełnomocnictwa, prokury, umowy i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 27 kwietnia 1932 r. za nr. 1902 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8061: „Jaskiewicz & Freund, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Radna 12. Celem spółki jest przetapianie i sprzedaż słoniny i szmalcu. Kapitał zakładowy 4.000 zł. podzielony na 40 udziałów, z czego kwotę zł. 2.000 wniesiono gotówką a zł. 2.000 wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Władysław Marjan Jaskiewicz i Walter Freund, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury, korespondencję zawierającą zobowiązania, pokwitowania z odbioru należności pieniężnych i przekazów pieniężnych podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 18 maja 1932 r. za nr. 1144 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8062: „Sepeter” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Ś-to Jerska 19. Celem spółki jest prowadzenie pracowni wyrobów futrzanych i sprzedaż tychże. Kapitał zakładowy 9.000 zł. podzielony na 9 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Zofia Pevzner, Szlama Gerechter, Arja Lejb Salcman. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury i akty notarialne podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 20 maja 1932 r. za nr. 1588 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie wypowie spółki notarialnie.

Wciągnięto w dn. 8 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8063: „Jan Słupski i Roman Maciejowski, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Sienna 19. Celem spółki jest prowadzenie przedstawicielstwa firm. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Jan Słupski i Roman Maciejowski obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują

spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury, i wszelkie inne zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 25 maja 1932 r. za nr. 975 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8064: „Przemysł Świerkowy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zielna 15. Celem spółki jest handel i eksport wszelkiego rodzaju materiałów drzewnych, prowadzenie wszelkich przedsiębiorstw przemysłowych z branży drzewnej, w tej liczbie prowadzenie eksploatacji leśnych, wykonywanie dostaw dla wszelkiego rodzaju instytucji skarbowych, komunalnych i prywatnych jak również komisowa sprzedaż i kupno materiałów drzewnych. Kapitał zakładowy 10.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Stanisław Szapiro, Izak Lewit, Bencel Lewit. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy kupna i sprzedaży materiałów drzewnych podpisuje dwóch którychkolwiek zarządców łącznie. Wszelkie inne umowy, w tej liczbie umowy co do kupna i sprzedaży drzewostanów na wyrąb, co do kupna, sprzedaży i obciążenia nieruchomości, oraz ustanowienia praw rzeczowych na nieruchomościach i ruchomościach, weksle, indosy, czeki, prokury, pełnomocnictwa, wszelkie inne zobowiązania, jak również pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje zarządca Stanisław Szapiro z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, przekazów i towarów, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 20 maja 1932 r. za nr. 1790 na czas do dnia 1 lipca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie wypowie spółkę listem poleconym.

Wciągnięto w dn. 9 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8065: „Odlewnia Metali Półszlachetnych „Mincerwa” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zagłoby 9. Celem spółki jest prowadzenie odlewni metali półszlachetnych. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Sergiusz Wiedeński, Makus Landa, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa, prokury, czeki i weksle, podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz rachunki i pokwitowania podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. Łódziewskim w Warszawie dnia 3 czerwca 1932 r. za nr. 629 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 10 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8066: „Przedsiębiorstwo Budowlane i Przemysłowo-Leśne „Zespół Inżynierów” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Matuszkowska 81. Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju robót budowlanych oraz innych wchodzących w zakres budownictwa i przemysłu leśnego. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: inżynier Wilhelm Goldberg i inżynier Salomon Siniawski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Dokumenty niezawierające zobowiązań korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek pieniężnych wartościowych, weksli, czeków i innych papierów wartościowych podpisuje Salomon Siniawski. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 691 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 10 czerwca 1932 r.

R. H. B XLI 8069: „Ei-Ka-Es“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 36. Celem spółki jest kupno i sprzedaż oraz pośrednictwo towarów na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Adolf Feiwel, Adalbert Kaswiner, dr. Leon Schneeweiss. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, akty urzędowe, wnioski hipoteczne, weksle, czeki, indosy, prokury i pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca i prokurent łącznie. Korespondencję oraz pokwitowania, rachunki, pokwitowania z odbioru pieniędzy towarów i korespondencji podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 750 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 11 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8070: „Warszawski Sklep Spożywczy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Okęciu gmny Skorosze pow. warszawskiego. Celem spółki jest prowadzenie handlu towarami spożywczymi. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządca Marja Oska z Okęcia, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariuszem Łodzińskim w Warszawie dn a 4 maja 1932 r. za nr. 128 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r.

Wciągnięto w dn. 11 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8071: „Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Wu-ber”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 6. Celem spółki jest prowadzenie eksploatacji lasów, skupu materiałów drzewnych i wykonywanie dostaw dla instytucji państwowych. Kapitał zakładowy zł. 3.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Dawid Berezowski-Zełęźniak i Oskar Berezowski-Zełęźniak, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelkie inne zobowiązania i dokumenty podpisuje Oskar Berezowski-Zełęźniak samodzielnie, lub obaj zarządcy łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 6 października 1931 r. za nr. 1521 i dnia 23 maja 1932 r. za nr. 1619 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 13 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8072: „Artykuły Żywnościowe i Nabiałowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 32. Celem spółki jest sprzedaż nabiału i wszelkiego rodzaju artykułów spożywczych. Kapitał zakładowy zł. 4.000 podzielony na 40 udziałów, z czego zł. 2.900 zostało wpłacone gotówką a zł. 1.100 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Henryk Antczak i Jan Justyński. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, czeki pisuje jeden zarządca, ponad tysiąc złotych zaś — dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, towarów i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 28 maja 1932 r. za nr. 491 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8074: „Elektroobwód”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Parysowska 19. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa instalacji elektrycznych. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami: Antoni Ściegón i Edward Wierciński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Każdy z zarządców podpisuje spółkę pod stemplem firmy na

wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 26 lutego 1932 r. za nr. 569 i dnia 25 maja 1932 r. za nr. 1383 na czas do dnia 26 lutego 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 13 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8075: „Piekarnia Narewianka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Serocku. Celem spółki jest prowadzenie piekarni i sprzedaż pieczywa. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Cudyk Nadelman z Warszawy i Dawid Wajnsztok z Serocka. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisuje jeden z zarządców pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 26 kwietnia 1932 r. za nr. 1888 na czas do dnia 1 maja 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu nie nastąpi notarialnie wypowiedzenie spółki przez jednego ze współników.

Wciągnięto w dn. 13 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8076: „Sprzedaż Artykułów Elektrotechnicznych „Centrozar, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-świat 48. Celem spółki jest sprzedaż artykułów elektrotechnicznych. Kapitał zakładowy zł. 4.200 podzielony na 42 udziały, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Henryk Mizne, Ewa Gut vel Gutt i Szmul-Lejb Ostrowicz, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, akty nie wyłączone hipotecznych, czeki, weksle i żyra podpisuje zarządca Henryk Mizne łącznie z jednym z pozostałych zarządców lub zarządca Ewa Gut vel Gutt, lub Szmul-Lejba Ostrowicz, każdy z nich łącznie z prokurentem. Korespondencję handlową, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych, podpisuje każdy z zarządców, lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Maurycemu Kozikowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania z zarządcami Ewą Gut vel Gutt lub Szmulem-Lejbą Ostrowiczem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dnia 27 maja 1932 r. za nr. 798 i dnia 6 czerwca 1932 r. za nr. 845 na czas do dnia 30 czerwca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden z współników nie zażąda notarialnie rozwiązania i likwidacji spółki.

Wciągnięto w dn. 14 czerwca 1932 r.

R. H. B 8078: „Pędnia”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Graniczna 11. Celem spółki jest handel artykułami technicznymi. Kapitał zakładowy zł. 5.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Zbigniew Mieszkański, Józef Neuburg, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań rachunki, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, ładunków, towarów i pieniędzy podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 16 listopada 1931 r. i 15 czerwca 1932 r. za nr. 2788 i 1181 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 16 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8079: „Eksploatacja Fabryk Ceraty w Polsce: Spółki Akcyjnej Cerata i Spółki Firmowej Bracia Ruziewicz i M. Krywicki, Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 10. Celem spółki jest prowadzenie fabryk ceraty i sztucznej skóry, oraz pokrewnych artykułów. Kapitał zakładowy zł. 1.000.000 podzielony na 1.000 akcji imiennych.

Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł. 250.000, pozostałe zł. 750.000 winny być wpłacone do dnia 1 stycznia 1933 r. Zarząd stanowią: Stefan Laurysiewicz, Wiktor Beresko, Leon Możdżeński, Stanisław Szymański, Karol Olszowski, Henryk Ruziewicz, Maksymilian Ruziewicz, Marek Krywicki, Stanisław Krywicki, Antonina Ruziewicz, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu. Oświadczenia zwrócone do spółki, tudzież doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu. Statut spółki akcyjnej zeznany został przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 6 czerwca 1932 r. za nr. 1339. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem dnia 6 czerwca 1932 r. za nr. 1340.

Wciągnięto w dn. 17 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8080: „Centralne Biuro Komisowej Sprzedaży Wyrobów Szmerglowych „Centroszlił“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Sienkiewicza 4 m. 2. Celem spółki jest prowadzenie komisowej sprzedaży wyrobów szmerglowych. Kapitał zakładowy zł. 10.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Franciszek-Maks Haerberle, Gotfrid Marski, Kazimierz Nower, Bronisław Irlicht, Natan Wohl, Szymon Witenberg, wszyscy z Warszawy, oraz Majer Klajman i Rudolf Stefko, obaj z Sosnowca. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, przekazy, żyra, cesje, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem, przyczem Franciszek-Maks Haerberle podpisuje ze wszystkimi z wyjątkiem Gotfrida Marskiego, Marski ze wszystkimi z wyjątkiem Haerberlega, Kazimierz Nower podpisuje ze wszystkimi z wyjątkiem Irlichta, Irlicht ze wszystkimi z wyjątkiem Kazimierza Nowera, Majer Klajman ze wszystkimi z wyjątkiem Stefko, a Stefko ze wszystkimi z wyjątkiem Klajmana, Natan Wohl ze wszystkimi z wyjątkiem Szymona Witenberga, a Witenberg ze wszystkimi z wyjątkiem Wohla. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, przekazów, zaliczeń pieniężnych, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 13 maja 1932 r. za nr. 493 na czas do dnia 1 września 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie wypowie spółki za pomocą wezwania notarialnego.

Wciągnięto w dn. 17 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8081: „Pierwsza Plaża Warszawska Tadeusz Kozłowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Saska Kępa 8. Celem spółki jest prowadzenie szkoły pływania, oraz kąpiele rzeczne i powietrzno-słoneczne. Kapitał zakładowy zł. 4.000 podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Tadeusz Kozłowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem. Weksle, żyra i obligi podpisuje zarządca tylko do wysokości pięciu tysięcy złotych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 2 czerwca 1932 r. za nr. 1022 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8082: „Młyn Walcowy „Rex-Równy“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Traugutta 7/9, w lokalu Banku Handlowego w Warszawie. Celem spółki jest nabywanie, obrót i eksploatacja przedsiębiorstw fabrycznych, oraz nieruchomości na własny lub obcy rachunek na obszarze całego Państwa. Kapitał zakładowy zł. 20.000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Adam Tarczyński, Kazimierz Radziszewski, Tadeusz Wajdziński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują dwaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy

aktu zeznanego przed notariuszem Massalskim w Warszawie dnia 14 czerwca 1932 r. za nr. 852 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8083: „Weliga“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Miła 49. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż artykułów tokarskich mosiężnych, elektrycznych i gazowych, oraz artykułów pokrewnych. Kapitał zakładowy zł. 5.000 podzielony na 50 udziałów, z czego zł. 2.000 wpłacono gotówką, a zł. 3.000 wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Pejsach Zakalik, Mejer-Szulim Żurawin, Sura-Pesa Bakumgar, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki i żyra podpisuje Pejsach Zakalik łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych oraz towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 9 czerwca 1932 r. za nr. 1497 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile do dnia 30 września każdego roku nie nastąpi notarialne zawiadomienie jednego ze współników o wystąpieniu ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8084: „Przemysł Wełniany S. Wegenko i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 32. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wyrobu i sprzedaży wyrobów trykotażowych oraz wełnianych, norymberskich i galanterji. Kapitał zakładowy zł. 2.000 podzielony na 20 udziałów, z czego zł. 1.400 wniesiono gotówką, zł. 600 wkładem rzeczowym. Zarządca Stanisław Wegenko z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 28 maja 1932 r. za nr. 1658 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 20 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8086: „S. K. F.“ Łożyska Kulkowe i Rolkowe, Spółka Akcyjna“. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 8. Celem spółki jest prowadzenie na własny rachunek lub w komis części maszyn, a w szczególności łożysk kulkowych i rolkowych i ich części, oraz produkowanie części maszyn. Kapitał zakładowy zł. 250.000 podzielony na 250 akcji na okaziciela, całkowicie wpłaconych. Zarząd stanowi Per Olof Sifverskiöld z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje jeden członek zarządu samodzielnie. Gunnarowi Samseliusowi i Stig'owi Zetterlundowi obydwom z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Statut spółki akcyjnej i akt organizacyjny zeznane zostały przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 7 czerwca 1932 r. za nr. 2021 i 2023.

Wciągnięto w dn. 21 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8087: „Wytwórnia Spinaczy Błyskawicznych „Rox“ spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie Nalewki 12. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni spinaczy błyskawicznych. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów. 2.000 zł. pokryto gotówką, 1.000 zł. wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Eljasz Mordcheles i Dawid Kryński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra i przekazy, podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję i wszelkiego rodzaju dowody nie mające charakteru zobowiązań, rachunki i pokwitowania z odbioru pieniężnej, korespondencji, przekazów pieniężnych przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed

notariuszem Glassem w Warszawie dnia 4 czerwca 1932 r. za nr. 703 na czas do 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze półroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie wypowie spółki wezwaniem notarialnym.

Wciągnięto w dn. 21 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8088: „**B. Lissowski Sukcesorowie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie Wierzbowa 9. Celem spółki jest sprzedaż towarów kolonialnych i wszystkiego tego co w zakres tego rodzaju przedsiębiorstwa wchodzić może. Kapitał zakładowy 70.000 zł. podzielony na 70 udziałów, wniesiony wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Józef Sznajder i Stanisław Mikulski, obaj z Warszawy. Zastępcami zarządców są: Józef Leśniewski z Płocka i Natalja Bronisława Hempłowa z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, kontrakty, prokury, umowy, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z zastępcą. Korespondencję, oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przekazów, przesyłek, towarów i należności podpisuje każdy zarządca, lub zastępca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariuszem Zaorskim w Warszawie w dniu 15 lutego 1932 r. za nr. 262 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8089: „**Wukaes**” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie Leszno 123. Celem spółki jest wyrób karoserji, wykonywanie remontów i lakierowanie samochodów. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Lew Szpigiel i Abram Berlinerblau, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, umowy, prokury i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych, oraz towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dnia 25 kwietnia 1932 r. i w dniu 4 maja 1932 r. za nr. 743 i 781 na czas do dnia 1 maja 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zażąda notarialnie likwidacji spółki.

Wciągnięto w dn. 22 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8090: „**Zakłady Ceramiczne „Wiskitki”**” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w osadzie i gminie Wiskitki, powiatu błońskiego. Celem spółki jest eksploatacja cegielni Wiskitki. Kapitał zakładowy 6.000 zł. podzielony na 60 udziałów, z czego 3.000 zł. wpłacono gotówką, pozostałe zaś 3.000 zł. winny być wpłacone do dnia 1 października 1932 r. Zarządcami są: Robert Hahn, Karol Haerberle, i Edward Klemke, wszyscy zamieszkali w osadzie i gminie Wiskitki pow. błońskiego. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, akty, umowy, weksle, czeki, żyra i pełnomocnictwa podpisuje Robert Hahn łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, towarów i pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bachańskim w Żyrardowie dnia 6 kwietnia 1932 r. za nr. 325, na rok jeden z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie wypowie notarialnie swego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 22 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8091: „**Towarzystwo Przemysłowo-Leśne Edward Borken Hagen i Ska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie Marszałkowska 31 m. 6. Celem spółki jest zakup lasu, eksploatacja leśna, kupno i dzierżawa tartaków i handel drzewem. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Edward Borken Hagen z Warszawy, Henryk Borken

Hagen z Bronnej Góry gm. Piaski woj. Poleskie i Franciszek Moroz z Bronnej Góry gm. Piaski woj. poleskie. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra na wekslach i innych dowodach pieniężnych, umowy, akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa i prokury podpisują Edward Borken Hagen, lub Henryk Borken Hagen łącznie z pozostałym zarządcą. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Gostyńskim w Otwocku dnia 23 maja 1932 r. za nr. 344 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 22 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8092: „**Spółka Wędlniarsko-Gastronomiczna z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie Chłodna 68. Celem spółki jest eksploatacja warsztatu masarskiego i sklepów detalicznej sprzedaży wraz z działem gastronomicznym. Kapitał zakładowy 15.000 zł. podzielony na 15 udziałów. 10.000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe 5.000 zł. wpłacono gotówką. Zarządcami są: Teodor Wiechecki, Feliks Dudziński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, wszelkie akty prawne i zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów, sum pieniężnych i wszelkich wartości podpisują obaj zarządcy łącznie, lub każdy z nich samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie dnia 25 maja 1932 r. za nr. 677 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8093: „**Wydawnictwo Popularne**” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 41 m. 27. Celem spółki jest wydawanie popularnych publikacji i książek. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 50 udziałów, z czego 1.200 zł. wniesiono gotówką, a 800 zł. wkładem rzeczowym. Zarządca Eugenia Godlewska z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 20 maja 1932 r. za nr. 1080 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8094: „**Hurtownia Kolonialna „Placówka”**” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Grodzisku Mazowieckim. Celem spółki jest prowadzenie hurtowego handlu towarami kolonialnymi. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Leokadja Malczewska z Pruszkowa i Mieczysław Odlanicki Poczobutt z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czeki, akty notarialne i hipoteczne, umowy i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję oraz pokwitowania z odbioru korespondencji zwykłej, poleconej, pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie dnia 9 czerwca 1932 r. za nr. 903 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 22 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8096: „**W. Cybulski i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie Trębacka 9. Celem spółki jest produkcja i sprzedaż wyrobów galanteryjno-rymarskich. Kapitał zakładowy 12.000 zł. podzielony na 12 udziałów. 4.300 zł. wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe 7.700 zł. wpłacono gotówką. Zarządcami są: Elwira Cybulska, Stanisław Gołaszewski, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru

korrespondencji, pieniędzy, przesyłek, towarów i t. p. podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 7 stycznia 1932 r. za nr. 26 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 23 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8097: „**Towarzystwo Ubezpieczeń „Przezorność” Spółka Akcyjna**”. Siedziba spółki w Warszawie pl. Małachowskiego 4. Oddziały: w Warszawie pl. Małachowskiego 4 w Łodzi, Włone, Poznaniu, Lwowie, Katowicach i Krakowie. Celem spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej; 1) bezpośrednio w działach ubezpieczeń: A/a) od ognia, b) od kradzieży z włamaniem i rabunkiem, c) transportów, d) odpowiedzialności cywilno-prawnej, e) od nieszczęśliwych wypadków, B) na życie; 2) pośredniej we wszystkich działach ubezpieczeń. Kapitał zakładowy 2,062,500 zł. podzielony na 20,625 akcji na okaziciela. Zarząd stanowią: Piotr Drzewiecki, Józef Ludwik Evert, Szymon Landau, Stanisław Srebrny, Marjan Szydłowski, wszyscy z Warszawy. Ernest Harry Lever z Londynu, Bronisław Barylski z Warszawy, Joseph Burn z Londynu, Harry Herber Redman z Londynu. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty z których wynika dla spółki jakiegokolwiek zobowiązanie, z wyjątkiem polis, dodatków do polis i świadectw tymczasowych, oraz czeków i listów o wydanie funduszy z instytucji kredytowych winny być opatrzone podpisami dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i prokurenta. W oddziałach zaś spółki czynności te mogą być dokonywane przez jednego lub dwóch prokurentów oddziału stosownie do uchwały zarządu. Polisy natomiast, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, korespondencja, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych mogą być podpisywane przez jednego członka zarządu lub przez jednego prokurenta. Udzielono prokury łącznej dla Centrali: Karolowi Glińskiemu, Leonardowi Gardnerowi Blomfieldowi, Wincentemu Józefowi Piątkiewiczowi, Albertowi Pudewillowi i Mieczysławowi Walterowi, wszystkim z Warszawy. Udzielono samodzielnej prokury dla Oddziałów: w Warszawie Zygmuntem Białostockiemu. W Katowicach: Leonowi Artiuchowi. W Łodzi Ludwikowi Tempelhofowi. W Wilnie Józefowi Korolowi. W Poznaniu: Edmundowi Radomskiemu. W Lwowie: Józefowi Riedlerowi. Statut spółki Akcyjnej uzgodniony z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) i zatwierdzony przez Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu opublikowany został w Nr. 125 Monitora Polskiego z dnia 3 czerwca 1932 r. Akt organizacyjny sporządzony został dnia 4 lipca 1891. Na zasadzie art. 27 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o Rejestrze Handlowym wszystkie dotychczasowe wpisy w R. H. B 178 zostały skasowane.

Wciągnięto w dn. 23 czerwca 1932 r.

R. H. B LVI 8098: „**A. S. Zwoliński i L. Biernat, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Wilcza 33. Celem spółki jest eksport i import galanterji, ekstraktów i kosmetyki. Kapitał zakładowy 3,500 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, czeków, weksle, żyra, pełnomocnictwa, cesje i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań podpisuje jeden z zarządców lub obaj zarządcy łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 10 maja 1932 r. za nr. 820 na czas do dnia 1 maja 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu nie nastąpi uchwała na walnym zgromadzeniu o likwidacji spółki

Wciągnięto w dn. 23 czerwca 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B XXXVI 5380: „**Restauracja Hotelu Rzymskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Mikołaj Wołoszuk i Helena-Kazimiera Smoleńska, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, weksle, indosy, czeków, pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Janowi Smoleńskiemu z Warszawy

udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców w tych wypadkach, kiedy niezbędne są podpisy dwóch zarządców oraz z prawem samodzielnego podpisywania dokumentów na których dostateczny jest jeden podpis. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dnia 11 października 1928 r. za nr. 2783. Wpis powyższy w dniu 29 marca 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba spółki mieści się przy ul. Marszałka Focha 1. Trzecim zarządcą jest Zygmunt Mierzejewski z Warszawy. Wszelkie umowy, weksle, indosy, czeków i pełnomocnictwa podpisuje pod stemplem firmy trzech zarządców łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dnia 17 marca 1930 r. za nr. 692.

R. H. B IV 426: „**Spółka Akcyjna, Chemiczna Fabryka dr. Rattner**” w Warszawie, Członek zarządu Maurycy Adler mieszka obecnie przy ul. Mokotowskiej 41. Weksle, czeków, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisuje dwóch członków zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i dokumentów podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 10 grudnia 1931 r. zaprotokółowaną przez notariusza Jasińskiego w Warszawie za nr. rep. 2396 uzgodniony został statut spółki z obowiązującym prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383).

R. H. B VI 874 (B XXXV 5284): „**Włocławek Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Moniuszki 2a.

R. H. B VIII 1581 (B XXX 4851): „**Akcyjne Towarzystwo Krawieckie „Ameryka”, Spółka Akcyjna**”. Na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 9 maja 1932 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Bronisław Żegilewicz, Tomasz Bartczak, Władysław Wasiński, wszyscy z Warszawy.

R. H. B IX 1699 (B XXIX 4784): „**Dom Książki Polskiej, Hurtownia dla Księgarzy i Wydawców, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie handlu książkami, wydawnictwami i przedmiotami przemysłu graficznego, dostarczanie księgarzom wydawnictw książkowych, nutowych, materiałów przemysłu graficznego i papierniczego oraz pomocy szkolnych, zarówno krajowych jak i zagranicznych, przyjmowanie w komis i na skład główny, oraz nabywanie wydawnictw, dostarczanie materiałów i przedmiotów potrzebnych księgarzom wydawniczym i sortymentowym oraz zawodowym wypożyczalniom książek, lombardowanie wydawnictw, materiałów przemysłu graficznego i wspomnianych przedmiotów, załatwianie wzajemnych rozrachunków pomiędzy firmami księgarskimi udzielanie porad przy zakładaniu zawodowego wypożyczalni książek i układaniu sortymentów księgarzom, wydawanie książek, pism, przewodników i poradników księgarskich i bibliograficznych, urządzenie stałych i ruchomych wystaw, książek, druków i t. p. Kapitał zakładowy podwyższony został o zł. 150.000 i wynosi obecnie zł. 250.000 podzielonych na 2500 akcji na okaziciela. Wszelką korespondencję w imieniu spółki podpisuje jeden członek zarządu. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych i czeków podpisuje dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu i jeden prokurent. Do odbierania należności i pieniędzy, posyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz. 383), oraz powiększenie kapitału zakładowego, drogą przelania do kapitału zakładowego zł. 150.000 z kapitału specjalnej rezerwy opublikowane zostało w Nr. 65 i 68 „Monitora Polskiego” z dnia 19 i 23 marca 1932 r.

R. H. B IX 1907: „**Zjednoczenie**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 14.000 i podzielony jest na 280 udziałów, całkowicie wpłaconych. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 13 marca 1932 r.

R. H. B X 2127 (B LV 7997): „Kapiele na Wielkym Morzu Jastrzębie Góry „Jastgór”, Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy podzielony został na 1.000 akcji. Zarząd obecnie stanowią: Henryk Kuncewicz, Emil Landsberg, Jerzy Osmołowski, Stanisław Ranow, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Prokura Ludwika Sudy ustają. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 24 kwietnia 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Romana w Warszawie za nr. rep. 643 uzgodniony został statut spółki z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383).

R. H. B XI 2287 (B XXXVIII 5696): „Kotwica”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorami są: Władysław Chudzyński, Wacław Szulc, Tomasz Surzycki, wszyscy z Warszawy. Franciszek-Ksawery Chudzyński z majątku Smoąg w pow. Starogardzkim. Wszelkie umowy, akty, weksle, czeki i inne zobowiązania podpisują Władysław Chudzyński, lub Franciszek-Ksawery Chudzyński łącznie z Wacławem Szulcem lub Tomaszem Surzyckim. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy, z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 6 maja 1932 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXV 5342: „Towarzystwo Przemysłowe K. Wasilewski i S-ka, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest fabrykacja piór stalowych, spinaczy, pluskiewek, obsadek i ołówków z galalitu, oraz wszelkich utensylii biurowych. Zobowiązania, weksle, zryta, czeki, pełnomocnictwa, umowy kontraktowe, akty hipoteczne i notarialne, tudzież żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Walne Zgromadzenie może upoważnić jednego z członków zarządu do samodzielnego podpisywania powyższych dokumentów. Do podpisywania wszelkiej korespondencji, niezawierającej zobowiązań jak również do odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów upoważniony jest każdy członek zarządu. Uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 2 grudnia 1930 r. członek zarządu Samuel Königstein upoważniony został do samodzielnego podpisywania firmy na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 124 „Monitora Polskiego” z dnia 1 czerwca 1931 r.

R. H. B XXXVII 5512: „Auto-Palace”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Bagatela 15 m. 43. Likwidatorami wybrani zostali: Roman Horodyski, Władysław Wapiński, obaj z Warszawy. Wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisują obaj likwidatorzy łącznie, korespondencję niezawierającą zobowiązań podpisuje jeden z likwidatorów. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 10 grudnia 1931 r., spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLI 6040: „Towarzystwo Handlu Papierem Bracia Turkieltaub, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Po niemiecku firma brzmi: „Papierhandlungsgesellschaft Gebrüder Turkieltaub A. G.”. Celem spółki jest prowadzenie handlu papierem, tkaniną, materiałami piśmiennymi i artykułami pokrewnymi, oraz prowadzenie i założenie zakładów przemysłowych do wyrobu wszystkich artykułów stanowiących przedmiot handlu spółki. Wszelką korespondencję w imieniu spółki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty hipoteczne i notarialne, czeki, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisuje bądź dwóch członków zarządu łącznie, bądź jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Do odbioru z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu lub prokurenta. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych

(Dz. Ust. 39/28 poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 245 „Monitora Polskiego z dnia 22 października 1930 r.

R. H. B XLIII 6288: „Elektromiedz”, Spółka Akcyjna Obrotu Wyrobami Metalowymi”. Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się przy ul. Jerozolimskiej 20, w lokalu „Polskiej Spółki Powierniczej, S. A.”. Likwidatorem jest Feliks Wielogłowski z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zaprotokołowanej przez notariusza Landau w Warszawie dnia 3 maja 1932 r. nr. 490, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLIV 6394: „Centrala Handlowa Odlewni Żeliwa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem spółki mianowany został Feliks Wielogłowski z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 lutego 1931 r., spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLIV 6400: „Tomaszowska Przędzalnia Wełny Czesankowej, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisuje dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem lub dwóch prokurentów. Uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 28 kwietnia 1932 r. zaprotokołowaną przez notariusza Massalskiego w Warszawie nr. rep. 597 statut zmieniony został przez uzupełnienie par. 9, oraz przez dodanie dwóch nowych paragrafów.

R. H. B XLIV 6411: „Bracia Jenike, Fabryka Dźwигów, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Karol-August Jenike upoważniony został do samodzielnego podpisywania spółki, w tych wypadkach gdy potrzebne są podpisy dwóch członków zarządu, lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 28 kwietnia 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie za nr. rep. 1542 uzupełnione zostały par. 17 i 20 statutu.

R. H. B XLIV 6429: „Polsko-Belgijskie Zakłady Chemiczne, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Wszelkie zobowiązania i oświadczenia spółki winny być podpisywane pod stemplem firmy przez dwóch członków zarządu łącznie lub przez jednego członka zarządu łącznie z prokurentem, lub przez dwóch prokurentów łącznie. Uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 29 grudnia 1931 r. zaprotokołowaną przez notariusza Pomykalskiego w Warszawie nr. rep. 1364 zmieniony został par. 36 statutu spółki.

R. H. B XLIV 6437: „Sukno i Korty M. Poler, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników zeznanej przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 21 sierpnia 1931 r. za nr. 3715, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XLV 6593: „Transatlantycka Kompanja Generalna (Compagnie Generale Transatlantique), Spółka Akcyjna”. Biuro okrętowe mieści się obecnie przy ul. Królewskiej 10. Przedstawicielem spółki w Warszawie jest obecnie Jan Brieuille z Warszawy, działający w granicach pełnomocnictwa udzielonego dnia 2 lutego 1932 r. przez uchwałę Rady Zarządzającej Towarzystwa „Compagnie Generale Transatlantique” w Paryżu. Wpisano na mocy wypisu z księgi protokołów uchwał Rady Zarządzającej zalegalizowanej przez Konsulat Generalny Polski w Paryżu dnia 17 lutego 1932 r.

R. H. B XLV 6594: „Fabryka i Skład Broni J. Sosnowski w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Czesław Wierciński, nadzorca sądowym adw. Tallen-Wilczewski z Warszawy. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 kwietnia 1932 r. firmie udzielone zostało odroczenie wypłat na okres trzech miesięcy.

R. H. B XLVI 6660: „Biuro Sprzedaży Wyrobów Fabryk Jucwych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Inż. Mieczysławowi Seidenmanowi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B XLVI 6696: „Syndykat Emigracyjny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Celem spółki jest udzielanie wychodźcom pomocy przed rozpoczęciem podróży. w czasie podróży, oraz w czasie pobytu ich zagranicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności: a) udzielanie wszelkich informacji w zakres wychodźstwa wchodzących, b) pomoc w uzyskiwaniu potrzebnych dokumentów i likwidacji stosunków majątkowych wychodźców, c) pomoc i pośrednictwo w zakupie biletów okrętowych i kolejowych, d) pomoc i pośrednictwo przy uzyskiwaniu kredytów, e) urządzenie zbiorowych transportów, f) urządzenie i prowadzenie hoteli, gospód i innych domów dla wychodźców, g) załatwianie wszelkich formalności wyjazdowych wobec władz krajowych i zagranicznych, h) organizowanie i uczestniczenie w innych przedsiębiorstwach, zajmujących się ruchem emigracyjnym i osadniczym. Kapitał zakładowy został podwyższony o zł. 758.000 i obecnie wynosi zł. 858.000 podzielonych na 858 udziałów. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł. 304.500 pozostałe zaś zł. 553.500 mają być wpłacone do dnia 31 marca 1934 r. Zarządcami są: Bolesław Nakoniecznikoff Jean Brioule, Mieczysław Kokoszkiewicz, Jan Szeronos, Aleksander Chwat, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, akty notarialne, hipoteczne, weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie, w tem obowiązkowo jeden, mający mandat zarządcy-dyrektora. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru sum, listów, przekazów lub towarów podpisuje jeden zarządca. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dnia 22 marca 1932 r. za nr. 478.

R. H. B XLVII 6777: „F. Koper i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Fiszel Koper przestał być zarządcą. Zarządca jest Małka-Łaja Koper z Warszawy. Weksle, żyra weksli, czeki, umowy, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisuje zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek i ładunków podpisuje zarządca lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy

R. H. B XLVII 6803: „Biuro Techniczne Stankiewicz i S-ka, Inżynierowie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł. 30.000 podzielony na 30 udziałów. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 4 listopada 1931 r. kapitał zakładowy zmniejszony jest o zł. 150.000.

R. H. B XLVIII 6890: „Towarzystwo Zakładów Żyrardowskich, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Dr. Stanisławowi Czerniewiczowi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B XLVII 6811: „Towarzystwo Samochodowe dla Prowadzenia Wszelkich Kursów i Szkół Kierowców Samochodowych, a w szczególności Kursów Samochodowych A. Tuszyńskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 27 września 1930 r. za nr. 5961 przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Józefa Minkiewicza, który takowe zlikwidował.

R. H. B XLIX 7013: „Karol Kubalski Konfekcja Mąska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzia komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Mitraszewski, nadzorca sądowym adw. Zygmunt Hertz-Łukański z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, weksle, oprócz podpisów Jadwigi Kubalskiej i Bolesława Chłopkiewicza winny być także podpisywane przez nadzorcę sądowego Hertz-Łukańskiego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 kwietnia 1932 r. firmie udzielone zostało odroczenie wypłat do dnia 8 lipca 1932 r.

R. H. B XLIX 7073: „Marga” Towarzystwo Handlowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Konrad Kopiera, Arnold Eichstädt, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 6 kwietnia 1932 r.

R. H. B XLIX 7082: „Przedsiębiorstwo Techniczno-Budowlane Potocki i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Zrzeszenie Budowlane Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy podzielony został na 60 udziałów. Zarządcami są: Jan Potocki, Stanisław-Eugenjusz Ajszczyk, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, umowy, prokury, pokwitowania z odbioru pieniędzy, oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów przekazów za zaliczeniem podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 6 października 1931 r. za nr. 1716.

R. H. B XLIX 7093: „Polsko-Szwajcarski Przemysł Leśny, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy został podwyższony o zł. 1.000.000 i obecnie wynosi zł. 2.000.000 podzielonych na 20.000 akcji na okaziciela, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu w przedmiocie zmiany par. 6 statutu spółki opublikowane zostało w Nr. 80 Monitora Polskiego z dnia 7 kwietnia 1932 r.

R. H. B LI 7317: „Warszawska Fabryka Masowych Wyrobów Błyszczących „Tłocznia”, Spółka Akcyjna”. Na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów z dnia 17 marca 1932 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Waclaw Czajkowski, Jerzy hr. Lubieński, Waclaw Olchowski, Zygmunt Kiltynowicz, Viva Braumanowa, Zdzisław Kamiński, Leon Skibiński, wszyscy z Warszawy.

R. H. B LI 7385: „Oikos”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Dom Agencyjny „Oikos” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie dnia 9 maja 1932 r. za nr. 538.

R. H. B LII 7398: „Elektrownia Okręgu Warszawskiego, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: inż. Franciszek Bilek inż. Kazimierz Straszewski, obaj z Warszawy i inż. Szymon Landau z Konstancina pow. warszawskiego. Wpisano na mocy wciaśu z protokołu posiedzenia Rady Nadzorczej z dnia 4 kwietnia 1932 r.

R. H. B LII 7403: „Lucznik, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Otwarto Oddziały w Katowicach, Lwowie i Gdyni.

R. H. B LIII 7586: „Biuro Inżynierowo-Budowlane Inżynier Konstanty Gorawki i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 26 kwietnia 1932 r. za nr. 1732 spółka rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B LIII 7675: „Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze, Spółka Akcyjna”. Prokury Władysława Szwandera, Feliksa Lewińskiego i Kazimierza Popławskiego ustaly.

R. H. B LIV 7706: „Myszkowska Przędzalnia „August Schmelzer”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 25 kwietnia 1932 r., zarząd

ukonstytuował się w następującym składzie: Rafał Szereszowski, Ludwik Morgensziern, dr. Gustaw Birnstein, Naum Rabinowicz, wszyscy czterej z Warszawy, Hugo Oberländer z Myszkowa.

R. H. B LIV 7712: „Polpłód”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Abram Kenigsgeib przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Józef Ulatowski z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Warmiskim w Warszawie dnia 29 kwietnia 1932 r. za nr. 809.

R. H. B LIV 7789: „Cukrownia Opole, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Karowej 20, gmach Banku Cukrownictwa Spółki Akcyjnej w Poznaniu Oddział w Warszawie. Na trzeciego członka zarządu wybrany został Janusz Kiedrzyński z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zaprotokołowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie dnia 19 kwietnia 1932 r. za nr. 1433. Wpis powyższy w dniu 1 czerwca 1932 r. wciągnięto: Leopoldowi Makowskiemu udzielono łącznej prokury.

R. H. B LV 7840: „Pralnia Parowa i Wytwórnia Bielizny „Empire”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządczyni Musza Ołomska z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pomykalskim w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 299.

R. H. B LV 7845: „Centrala Spożywczo-Kolonjalna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Szyja Gestel przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Abram-Jakób Birencwajg z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 9 maja 1932 r.

R. H. B LV 7920: „Centropapier, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Hipolitowi Jaworskiemu, Antoniemu-Józefowi Suskiemu, Markusowi Weissowi, Juljanowi Havelce, Samuelowi Frumkinowi, Oskarowi Goldmanowi, Włodzimierzowi Skarzyńskiemu, Izidorowi Bemskiemu wszystkim z Warszawy.

R. H. B LV 7951: „Międzynarodowa Propaganda Podróży „Świat”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na zarządców dodatkowo zostali wybrani: Adolf Feiwell, Leon Schneeweis, Adalbert Kaswiner, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bułharowskim w Warszawie dnia 12 kwietnia 1932 r. za nr. 528.

R. H. B IV (B. LV 7996): „Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Bawełnianych „Wola” w Warszawie. Firma obecnie brzmie: „Spółka Akcyjna Wyrobów Bawełnianych „Wola” w Warszawie”. Celem spółki jest prowadzenie i rozwój fabryki wyrobów bawełnianych oraz handel temi wyrobami. Zarząd stanowią: Józef Kernbaum z Warszawy, Edward Heiman, Aleksander Heiman obaj z Łodzi. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Czeki na rachunki bieżące, weksle, indosy, pełnomocnictwa, żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisuje jeden z członków zarządu. Umowy, akty notarialne, hipoteczne i prokury podpisuje dwóch członków zarządu. Korespondencję, oraz pokwitowania z odbioru z pocztą sum pieniężnych, przesyłek i dokumentów podpisuje jeden z członków zarządu. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych opublikowane zostało w Nr. 35 Monitora Polskiego z dnia 13 lutego 1932 r.

R. H. B V 673 (B LVI 8025): „Spółka Akcyjna Zakładów Przemysłowych „Kadzielnia” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Stanisław Erlich, Juliusz Erlich, Róża Wawelberg, Jerzy Erlich, Sigismund Artur Arnsion, wszyscy z Warszawy. Prokura Juliusza Erlicha usteła. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów, zeznanej przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 30 kwietnia 1932 r. za nr. 414.

R. H. B IV 469 (B XLV 6524): „Spółka Akcyjna Przedsiębiorstw Technicznych Zaborowski i Ska” w Warszawie. Celem spółki jest: a) zakładanie i eksploatacja własnych fabryk i warsztatów dla budowy i remontu wszelkiego rodzaju maszyn i narzędzi oraz przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, b) urządzenie i eksploatacja wszelkiego rodzaju instalacji technicznych, elektrycznych i t. p., c) kupno i sprzedaż zarówno na rachunek własny, jak i komisowy wszelkiego rodzaju maszyn, narzędzi, części maszynowych, smarów, paliwa, oraz wszelkich artykułów mających związek z przemysłem i t. p. eksport i import powyższych przedmiotów, d) kupno akcji i udziałów zakładów przemysłowych i handlowych o celach identycznych z celami spółki, e) przedstawicielstwo handlowe innych firm, f) zakładanie, nabywanie i prowadzenie biur technicznych, oddziałów, składów i agentur, g) nabywanie i sprzedawanie koncesji, wszelkiego rodzaju przywilejów, patentów, na rachunek własny i osób trzecich, h) kupno i sprzedaż majątków ruchomych i nieruchomości i) uczestniczenie w przedsiębiorstwach które w celach zarobkowych zajmują się sprawami wymienionymi pod literami a) do h). Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych i czeki na rachunek bieżący podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, lub dwóch prokurentów łącznie. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i dokumentów podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Walne Zgromadzenie może upoważnić jednego lub kilku członków zarządu do samodzielnego przez każdego z nich zastępowania spółki i samodzielnego podpisywania w tych wypadkach w których wymagane są dwa podpisy, a także udzielić w tym celu samodzielną prokurę. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 20 kwietnia 1932 r. członek zarządu Stanisław Warchol upoważniony został do samodzielnego zastępowania spółki i samodzielnego podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Łączna prokura Pawła Vogta usteła. Pawłowi Vogtowi z Warszawy udzielono samodzielną prokurę. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. N 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 266 Monitora Polskiego z dnia 18 listopada 1931 r. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 20 kwietnia 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Grymińskiego w Warszawie nr. rep. 879 zmienione zostały par. 17 i 18 statutu spółki.

R. H. B IV 540 (B. XLIII 6316): „Bronikowski, Grodzki i Wasilewski. Spółka Akcyjna Wyrobu i Handlu Maszynami, Narzędziami Rolniczymi i Maszynami” w Warszawie. Prokury Wacława Błażejowskiego i Franciszka Rostkowskiego usteły.

R. H. B IV 592 (B XXXVIII 5723): Warszawskie Przedsiębiorstwo Budowlane, Spółka Akcyjna w Warszawie. Prokura Stefana Kawalkiewicza usteła. Wpis powyższy w dn. 4 kwietnia 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Zarząd obecnie stanowią: inż. Michał Szylajner, Józef Szerman, Stefan Pogorzelski, inż. Zygmunt Gadomski, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne oraz wszelkie zobowiązania podpisuje dwóch członków zarządu łącznie lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, żądania zwrotu lub kwitowania z odbioru sum i dokumentów podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Statut spółki uzgodniony został z obowiązującym prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 13 maja 1932 r. zaprotokołowaną przez notariusza Baranieckiego w Warszawie za nr. rep. 1300.

R. H. B X 2002 (B XIV 7703): „Polska Spółka Akcyjna Przemysłu Leśnego” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie przemysłu leśnego i drzewnego oraz handlu lasem i drzewem jak również produktami przemysłu drzewnego, zarówno na rachunek własny, jak i komisowo, oraz załatwianie wszelkich z tem związanych operacji. Kapitał zakładowy podzielony na 1.000 akcji na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.

Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie uzgodnienia statutu z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 80 Monitora Polskiego z dnia 7 kwietnia 1932 r.

R. H. B XI 2296: „Maison Goussin“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. B XI 2339 (B XLVII 6757): „Bank Francusko-Polski“ w Warszawie. Prokura Jehan Cuny'ego ustała.

R. H. B XIV 2876: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe Maurycy Fajans w Warszawie, Spółka Akcyjna“. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stanisław Hirszel, kuratorem zaś adwokat Edward Botner z Warszawy. Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 stycznia 1929 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XIV 2890: „Towarzystwo dla Przemysłu i Handlu Leśnego „Wschódles“, Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Kapitał zakładowy 1.000 zł. podzielonych na 100 akcji całkowicie wpłaconych. Według bilansu otwarcia w złotych sporządzonego na dzień 1 stycznia 1925 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1924 r. (Dz. Ust. N. 55 poz. 542) i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dniu 25 marca 1925 r. kapitał zakładowy określony został na 1.000 zł i podzielony na 100 akcji.

R. H. B XV 2965 (B XLV 6579): „Polsko-Amerykańska Spółka Akcyjna „Southern Trade“ w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Stefan Zawistowski, Winston Willard Cram, Helena Przybylska, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zeznanej przed p. o. notariusza Szlązkiewiczem dnia 9 kwietnia 1932 r. za nr. 404.

R. H. B XVI 3079 (B. LVI 8037): „Zjednoczone Gazownie Polskie Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: prezes Jakób Bock, wiceprezes Feliks Bock, obaj z Warszawy. Konrad Józef Billewicz z Tomaszowa Mazowieckiego. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 30 kwietnia 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Hübnera w Warszawie nr. rep. 636.

R. H. B XVI 3150: „Towarzystwo Handlowe Z. Cербst, T. Słiwczyński i Ska. Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Likwidator Stefan Dąbkowski zmarł. Stefan Graczyński przestał być likwidatorem. Likwidatorem obecnie jest Franciszek Bargieł z Bydgoszczy. Wpisano na mocy aktu zeznanej przed notariuszem Kamińskim w Katowicach w dniu 7 listopada 1931 r. za nr. 61.

R. H. B XVII 3297 (B LIII 7678): „Browar Związkowy, Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie zakładów piwarskich w Warszawie i w innych miejscowościach w kraju, jak również wszelkich operacji wchodzących w zakres przemysłu i handlu. Kapitał zakładowy podzielony został na 1.500 akcji na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania spółki weksle, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne i notarialne podpisuje pod stemplem firmy bądź dwóch członków zarządu łącznie bądź jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Do odbioru z poczty pieniędzy, przesyłek, dokumentów, oraz korespondencji dostateczny jest podpis jednego członka zarządu lub prokurenta. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 113 Monitora Polskiego z dnia 19 maja 1932 r.

R. H. B XVIII 3407: „Towarzystwo Karwice Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerji, Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Aronowi Halbmiłjonowi i Janowi Witkowskiemu obydwoim z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B XXI 3765 (B LV 7999): „Podlaska Wytwórnia Samolotów, Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Józefowi Zajączkowskiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. B XXI 3804 (B XXXVI 5461): „Electrolux“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Prokura Ewy Lewickiej ustała.

R. H. B XXXII 5023: „Włoska Spółka Akcyjna Riunione Adriatica di Sicurtà, Adriatyckie Towarzystwo Ubezpieczeń w Tryjeście Dyrekcja Warszawska“. Firma spółki w Państwie Polskiem obecnie brzmi: „Włoska Spółka Akcyjna Riunione Adriatica di Sicurtà — Adriatyckie Towarzystwo Ubezpieczeń w Tryjeście Dyrekcja dla Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie“. Siedzibą spółki w Państwie Polskiem jest miasto stołeczne Warszawa, Moniuszki 10. Oddział we Lwowie pod nazwą: „Dyrekcja we Lwowie“. Dotychczasowe prawo podpisu dyrektorów i prokurentów dyrekcji warszawskiej dotyczą obecnie dyrekcji dla Rzeczypospolitej w Warszawie. Romeo Purini z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z prokurentów.

R. H. B XXXIII 5138: „Wielkopolski Przemysł Drzewny, Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 80 Monitora Polskiego z dnia 7 kwietnia 1932 r.

R. H. B XLIV 6448: „Fabryka Obuwia „Dolstru“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorami są: Leon Doley i Edmund Struś obaj z Warszawy. Na mocy aktu zeznanej przed notariuszem Hettlingerm w Warszawie dnia 4 marca 1932 r. za nr. 1034 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLVI 6642: „Hurtownia Rur, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 147.

R. H. B XXXVIII 5635: „Spółka Terencwa „Popowo“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorami są: Eugenjusz Kulej, adwokat Czesław Jankowski, Wacław Terlecki wszyscy z Warszawy. Likwidatorzy podpisują firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem w likwidacji. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 26 kwietnia 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XL 6000: „Syndykat Polskich Eksporterów Trzody i Bydła w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Likwidatorami są: Franciszek Kazany z Mielca, Tadeusz Iwański z Warszawy, Czesław Janicki z Poznania, Maks Rudzki z Katowic, Adam Dobrowolski z Sosnowca. Likwidatorzy podpisują firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji“. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników zeznanej przed notariuszem Glassem w Warszawie dnia 30 kwietnia 1932 r. za nr. 516 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

DECYDUJĄC SIĘ NA
PODRÓŻ, RZUC OKIEM
NA INFORMACJE O KO-
MUNIKACJI LOTNICZEJ

SAMOLOTY KURSUJĄ CODZIENNIE.

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

nizej podpisanej Spółki w likwidacji odbędzie się w **środe** dn. 26 października 1932 r., po poł. o godz. 4, w lokalu Restauracji Rzeźni Miejskiej w Poznaniu, przy ul. Grochowe Łąki Nr. 9, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór Zarządu; 2) Przedstawienie bilansu likwidacyjnego i stanu likwidacji; 3) Uchwała, że likwidację przeprowadza 2 likwidatorów; 4) Zatwierdzenie zbycia nieruchomości; 5) Wolne głosy.

Prawo głosowania przysługuje tym akcjonariuszom, którzy na 3 dni przed Walnym Zebraniem złożą swoje akcje w biurach Spółki lub u notariusza.

Poznań, dn. 1 października 1932 r.

Centrala Przemysłu Rzeźnickiego, S. A.

w likwidacji

(—) St. Chojecki, (—) M. Budziński
likwidatorzy

II OGŁOSZENIE ZARZĄD

Cukrowni „GARBÓW”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 17 października 1932 r., o godz. 11 rano, odbędzie się w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Mokotowskiej Nr. 25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32 i udzielenie Zarządowi absolutoryjum; 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu w instytucjach i bankach, z prawem udzielania zabezpieczeń hipotecznych i innych, oraz zatwierdzenie już dokonanych w roku bieżącym umów i udzielonych zabezpieczeń; 6) Wybór jednego członka Zarządu; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej; 8) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych na zdeponowane akcje, do Biura Zarządu w Warszawie, Mokotowska 25, lub do Kantoru Cukrowni w Garbowie na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE ZARZĄD

Cukrowni i Rafinerji „NIELEDEW”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 17 października 1932 r., o godz. 12, w poł., odbędzie się w Warszawie, w Biurze Zarządu, przy ul. Mokotowskiej Nr. 25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32 i udzielenie Zarządowi absolutoryjum; 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu w instytucjach i bankach, z prawem udzielania zabezpieczeń hipotecznych i innych, oraz zatwierdzenie już dokonanych w roku bieżącym umów i udzielonych zabezpieczeń; 6) Wybór jednego członka Zarządu; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej; 8) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć akcje względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych na zdeponowane akcje, do Biura Zarządu — na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

Zarząd i Rada Nadzorcza

Cukrownia OPALENICA, S. A. w Opalenicy

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w **piątek 28 października 1932 r., o godz. 11**, odbędzie się w Opalenicy w Kasynie Urzędniczym przy Cukrowni Opalenica

WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie;
- 2) Sprawozdanie i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931/32 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i podziału zysku;
- 5) Uchwała co do podziału zysku;
- 6) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 7) Zmiana statutu i to §§ 6, 7, 8, 32, 33 i 20, które mają otrzymać następujące brzmienie:
§ 6. — Akcje, z których każda brzmi na zł 3.000 wystawia się na okaziciela.
§ 7. — Akcjonariusz nie ma obowiązku sadzić buraków;
§ 8. — Sprzedaż i kupno akcji nie podlega żadnemu ograniczeniu;
§ 32. — Do udziału są uprawnieni wszyscy posiadaciele akcji, którzy najmniej 7 dni . . . . .
§ 33. — Najpóźniej w piątym miesiącu każdego roku obrachunkowego odbywa się Zebranie Walne;
§ 20. — Zmiana w tym kierunku, że do korespondencji i podpisywania oświadczeń nie zawierających zobowiązania Spółki oraz do podpisywania czeków, ma wystarczyć jeden podpis.

- 8) Wybór trzech członków Rady Nadzorczej;
- 9) Uchwała co do innych ewen. zgłoszonych przedmiotów obrad, podanych na piśmie Zarządowi w terminie, przepisanym ustawami według art. 57. p. 2 prawa akcyjnego;
- 10) Zamknięcie Zebrania;

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu są uprawnieni:

- a) wszyscy posiadaciele akcji imiennych,
- b) posiadaciele akcji na okaziciela, którzy najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem swój udział w niem zgłosili i wylegitymują się w myśl § 32 statutu i § 59 Ust. o Spółkach Akcyjnych z posiadania akcji.

Legitymacja następuje przez złożenie akcji w biurze fabryki samej, lub u polskiego notariusza, lub w Banku Cukrownictwa w Poznaniu, lub Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu.

Cukrownia Opalenica, S. A.

Przewodniczący D. J. Pennock

Zarząd: C. Jacobi, Dr. H. Leciński, St. Niegolewski

Zarząd Babino - Tomachowskiej Cukrowni, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że

WYPŁATA DYWIDENDY ZA 1931/32 R.

w wysokości 6%, to znaczy zł 6 od każdej akcji 100-złotowej, następuje **poczynając od dn. 1 października 1932 r.** w biurze Zarządu, Warszawa, Chmielna 32 m. 23 w dni powszednie od 10 do 13 godz. za zwrotem kuponu za rok operacyjny 1931/32.

III OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przędzy i Tkanin Sztucznych Chodaków, S. A.

naskutek dokonanej fuzji z Włókienniczą Spółką Akcyjną Handlowo-Przemysłową w Łodzi, zawiadamia — w myśl art. 145 Prawa o Spółkach Akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/1928, poz. 383) — osoby zainteresowane

o zamiarze złączenia majątku

„Włókienniczej Spółki Akcyjnej Handlowo-Przemysłowej w Łodzi” z siedzibą w Łodzi przy ul. Wierzbowej 48, z majątkiem „Fabryki Przędzy i Tkanin Sztucznych Chodaków, Spółka Akcyjna”, jako spółki przejmującej.

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy

„POLSKA FORESTA“, S. A.

ogłasza, że uchwałą, zapadłą na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów Spółki dn. 25 maja 1932 r. zatwierdzoną postanowieniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 7 lipca 1932 r. ogłoszonym w Nr. 184 „Monitora Polskiego“ z dn. 12 sierpnia 1932 r. postanowiono obniżyć kapitał akcyjny Spółki ze sumy zł 2.000.000 do sumy zł 100.000, a równocześnie kapitał ten podwyższyć do sumy zł 500.000.

Stosownie do art. 122 ust. 2 prawa o spółkach akcyjnych,

WZYWA SIĘ WIERZYCIELI

Spółki do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty trzeciego ogłoszenia.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Cukrowni i Rafinerji „LUBLIN“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 17 października 1932 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Mokotowskiej Nr. 25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4) Zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32 i udzielenie Zarządowi absolutorium; 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu w instytucjach i bankach z prawem udzielania zabezpieczeń hipotecznych i innych, oraz zatwierdzenie już dokonanych w roku bieżącym umów i udzielonych zabezpieczeń; 6) Wybór jednego członka Zarządu; 7) Wybór Rady Nadzorczej; 8) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych na zdeponowane akcje, do biura Zarządu w Warszawie, ul. Mokotowska Nr. 25, lub do Kantoru Cukrowni w Lublinie na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Małopolskiego T-wa Cukrowniczego „Przeworsk“, S. A.

zawiadamia, że

XXXVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

odbędzie się w dn. 3 listopada 1932 r., o godz. 1 po poł., w sali posiedzeń Cukrowni w Przeworsku.

Porządek dzienny:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931/32 r. operacyjny; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku; 3) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wyznaczenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej oraz remuneracji dla Zarządu i gratyfikacji dla pracowników; 5) Zatwierdzenie kooptacji 2 członków Rady Nadzorczej w miejsce zmarłych w okresie sprawozdawczym (§ 14 statutu); 6) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących w drodze losowania (§ 14 statutu); 7) Uchwała co do innych wniosków, zgłoszonych na piśmie do Centralnego Bura Spółki w Przeworsku w terminie, przepisany ustawą.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Posiadacze akcji na okaziciela, winni złożyć przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w kasie Biura Cukrowni w Przeworsku swe akcje lub kwity, wydane jako dowód złożenia akcji u polskiego notariusza lub też w instytucji kredytowej krajowej. Na kwitach powinny być oznaczone numery akcji oraz umieszczona adnotacja, że akcje złożone są do przechowania aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia.

Przeworsk dn. 1 października 1932 r.

ZAPROSZENIE DO SUBSKRYPCJI

Zarząd firmy „Polska Foresta“, S. A.

Podaje niniejszem do wiadomości, że — zgodnie z uchwałą, zapadłą na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów Spółki z dn. 25 maja 1932 r. Ministerstwa Przemysłu i Handlu postanowieniem z dn. 7 lipca 1932 r., ogłoszonym w Nr. 184 „Monitora Polskiego“ z dn. 12 sierpnia 1932 r. zezwoliło:

I. — na **zmniejszenie kapitału zakładowego** Spółki o zł 1.900.000, czyli do zł 100.000, drogą wydania dotychczasowym akcjonariuszom wzamian 20 akcji dotychczasowych, nominalnej wartości zł 100 każda, jednej nowej akcji, nominalnej wartości zł 100;

II. — na **powiększenie kapitału zakładowego** Spółki o zł 400.000, czyli do zł 500.000, drogą nowej emisji 4.000 sztuk nowych akcji, na okaziciela opiewających, nominalnej wartości zł 100 każda na następujących warunkach:

a) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich, w stosunku do ilości posiadanych akcji.

b) cenę emisyjną akcji nowej emisji określa się na zł 100,

c) powiększenie kapitału zakładowego winno być skutecznym zgodnie z art. 114, 118, 119 i 121 prawa o spółkach akcyjnych.

Wobec tego Zarząd Spółki wzywa niniejszem akcjonariuszów do wykonania przysługującego im prawa poboru nowych akcji.

Akcjonariusze, pragnący skorzystać z tego prawa, winni w Zarządzie Spółki w Nadwornej do dn. 15 listopada 1932 r. przedłożyć posiadane akcje, oraz wpłacić całą sumę, przypadającą za subskrybowane akcje nowej emisji.

Akcjonariusze, którzy w powyższym terminie warunków tych nie wykonają, tracą prawo poboru w stosunku do posiadanych akcji, a z akcjami nierozebzanymi postąpi Zarząd zgodnie z art. 119 prawa o spółkach akcyjnych.

O ile do 5 miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania, subskrybenci przestają być związani zapisem.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akc. Cukrowni „ŚRODA“

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w czwartek, dn. 27 października 1932 r., o godz. 4.30 po poł., w Poznaniu, na Sali Malinowej w Hotelu Pazar, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931/32 r. — oraz podział czystego zysku; 3) Udzielenie absolutorium dla władz spółki; 4) Zmiana § 5 statutu, polegająca na skreśleniu wyrazów w pierwszym zdaniu „lub nadzór sądowy“, wobec czego zdanie to brzmieć będzie: „Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej nie mogą być osoby, pozbawione praw obywatelstwa lub karane za czyny niehonorowe, również osoby, nad których majątkiem ogłoszono upadłość, lub które mają udział, jako wspólnik w spółce handlowej — co do której ogłoszono upadłość, lub która zawiesiła swoje wypłaty“; Zmiana § 19 statutu. Ustęp drugi — zdanie ostatnie brzmieć będzie: „Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno odbyć się corocznie w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrotowego; 5) Wybór 4 członków Rady Nadzorczej, w miejsce ustępujących i zatwierdzenie wyboru 2 członków Zarządu; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — w myśl § 20 statutu — złożyć swe akcje w naszej spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, lub przestać spółce w tymże samym czasie dowód złożenia akcji u notariusza, względnie w Banku Cukrownictwa w Poznaniu, lub w Komunalnej Kasie Oszczędności pow. średzkiego w Środzie, przy czym w dowodach o złożeniu akcji muszą być wymienione numery akcji i stwierdzenie, że nie będą one wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Akcje, złożone w naszej Spółce, zwrócone będą zaraz po Walnym Zgromadzeniu.

PP. Akcjonariusze, zamierzający skorzystać — w myśl § 19 statutu — z prawa zgłaszania dodatkowych wniosków do umieszczenia na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia, winni swe wnioski pisemne złożyć wraz z udowodnieniem posiadania akcji w Zarządzie nie później, niż 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1 październik 1932 r.

Z a r z ą d

I OGŁOSZENIE

Cukrownia Tuczo, S. A. w Tucznie, pow. Inowrocław

zapraszamy PP. Akcjonariuszów na

WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 26 listopada 1932 r., o godz. 15, w Hotelu Basta w Inowrocławiu, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Zatwierdzenie § 14 statutu, który ma otrzymać w miejsce istniejącego następujące brzmienie: „Z dostarczonych buraków oddaje się plantatorowi wyśładki prasowane w ilości i po cenie, ustalonej rok rocznie przez radę nadzorczą”. W § 17 w ustępie drugim zmieniają się wyrazy „w ciągu czterech miesięcy” na „w ciągu pięciu miesięcy”; 3) Sprawozdanie, przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok obrotowy 1931/32; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, przyjęcie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków oraz wniosek o udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Powzięcie uchwały odnośnie pozostałego zysku; 6) Wybory do Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących członków; 7) Zatwierdzenie Zarządu; 8) Wybór rewizorów i ich zastępców; 9) Ewentualne wnioski, zgłoszone w myśl ustawy akcyjnej; 10) Zamknięcie Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący zamieścić dodatkowe sprawy w obradach na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Sprawy mogą być umieszczone, o ile § 17 statutu na to zezwala.

PP. Akcjonariusze, pragnący mieć prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do § 18 statutu — złożyć w Cukrowni Tuczo, S. A. w Tucznie pow. Inowrocław, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, swoje akcje lub zaświadczenie na dowód złożenia akcyj w polskiego notariusza albo w Banku Cukrownictwa w Poznaniu, lub w Banku Ludowym w Inowrocławiu, lub też w Poznańskim Banku dla Handlu i Przemysłu w Poznaniu, lub w filii Poznańskiego Banku dla Handlu i Przemysłu w Inowrocławiu. W zaświadczeniu wymienione winno być, liczba akcji i zapewnienie, że akcje przed terminem ukończenia powyższego Walnego Zgromadzenia nie będą wydane.

Tuczo, dn. 28 września 1932 r.

Z a r z ą d

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Związku Przedsiębiorców Gorzełń Rolniczych, S. A.

WE LWOWIE

odbędzie się w dn. 31 października 1932 r., o godz. 17, w lokalu Spółki we Lwowie, przy ul. 3 Maja Nr. 16, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu z Walnego Zgromadzenia z dn. 30 października 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu za 1931/32 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi za czas od 1/VII 1931 do 30/VI 1932 r.;
- 5) Podział zysków;
- 6) Wylosowanie 1/3 części członków Rady Nadzorczej i wybór nowych członków.
- 7) Zmiana § 8 statutu, który otrzyma brzmienie: „Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się corocznie w ciągu 4 miesięcy po upływie roku obrachunkowego, t. j. w czasie od 1/VII do 31/X każdego roku”;
- 8) Wolne wnioski Akcjonariuszów, które zostaną zgłoszone nie później, jak na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — w myśl § 13 statutu — przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem zawiadomić o tem Spółkę.

Lwów, dn. 30 września 1932 r.

Prezes Rady Nadzorczej
Włodzimierz Cieński

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysł Tłuszczowy Schicht-Lever

S. A.

zawadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 28 października r. b., o godz. 5 po poł., odbędzie się w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Nowy Zjazd Nr. 1

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Upoważnienie Zarządu do spłacenia długów hipotecznych na warunkach, ustalonych przez Zarząd;
- 3) Zaciągnięcie pożyczki obligacyjnej na sumę zł 8 miljn. i upoważnienie Zarządu do zapisania odpowiedniej kaucji hipotecznej na nieruchomościach Spółki oraz ustalenie warunków emisji obligacji;
- 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych na zdeponowane akcje, do biura Zarządu w Warszawie, Nowy Zjazd Nr. 1, do dn. 20 października włącznie.

Z a r z ą d

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

T-wa Fabryk Cukru i Rafinerji „Łubna i Szreniawa”

S. A.

zawadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 31 października 1932 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Chmielnej 32

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie — po wysłuchaniu wniosków Komisji Rewizyjnej — sprawozdań Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931/32;
- 3) Powzięcie uchwał co do udzielenia Zarządowi absolutorjum oraz w sprawie zysku za rok operacyjny 1931/32;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1932/33 r. oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów, do zabezpieczenia takowych hipotecznie oraz do przyjęcia solidarnych odpowiedzialności i wydania solidarnych gwarancji;
- 5) Wybór Dyrektora Zarządzającego oraz określenie jego kompetencji i wynagrodzenia;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na następny rok operacyjny i ustalenie wysokości ich wynagrodzenia;
- 7) Zmiana artykułów 7 d) i 15 statutu Spółki w następujący sposób: D o t y c h c z a s o w e brzmienie artykułu 7 d): „Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy odbywają się w miejscu siedziby Spółki w Warszawie” — n o w o p r o p o n o w a n e brzmienie artykułu 7 d): „Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy odbywają się w Krakowie”. D o t y c h c z a s o w e brzmienie artykułu 15: „Rok obrotowy Spółki zaczyna się dn. 1 lipca każdego roku, a kończy się z dniem 30 czerwca następnego roku” — n o w o p r o p o n o w a n e brzmienie artykułu 15: „Rok obrotowy Spółki zaczyna się dnia 1 lipca każdego roku, a kończy się z dniem 30 czerwca następnego roku. Zarząd Spółki jest obowiązany w ciągu 3 miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć Komisji Rewizyjnej do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego, rachunek strat i zysków oraz dokładne pisemne sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły. Zwyczajne Walne Zgromadzenie winno się odbywać corocznie w terminie 5-miesięcznym po upływie roku obrotowego”;
- 8) Ewentualne wolne wnioski Akcjonariuszy.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w powyższym Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są najpóźniej do dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia, złożyć w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, Chmielna 32, lub w Filii Akcyjnego Banku Hipotecznego w Krakowie, akcje swe lub świadectwa zastawowe albo depozytowe notariuszy lub instytucji kredytowych krajowych.

Zarząd firmy

„Mikuliczyn“ Zakłady dla Przemysłu Drzewnego, S. A.

podaje niniejszem do wiadomości, że — zgodnie z uchwałą, zapadłą na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów Spółki z dn. 25 maja 1932 r. Ministerstwo Przemysłu i Handlu postanowieniem z dn. 7 lipca 1932 r., ogłoszonym w Nr. 184 „Monitora Polskiego“ z dn. 12 sierpnia 1932 r. zezwoliło:

I. — na zmniejszenie kapitału zakładowego Spółki o zł 270.000, czyli do zł 30.000, drogą wydania dotychczasowym akcjonariuszom, wzajem dziesięciu akcji dotychczasowych, nominalnej wartości zł 100 każda, jednej nowej akcji nominalnej wartości zł 100;

II. — na powiększenie kapitału zakładowego Spółki o zł 270.000, czyli do zł 300.000, drogą nowej emisji 2.700 sztuk nowych akcji, na okaz ciela opiewających, nominalnej wartości zł 100 każda, na następujących warunkach:

a) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich, w stosunku do ilości posiadanych akcji.

b) cenę emisyjną akcji nowej emisji określa się na zł 100, c) powiększenie kapitału zakładowego winno być uskutecznione zgodnie z art. 114, 118, 119 i 121 prawa o spółkach akcyjnych.

Wobec tego Zarząd Spółki wzywa niniejszem akcjonariuszów do wykonania przysługującego im prawa poboru nowych akcji.

Akcionariusze, pragnący skorzystać z tego prawa, winni w Zarządzie Spółki w Mikuliczynie do dn. 15 listopada 1932 r. przedłożyć posiadane akcje oraz wpłacić całą sumę, przypadającą za subskrybowane akcje nowej emisji.

Akcionariusze, którzy w powyższym terminie warunków tych nie wykonają, tracą prawo poboru w stosunku do posiadanych akcji, a z akcjami nierozezbranymi postąpi Zarząd zgodnie z art. 119 prawa o spółkach akcyjnych.

O ile do 3 miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania, subskrybenci przestają być związani zapisem.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 października 1932 r., o godz. 11, w lokalu biura Zarządu, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 96, w Łodzi, odbędzie się

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Upoważnienie Zarządu do sprzedania nieruchomości, posiadanych przez Spółkę w granicach miasta Łodzi;
- 3) Upoważnienie Zarządu do sprzedania posiadanego przez Spółkę portfela akcji Towarzystwa Piotrkowsko-Sulejowskiej Kolei Dojazdowej;
- 4) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży posiadanych przez Spółkę akcji i innych papierów procentowych w celu uzyskania płynnych środków;
- 5) Wolne wnioski.

UWAGA I. — (Wyciąg z § 20 Statutu Spółki):

„Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, oraz w takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu i która będzie wymieniona w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia.

W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

UWAGA II. — PP. Akcjonariusze, mogą zgłaszać dodatkowo sprawy na porządek dzienny pod warunkiem, że takowe będą złożone w biurze Zarządu do dn. 12 października 1932 r.

KOMISJA LIKWIDACYJNA

„Energji Elektrycznej“, S. A. w Warszawie

ogłasza, że uchwalona na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dn. 17 września 1932 r. likwidacyjna Spółki została zarejestrowana. Wobec tego Komisja Likwidacyjna

WZYWA WIERZYCIELI SPÓŁKI

do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu roku od daty trzeciego ogłoszenia. Siedziba Komisji Likwidacyjnej znajduje się w Warszawie, przy ul. Targowej 59, m. 2.

**Zarząd Sp. Akc. Budowy Transmisji Maszyn i Odlewni Żelaza
J. JOHN W ŁODZI**

zawadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 listopada 1932 r., o godz. 4 po poł., w lokalu firmy, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 217, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zmiana niżej podanych paragrafów Statutu Spółki w związku z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 26 września r. b. o utworzeniu Rady Nadzorczej, według następującego projektu:

§ 24. — Po słowach: „Wszystkie kwestje, w jakich...” — dodaje się słowa: „Rada Nadzorcza” i po słowach: „nie mogą być decydowane przez Zarząd” dodaje się słowa: „lub Radę Nadzorczą”;

§ 26. — W ostatnim ustępie zamiast słów: „zawierają pełnomocnicy, wybrani przez Walne Zgromadzenie” — winno być: „zawiera Rada Nadzorcza”;

§ 29. — Pierwszy ustęp § 29 otrzymuje przez dodanie na początku słów: „Dla dokonywania czynności, przewidzianych w art. 95 i 96 prawa o spółkach akcyjnych, Walne Zgromadzenie corocznie wybiera Radę Nadzorczą, składającą się z pięciu osób. Pozatem...” następujące brzmienie: § 29. — „Dla dokonywania czynności, przewidzianych w art. 95 i 96 prawa o spółkach akcyjnych, Walne Zgromadzenie corocznie wybiera Radę Nadzorczą, składającą się z pięciu osób. Pozatem do sprawdzania sprawozdania i bilansu wybierana jest na rok zgóry Komisja Rewizyjna, złożona z pięciu akcjonariuszów, nie należących do Zarządu i nie piastujących żadnego urzędu w Spółce, bądź z wyboru przez Walne Zgromadzenie, bądź z nominacji przez Zarząd. Akcjonariusze, posiadający przynajmniej jedną piątą część głosów, reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu, mogą żądać, aby wybór Komisji Rewizyjnej odbył się grupami, i w tym celu mogą utworzyć odrębną grupę celem wyboru jednego członka Komisji, nie biorąc już udziału w wyborze pozostałych członków. Poszczególne grupy mniejszości mogą łączyć się celem dokonania wspólnego wyboru;

§ 35. — Po słowach: „jak również dla wyboru członków Zarządu” dodaje się słowa: „Rady Nadzorczej” i po słowach: „lub też na żądanie” dodaje się słowa: „Rady Nadzorczej albo”;

§ 36. — Po słowach: „wybór i odwołanie członków Zarządu” dodaje się słowa: „Rady Nadzorczej”; następnie po słowach: „ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu” dodaje się słowa: „Rady Nadzorczej”;

§ 43. — Po początkowych słowach: „Akcjonariusze, będący członkami Zarządu”, dodaje się słowa: „Rady Nadzorczej”;

§ 52. — Po słowach: „usunięciu członków Zarządu”, dodaje się słowa: „Rady Nadzorczej”;

2) Określenie funkcji poszczególnych członków Rady Nadzorczej;

3) Wyznaczenie wynagrodzenia dla poszczególnych członków Rady Nadzorczej.

Akcionariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni — w myśl § 42 statutu — złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed Zebraniem. Zgodnie z § 38 statutu, Akcjonariusze, życzący sobie wystąpić z wnioskiem, winni zwrócić się w tym celu pisemnie do Zarządu co najmniej na 2 tygodnie przed Walnym Zgromadzeniem.

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Delatyn—Kołomyja—Stefanówka, S. A.

Stosownie do postanowień §§ 11 — 20 statutu podpisany Zarząd S. A. „Kolej Lokalna Delatyn — Kołomyja — Stefanówka” zwołuje niniejszem

XXXI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Delatyn — Kołomyja — Stefanówka” na dz. 28 października 1932 r., o godz. 9 przed poł., w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei państwowych, IV p. drzwi Nr. 453) we Lwowie.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Sprawa wyboru jednego członka Rady Nadzorczej; 3) Zmiana § 3 p. a) statutu przez zastąpienie słów „do Stefanówki” słowami: „do granicy Państwa pod Jasienowem Polnym, a następnie od granicy państwowej do stacji Stefanesti na terytorjum Królestwa Rumunii”, oraz § 6 ust. 2 statutu o tyle, że losowania akcji dokonywać ma nie Rada Nadzorcza, lecz Zarząd w obecności Komisarza Rządowego i notariusza, a nadto § 48 statutu w związku z wprowadzeniem w Przedsiębiorstwie Polskich Kolei Państwowych okresu budżetowego od 1 stycznia do 31 grudnia; 4) Sprawa zatwierdzenia umowy, dotyczącej uregulowania prawa własności i stosunków eksploatacji odcinka kolei lokalnej od granicy Państwa do stacji Stefanesti na terytorjum Królestwa Rumunii, zawartej przez Delegatów Zarządu z przedstawicielami Państwa rumuńskiego oraz kolei rumuńskich.

Po myśli postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki, w Kasie Skarbowej I we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 13 października 1932 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Zygmuntowska 1 (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, IV p. drzwi Nr. 453).

Lwów, dn. 30 września 1932 r.

Zarząd

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Piła—Jaworzno, S. A.

Stosownie do postanowień §§ 11 — 19 statutu podpisany Zarząd S. A. „Kolej Lokalna Piła — Jaworzno”, zwołuje niniejszem

XXIX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Piła — Jaworzno” na dz. 29 października 1932 r., o godz. 9 przed poł., w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, IV p. drzwi Nr. 453) we Lwowie.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Rozdział zysku; 3) Upoważnienie Rady Nadzorczej do przelania na Zarząd czynności, połączonych z losowaniem akcji; 4) Uchwała co do zmiany okresu sprawozdawczego przez dostosowanie go do roku gospodarczego Polskich Kolei Państwowych.

Po myśli postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki, w Akcyjnym Banku Hipotecznym, Oddział w Krakowie, w Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie względnie w Warszawie lub w Kasie Skarbowej I we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 14 października 1932 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Zygmuntowska 1 (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, IV p. drzwi Nr. 453).

Lwów, dn. 1 października 1932 r.

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd podpisanej Spółki podaje — stosownie do art. 118 rozp. Prez. Rzp. z dn. 22/III 1928 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28 — do wiadomości PP. Akcjonariuszy, co następuje:

1) Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 30 kwietnia 1932 r. postanowiono

podwyższyć dotychczasowy kapitał akcyjny

w kwocie zł 1,000.000 o dalszą kwotę zł 3,000.000 przez emisję dalszych 30.000 sztuk pełnowpłaconych, na okaziciela opiewających akcji nominalnej wartości po zł 100; 2) Prawo poboru całej powyższej ilości akcji przysądza się dotychczasowym Akcjonariuszom, a to w ten sposób, iż posiadanie każdych 10 sztuk akcji starej emisji o wartości nominalnej po zł 100 upoważnia do nabycia 3 sztuk akcji nowej emisji o wartości nominalnej po zł 100; 3) Akcje nowej emisji partycypują w zysku i stracie spółki, począwszy od dn. 1 stycznia r. b.; 4) Cena emisyjna wynosi po zł 100 za jedną akcję. Wraz z ceną emisyjną należy wpłacić 5%-owe odsetki od tejże ceny, począwszy od dn. 14 stycznia b. r. do dn. wpłaty; 5) Zapisy na nowe akcje mają być składane bądź u podpisanej Spółki w Borysławiu, bądź u firmy „Ozoker t-Handels-Gesellschaft m. b. H. Wien VI. Linke Wienzeile 16, bądź w Nr. V. Escompto en Handelsbank Amsterdam. Keizersgracht 391, a to najdalej do dn. 7 listopada 1932 r. włącznie. Równocześnie z wykonaniem prawa poboru należy w temsamem miejscu wpłacić przypadającą, w myśl punktu 4, cenę emisyjną wraz z 5% odsetkami oraz złożyć akcje starej emisji, uporządkowane wedle liczb bieżących wraz z zestawieniem, uwidaczniającem ilość i liczb porządkowe składanych starych akcji; 6) Z akcjami, które do dn. 7 listopada 1932 r. włącznie nie zostaną rozebrane oraz wolące, postąpi się stosownie do przepisu art. 119 rozp. Prez. Rzp. z dn. 22/III 1928 „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39; 7) Zapisujący się na akcje nowej emisji przestaje być zapisem związany, jeżeli w terminie do 31 marca 1933 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania.

„BORYSŁAW”

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Wosku Ziemnego i Oleju Skalnego w Borysławiu

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Domów, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 28 października r. b., o godz. 6 po poł., odbędzie się w Warszawie, w biurze Zarządu, przy ul. Nowy Zjazd Nr. 1

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Ustalenie wartości nominalnej akcji na zł 100 zamiast dotychczasowej wartości zł 75 i równoczesne obniżenie kapitału akcyjnego celem pokrycia strat w trybie art. 122 ust. 3 prawa akcyjnego z kwoty zł 600.000 na kwotę zł 300.000, drogą zmiany 8 dotychczasowych akcji po zł 75 nominalnej wartości, na 3 nowe akcje po zł 100 nominalnej wartości każda;
- 3) Podwyższenie kapitału akcyjnego do sumy zł 300.000 na zł 2.000.000, drogą emisji 17.000 sztuk akcji po zł 100 nominalnej wartości każda z wyłączeniem prawa poboru dla dotychczasowych Akcjonariuszów i z udzieleniem Zarządowi upoważnienia dla ustalenia kursu emisyjnego akcji nowej emisji;
- 4) Zmiana statutu spółki w § 3 Dotychczasowe brzmienie § 3: „Kapitał akcyjny wynosi zł 600.000. Podzielony jest na 6.000 sztuk akcji na okaziciela po zł 100 każda akcja”. Projektowane brzmienie § 3 statutu spółki: „Kapitał akcyjny wynosi zł 2.000.000 podzielony jest na 20.000 sztuk akcji na okaziciela po zł 100 każda akcja”;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych na zdeponowane akcje, do biura Zarządu w Warszawie, Nowy Zjazd Nr. 1, do dn. 20 października włącznie, 4 października 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej Cukrowni Szpanów

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 października 1932 r., o godz. 5 po poł., w pałacu Janusza ks. Radziwiłła w Warszawie, przy ul. Bielańskiej 14, odbędzie się ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków, oraz podział zysków za 1931/32 r., t. j. za czas od 1 kwietnia 1931 r. do 30 czerwca 1932 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie budżetu i planu działalności na 1932/33 r.;
- 4) Upoważnienie Zarządu do zaciągania zobowiązań hipotecznych, bankowych i prywatnych, oraz określenie wysokości tychże;
- 5) Wybory członków Zarządu na miejsce ustępujących;
- 6) Określenie funkcji każdego z członków Zarządu;
- 7) Wybory członków Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wynagrodzenie członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów.

W razie niezgłoszenia się przewidzianej w statucie dostatecznej ilości Akcjonariuszów **powtórne** Walne Zgromadzenie odbędzie się w tymże dniu o godz. 6 po poł., w tym samym lokalu i z tymże porządkiem dziennym i będzie ono prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

ZARZĄD

Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów

zawiadamia, że

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w piątek dn. 28 października 1932 r., o godz. 17, w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego w Warszawie, ul. Fredry Nr. 8, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok rachunkowy 1931/32 i przedstawienie bilansu na 30 czerwca 1932 r.;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat oraz pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Podział zysku;
- 5) Budżet na 1932/33 r.;
- 6) Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości;
- 7) Wybory członków Rady Nadzorczej;
- 8) Określenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i członków Rady, delegowanych do stałego nadzoru;
- 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy do porządku dziennego nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W Zgromadzeniu tem mają prawo wziąć udział akcjonariusze, którzy swoje akcje lub kwity bankowe złożą do dn. 21 października 1932 r. w biurze Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów, ul. Kolejowa Nr 57, lub w Banku Dyskontowym Warszawskim i jego oddziałach lub filjach oraz w biurze Trust Metallurgique Belge Français w Brukseli, 168 Rue Royale, gdzie będą wydawane legitymacje, uprawniające do udziału w Walnym Zgromadzeniu.

ZARZĄD

Zakładów Przemysłowo-Handlowych Z. Szczerbiński, S. A.

podaje do łaskawej wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 29 października 1932 r., o godz. 16, w lokalu Spółki w Warszawie, przy Placu Małachowskiego 2, odbędzie się

XXX ZWYCZAJNE OGÓLNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1931/32 r. operacyjny;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na rok operacyjny 1932/33;
- 4) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów oraz nabywania, sprzedawania i obciążania nieruchomości;
- 5) Wybór Zarządu i określenie wynagrodzenia członków Zarządu;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej oraz określenie ich wynagrodzenia;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Spółki, przy pl. Małachowskiego 2 akcje, względnie zaświadczenia właściwych instytucji o zdeponowaniu akcji.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

Polska Żarówka „Osram“, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, Pl. 3 Krzyży Nr. 8 w dn. 18 października 1932 r., o godz. 12 m. 30 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki w 1931/32 r.;
- 3) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1931/32;
- 5) Uchwała w przedmiocie podziału zysku za 1931/32 r.;
- 6) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej z ich czynności w 1931/32 r.;
- 7) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wybór 3 członków Rady stosownie do § 15 Statutu Spółki i 5 członków Komisji Rewizyjnej, zgodnie z § 17 Statutu Spółki;
- 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu — zgodnie z § 59 ustawy o Spółkach Akcyjnych — w dni 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje lub dowody ich posiadania w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, Pl. 3 Krzyży 8.

Zwyczajne Walne Zebranie PLON, S. A. w Inowrocławiu

odbędzie się w poniedziałek dn. 31 października 1932 r., o godz. 15, w lokalu Spółki w Inowrocławiu, ul. Marsz. Piłsudskiego 21.

Porządek obrad: 1) Przedłożenie bilansu na rok obrachunkowy 1931/32 i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Podział zysków; 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, winni — celem wzięcia udziału w głosowaniu — złożyć akcje lub kwity depozytowe banków 7 dni przed Zwyczajnym Walnym Zebraniem w lokalu Spółki w Inowrocławiu.

Inowrocław, dn. 5 października 1932 r.

Zarząd

(—) Tokarski

L O T

po przez czyste przestworza
wolne od kurzu, dymu i sadzy,
dając moc cudnych wrażeń,
krzepi umysł i ciało.

I OGŁOSZENIE

LIKWIDATORZY

Karpackiego Towarzystwa Leśnego, S. A. we Lwowie

zwołują niniejszem

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w dn. 31 października 1932 r., o godz. 17, w biurach Spółki we Lwowie, przy ul. Kraszewskiego Nr. 7, z następującym porządkiem obrad: 1) Odwołanie dotychczasowych i ustanowienie nowych likwidatorów; 2) Wnioski.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powyższego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. W tym celu akcjonariusze powinni zgłosić likwidatorom piśmienne żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków oraz udowodnić posiadanie wymienionej ilości akcji. Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Wyciąg ze statutu:

§ 18. — Akcje dają prawo uczestniczenia we Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

§ 23. — Akcja daje na Walnym Zgromadzeniu prawo do jednego głosu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Towarzystwo Budowlane Inżynierowie K. Stronczyński,
R. Czarnota-Bojarski i S-ka”

Warszawa, Marszałkowska 17

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2 listopada 1932 r., o godz. 13, odbędzie się w kancelarii notariusza Juliana Sienickiego w gmachu Hipoteki, przy ul. Kapucyńskiej Nr. 6

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Wybór członków Zarządu i 3 członków Komisji Rewizyjnej wzamian ustępujących;
- 3) Zmiana § 10 statutu, mającego obecnie brzmienie:

„Wszelką korespondencję w imieniu Spółki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty hipoteczne i notarialne, czeki, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisuje bądź dwóch członków Zarządu łącznie, bądź jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem. Do odbioru z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka Zarządu lub prokurenta” — na następujący:

„Wszelką korespondencję w imieniu Spółki, umowy, czeki, pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych, odbiór z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów, pokwitowanie z odbioru należności, wszelkie akty i protokoły podpisuje jeden z członków Zarządu lub osoba, upoważniona przez Zarząd. Jedynie weksle, pełnomocnictwa i akty hipoteczne i notarialne podpisuje bądź dwóch członków Zarządu łącznie, bądź jeden członek Zarządu łącznie z osobą, posiadającą pełnomocnictwo Zarządu”;

- 4) Wolne wnioski.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Powszechnego T-wa Film. „Petel”, S. A. w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 31 października 1932 r., o godz. 18.30, odbędzie się w lokalu biura w Warszawie, przy ul. Widok 10
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z czynności Spółki za rok operacyjny 1931/32;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i uchwała w przedmiocie zatwierdzenia bilansu i rachunku zysków i strat oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi za okres 1931/32;
- 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na 1932/33 r., z wyznaczeniem jej wynagrodzenia;
- 4) Ewentualne wnioski akcjonariuszów.

W Walnym Zgromadzeniu mogą brać udział akcjonariusze którzy przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w Zarządzie Spółki akcje, lub właściwe świadectwa depozytowe.

Sp. Akc. Cukrowni i Rafinerji „GOSŁAWICE”, S. A.

Bilans w dn. 30 czerwca 1932 r.

STAN CZYNNY

Grunty zł 221.372-60; Budowle zł 2,704.081-88; Maszyny, aparaty i urządzenia techniczne zł 5,782.445-92; Bocznice szerokotorowe i kolejki wąskotorowe zł 1,682.845-74; Inwentarz fabryczny żywy i martwy zł 470.860-99; Remanenty cukru i produktów ubocznych zł 907.314-51; Remanenty surowców i materiałów pomocniczych zł 237.256-05; Kasa fabryczna i biura w Warszawie zł 10.214-44; Dłużnicy zł 2,723.821-59; Papiery wartościowe zł 76.830-66; Udziały zł 59.531-27; Kaucje zł 14.507-03; Sumy przechodnie zł 18.558-48; Pozostałość strat za rok operacyjny 1928/29 zł 403.394-47; Suma bilansu zł 15,313.035-63; Gwarancje i t. p. zł 1,390.314-34; Razem zł 16,703.349-97.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 5,100.000-00; Kapitał zasobowy zł 21.561-44; Kapitał amortyzacyjny zł 3,523.002-01; Fundusz stypendjalny zł 13.000-00; Zadłużenie hipoteczne zł 1,977.616-61; Akcepty zł 577.217-44; Kredyt akcyzowy zł 447.909-00; Wierzyciele różni zł 2,431.608-24; Sumy przechodnie zł 681.340-84; Saldo czynne zł 539.780-05; Suma bilansu zł 15,313.035-63; Gwarancje i t. p. zł 1,390.314-34; Razem zł 16,703.349-97.

Rachunek strat i zysków

WINIEN

Straty na produkcji zł 797.984-74; Odszkodowanie za pożar w Gaju zł 2.270-63; Odszkodowanie za niedostarczony melas zł 8.875-00; Straty na zużytych ruchomościach zł 6.046-77; Straty na przeszacowaniu inwentarza żywego zł 4.636-15; Straty na sprzedaży melasu zł 9.384-62; Straty na akcjach „Orthwein Karasiński i S-ka” zł 3.600-00; Zysk zł 539.780-05; Razem zł 1,372.577-96.

MA

Zysk na różnicach kursowych zł 1,368.454-49; Zysk na spisanej dywidendzie w myśl p. 78 Stat. zł 4.123-47; Razem zł 1,372.577-96.

Rada Nadzorcza (podpisali):

K. Hr. Kwilecki, Witold Maringe,
N. Golodetz, Stefan Iwańczyk

Zarząd (podpisali):

Bolesław Soplica, Tadeusz Swinarski

Dyrektor Zarządzający (podpisał):

T. Swinarski

Szef biura (podpisał):

M. Bekker

Cukrownia we Wrześni

S. A.

Bilans na dz. 30 kwietnia 1932 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
Grunty		126.583'06	
Zabudowania		1.375.734'34	
Maszyny i aparaty		3.595.351'97	
Suszarńnia wytłoków		584.354'54	
Studnie		103.212'98	
Urządzenie pola irygacyjnego		97.524'00	5.882.760'89
Dom mieszkalny			9.511'60
Ruchomość			63.238'96
Kasa			18.153'18
Udziały			4.400'00
Papiery wartościowe			1.151.500'00
Dłużnicy		153.292'32	
Dłużnicy dostawcy buraków		1.178.191'11	1.331.483'43
Banki			654.304'74
Zapasy:			
Cukier		2.211.115'82	
Melasa		900'00	
Wytłoki suszone		15.750'00	
Nasienie buraczane		49.323'46	
Nawozy sztuczne		100.590'34	
Worki		137.763'75	
Płótno filtracyjne		19.844'33	
Materiały i części zapasowe		110.007'55	
Smary i oleje		3.265'71	
Opał		4.341'50	
Koks		2.070'00	
Kamień wapienny		10.800'00	2.665.772'46
			<u>11.781.125'26</u>

STAN BIERNY		zł	zł
Kapitał akcyjny		1.350.000'00	
Fundusz rezerwowy		545.153'95	
" " specjalny		108.932'49	
" " zapomogowy		80.396'65	
Akcepty		1.959.552'89	
Pożyczki		2.160.550'47	
Amortyzacja		2.149.728'01	
Dywidenda nieodebrana		19.989'08	
Wierzyciele		1.347.933'87	
" " dostawcy buraków		1.856.556'85	3.204.490'72
Banki			18.749'81
Zysk			183.581'19
			<u>11.781.125'26</u>

Rachunek strat i zysków
na dz. 30 kwietnia 1932 r.

STRATY		zł
Rachunek fabrykacji		6.484.757'01
" kosztów handlowych		133.296'52
" odsetek		167.419'72
" podatków		414.171'16
" amortyzacji		489.524'58
" funduszu rezerwowego		108.000'00
Zysk		183.581'19
		<u>7.980.750'18</u>

ZYSKI		zł
Rachunek fabrykacji		7.922.232'54
" zagospodarow. pola irygac.		11.271'48
Pozostałość z roku poprzedniego		47.246'16
		<u>7.980.750'18</u>

CUKROWNIA KRUSZWICA, S. A.

Bilans w dn. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA. — Własność ziemiska zł 324.463'91; Nieruchomości zł 3.591.210'50; Maszyny zł 9.327.696'05; Ruchomości zł 180.975'22; Samochody zł 53.296'90; Warsztaty zł 63.445'17; Laboratorium zł 14.133'66; Kolejki zł 3.272.372'39; Parowce i promy zł 129.002'01; Dźwignia parowa zł 3.006'22; Dźwignia elektryczna zł 5.557'97; Elektryczne oświetlenie zł 166.391'00; Konie, wozy i uprząże zł 29.878'82; Urządzenie do oczyszcz. wód odciekowych zł 2'10; Papiery wartościowe zł 825.353'58; Udziały zł 5.950'00; Kasa — gotówka zł 9.569'55; Zapasy: Materiały zł 187.295'03; Cukier zł 2.221.661'18; Melasa zł 6.133'25; Suszone wytłoki zł 43.860'68; Nasienie buraczane zł 25.864'00; Worki zł 20.331'50; Wapno zł 40.014'41; Węgiel zł 28.998'50; Drzewo zł 508'87; Dłużnicy: Banki zł 17.867'27; Inni dłużnicy zł 2.471.023'32; **Ogółem zł 23.065.863'06.** Otrzymano od plantatorów: Zabezpieczenia wekslowe zł 286.900'00; Zabezpieczenia hipoteczne zł 170.805'00; Dłużnicy za żyra wekslowe zł 115.000'00; **Razem zł 573.205'00.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 4.500.000'00; Kapitał zapasowy zł 533.256'56; Kapitał rezerwowy specjalny zł 1.722.986'08; Kapitał amortyzacyjny zł 7.908.372'56; Fundusz robotniczy zł 62.554'04; Fundusz emerytalny zł 61.246'33; Specjalny R-k. Przejściowy różnic kursowych zł 490.342'45; Wierzyciele: Zobowiązania długoterminowe: Weksle zł 1.059.817'20; Inne zobowiązania zł 1.891.617'50; Zobowiązania krótkoterminowe: Dywidenda zł 16.720'00; Banki zł 762.676'08; Inne zobowiązania zł 2.743.016'98; Weksle zł 974.443'21; Saldo — zysk z 1930/31 r. zł 23.549'10; Saldo — zysk z 1931/32 r. zł 315.264'97; **Ogółem zł 23.065.863'06.** Wierzyciele za zabezpieczenia zł 457.705'00; Zobowiązania wydane: Żyro na wekslach plantatorskich zł 115.500'00; **Razem zł 573.205'00.**

Rachunek zysków i strat w dn. 30 czerwca 1932 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 6.404.032'61; Podatki zł 489.089'78; Procenty zł 458.079'35; Papiery wartościowe zł 4.779'82; Amortyzacja zł 1.445.694'68; Saldo — zysk zł 338.814'07; **Ogółem zł 9.140.490'31.**

MA. — Saldo z 1930/31 r. zł 23.549'10; Dochód brutto z fabrykacji zł 8.349.827'94; Różnice kursowe zł 767.113'27; **Ogółem zł 9.140.490'31.**

Zgodność powyższego bilansu oraz rachunku zysków i strat z inwenturami oraz prawidłowo prowadzonymi księzkami Cukrowni w Kruszwicy, Spółka Akcyjna niniejszym poświadczamy.

„Powiernik”, Spółka Rewizyjno-Powiernicza Thiel i Marciński (—) St. Marciniak, Dyplom. i przysięgli rzeczozn. księgow. Poznań, dn. 12 września 1932 r.

Babino-Tomachowska Cukrownia, S. A.

Bilans na dz. 30 kwietnia 1932 r.

AKTYWA

Nieruchomości zł 3.147.320'58; Ruchomości zł 227.366'96; Kasa zł 10.197'49; Materiały i produkty zł 252.702'19; Papiery wartościowe zł 33.448'70; Dłużnicy zł 761.505'04; Weksle plantatorskie kaucyjne zł 533.700'00; Cukier, melasa i wytłoki zł 1.851.781'96; **Razem zł 6.818.022'92;** Udzielone gwarancje zł 200.270'00; **Ogółem zł 7.018.292'92.**

PASYWA

Kapitał zakładowy zł 840.000'00; Kapitał zapasowy zł 95.119'64; Kapitał amortyzacyjny zł 1.251.580'55; Akcyza zł 628.474'00; Wierzyciele zł 3.213.363'68; Kaucje wekslowe plantatorskie zł 533.700'00; Niepodjęta dywidenda zł 2.325'00; Zysk zł 253.460'05; **Razem zł 6.818.022'92;** Zobowiązania z tytułu gwarancji zł 200.270'00; **Ogółem zł 7.018.292'92.**

Rachunek zysków i strat

Odpisano na kapitał zapasowy zł 28.162'23; Za 10.600 kg cukru dla bezrobotnych zł 11.410'90; Odpisano — zgodnie z aktem Komisji Wojewódzkiej — na zużycie i zużyte ruchomości Cukrowni z uwzględnieniem odpisów amortyzacyjnych zł 152.150'07; Zysk zł 253.460'05; **Ogółem zł 445.183'25.**

Zysk na kampanji 1931/32 r. zł 349.225'38; Pozostałość zysku z okresu 1930/31 zł 12.403'12; Dywidenda od akcji Banku Cukrownictwa zł 224'00; Różnice kursowe na spleconych zobowiązaniach w walucie obcej zł 83.330'75; **Ogółem zł 445.183'25.**

Zarząd Towarzystwa Wyrobów Trykotowych i Dziańch Jakób Hirsberg i Wilczyński w Łodzi, S. A.

zawiadamia niniejszem, że w dn. 2 listopada r. b., o godz. 18, odbędzie się w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Al. Kościuski Nr. 23/25

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawa sprzedaży części niezabudowanego placu, przy ul.

Gdańskiej 74 w Łodzi; 2) Wnioski akcjonariuszów.

Do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni będą akcjonariusze, którzy złożą w Spółce swe akcje na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Dodatkowe sprawy mogą być wnoszone na porządek dzienny przez akcjonariuszów, reprezentujących 1/10 część kapitału zakładowego, nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

**SPÓŁKA AKCYJNA
CUKROWNI I RAFINERJI**

„BOROWICZKI”

Bilans za okres od dn. 1 lipca 1931 r. do dn. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA	zł	PASYWA	zł
Grunty	258.031'29	Kapitał zakładowy 8.400 sztuk akcji à zł 200	1.848.000'00
Budynki	2.767.752'23	Kapitał zapasowy	1.329.880'76
Maszyny i aparaty	3.092.529'92	Kapitał amortyzacyjny	4.975.274'19
Ruchomości	302.684'60	Niewypłacona dywidenda	187'34
Inwentarz żywy	6.053'00	Kasa Przewoźności	29.086'40
Kolejka: Tabor	zł 364.494'59	Wierzyciele	1.309.747'86
Tory	zł 2.692.682'19	Skarb Państwa (za akcyzę)	809.963'00
Magazyn	205.393'37	Akcepty	1.182.944'77
Nawozy sztuczne	175'81	Banki	2.205.352'58
Węgiel	81.996'26	Rezerwa na podatek dochodowy	59.509'21
Cukier eksportowy	483.276'00	Specjalny r-k przejściowy różnic kursu	255.475'72
Cukier kampanji 1930/31 r.	1.827.364'44	Sumy przechodnie:	
Cukier w produktach	72.835'56	Wydatki okresu przeszłego	2.135'86
Cukier wewnętrzny	102.621'78	Zvsk okresu 1931/32	1.496.574'69
Kasa fabryczna	1.477'90		
Kaucje	40.939'52		
Papiery wartościowe	150.000'47		
Plantatorzy	557.036'60		
Dłużnicy	1.195.106'97		
Banki	77.235'90		
Bank Cukrownictwa	1.110.390'64		
Awanse	460'08		
Nowe urządzenia	4.508'80		
Wysłodki	9.000'00		
Melasy	23.859'30		
Miejscowa sprzedaż cukru	663'52		
Sumy przechodnie (wydatki okresu przy- szłego)	75.561'64		
	15.504.132'38		15.504.132'38
Rachunek gwarancyj	2.605.255'50	Rachunek gwarancyj	2.605.255'50
	18.109.387'88		18.109.387'88

Rachunek zysków i strat 1931/32 r.

WINIEN	zł	MA	zł
Straty na zniszczonych i zużytych rucho- mościach	28.921'81	Saldo z rachunku fabrykacji	58.566'93
Straty na zużytych i usuniętych maszynach i aparatach	6.857'95	Saldo różnic kursowych na funtach szter- lingach	1.530.813'30
Straty na zniszczonych i usuniętych bu- dynekach	3.696'14	Saldo z gospodarstwa rolnego	5.487'85
Straty na sprzedanych budynkach wagowych	1.749'36	Saldo funduszu wyrównawczego lat ubie- głych	6.651'04
Nieściągalne należności od plantatorów	41.044'59	Dywidenda od 43 udziałów S. H. C.	430'00
Za wydany bezpłatnie cukier bezrobotnym	1.720'10	Dywidenda od 159 akcji Banku Polskiego	1.908'00
Strata na 36 szt. akcji Orthwein i Kara- siński, w/c upadłości	3.600'00	Za zrealizowane 340 kuponów 4% poz. in- westycyjnej	677'57
Straty na różnicach kursu posiadanych pa- pierów wartościowych	23.598'87	Za zrealizowane 414 kuponów 5% poz. kon- wersyjnej	337'50
Zysk okresu 1931/32	1.496.574'69	Za zrealizowane 140 kuponów 10% poz. ko- lejowej	2.891'32
	1.607.763'51		1.607.763'51

Członkowie Zarządu: *Odechowski Jan, Dzierwanowski Kazimierz, Górski Stefan, Piwnicki Stanisław, Gołodet Nathan, Captain Harold Kennedy Asleigh Boddington, Soplica Bolesław.*

Dyrektor Zarządzający: *Bolesław Soplica.*

Buchalter: *Stanisław Kosmaczewski.*

Komisja Rewizyjna: *Psarski Władysław, Ostrowski Jan, Nieniewski Paweł, Wereszczyński Konrad, Dąbkowski Piotr.*

Powyższy bilans został zatwierdzony w dn. 29 września b. r. przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej Cukrowni i Rafinerji „Borowiczki”.

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 78-84, 114-75, 512-33 i 177-9

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTE: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34
KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82
LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74
LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75
POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36
SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08
TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99
WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARNAOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

Wskazówka: Politechnika 3

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY zł 150.000.000. REZERWY zł 64.216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDWZYSTKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
===== ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE =====

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA